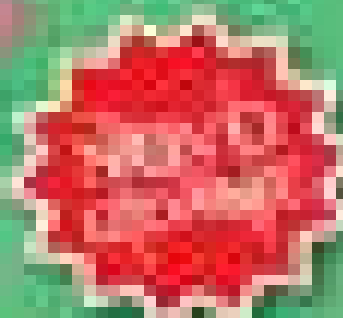

Priloga časopisu "Sveti" | 1. izdanje | 2018. godine | 1. izdanje | 1. izdanje

Priloga časopisu "Sveti" | 1. izdanje | 2018. godine | 1. izdanje | 1. izdanje

pride koje otvaraju
srce i kreću
dušu

Melem za dušu

MELEM ZA DUŠU

Jack Canfield
&
Mark Victor Hansen

Sadržaj

MELEM ZA DUŠU

REKLI SU :

UVOD

KAKO ČITATI OVU KNJIGU

PODIJELITE OVE PRIČE S DRUGIMA

O LJUBAVI

CIRKUS

CHASE

SPAŠAVANJE NA PUČINI

DVJESTOTI ZAGRLJAJ

LIKER OD JAGODA I TRI STISKA RUKOM, MOLIM

MALENA, STAKLENA KRHOTINA

TREBA HRABOSTI

BUDI SVOJ

NE OČAJAVAM ZBOG DANAŠNJE DJECE

CVIJET

SRCE

UČINI TO ODMAH!

ANDYJEVA PATNJA

PAKAO I RAJ - PRAVA RAZLIKA

RABINOVA NADARENOST

BAKIN DAR

ANĐELI NE TREBAJU NOGE DA BI LETJELI

SVE SE VRAĆA, SVE SE PLAĆA

NOVČANIČA OD DVA DOLARA

KONAČNA ŽRTVA

O RODITELJSTVU

DRAGI SVIJETE

ZNAJTE DA UZGAJAMO DJECU, A NE CVIJEĆE!

ON JE SAMO MALENI DJEČAK

ALI NISI!

PROMOCIJA, NASLJEDSTVO I OSTALI DOGAĐAJI

MOJ TATA KADA ŠAM IMAO

DUH DJEDA BOŽIČNJAKA NE NOSI CRVENO ODIJELO

MALENA DAMA KOJA MI JE PROMIJENILA ŽIVOT

DESETI RED - SREDINA

GODIŠNJA PISMA

VELIKA, ŽUTA KOŠULJA

POKLON

SJETILA SE

O SMRTI I UMIRANJU

POĐI U SVJETLOST

SUKI ... MOJ NAJBOLJI PRIJATELJ

PRIČA O HEROJU

SJEĆANJE NA GOSPOĐU MURPHY

MLADA DJEVOJKKA JOŠ UVIJEK SE SJEĆA

POSLJEDNI POZDRAV

UČINITE TO DANAS!

IZRAZ DOBROTE ZA SLOMLJENO SRCE

VIDIMO SE U JUTRO

LJUBAV VAŠ NIKADA NE NAPUŠTA

NAJLJEPŠI ANĐEO

PITANJE STAJALIŠTA

OBESHABRENI?

CRVENA HALJINA MILLINE MAME

STAJALIŠTE - JEDNO OD ŽIVOTNIH ODABIRA

O UČENJU I PODUČAVANJU

ČAROBNI KAMENČIĆI

MI SMO DEBILI

ŠTO SE DOGAĐA S DANAŠNJOM MLADEŽI?
PORUKA U SNIJEGU
JEDNOSTAVAN DODIR
ADAM
GOSPOĐICA HARDY
TRI TEDDYJEVA PISMA
KAKO SIJEŠ ...
OSTVARI SVOJE SNOVE
MALENI DJEČAK
SAN MALENE DJEVOJČICE
NAJBOLJI POSAO JEDNOGA PRODAVAČA
HODAJMO VRTOM PONOVO
KAUBOJEVA PRIČA
ZAŠTO ČEKATI? ... UČINITE TO ODMAH!
PRESKAKANJE PREPREKA
IMAJ OVO NA UMU
TRIDESET I DEVET GODINA PREKRATKO - PREDUGO - DOVOLJNO DUGO
NIŠTA OSIM PROBLEMA
ANĐELI NIKADA NE GOVORE "DOBAR DAN!"
ZAŠTO SE TO DOGAĐA?
NAJBOLJI ČELIK KALI SE U NAJTOPLIJOJ PEĆI
UTRKA
NAKON NEKOG VREMENA
AMERIČKI VRHUNCI
NEOTKRIVENO REMEK- DJELO
AKO JA TO MOGU, ONDA I TI MOŽEŠ!
ODABRANA MUDROST
NAPOLEON I KRZNAR
DJEČJIM OČIMA
ZNAM DA ODLAZI U RAT

REKLI SU :

“Carl Rogers je rekao: “Ono najosobnije ujedno je i najsvakodnevnije.” Ove prekrasne priče na jednostavan nas način podučavaju, i to na onoj osobnoj, intimnoj razini. One nas oraspoložuju, nadahnjuju, zabavljaju i obrazuju. Sviđa mi se ova knjiga priča budući da volim knjige s dobrim navodima.”

*Dr. Stephen R. Covey,
Autor knjige: “7 Habits of Highly Effective People”*

“Svaki lijek s nuspojavama trebao bi imati oznaku upozorenja, a ova knjiga svakako nije izuzetak. Ljudi koji je čitaju trebali bi biti upozoreni...”

UPOZORENJE - Čitanje ove knjige može rezultirati smijehom, suzama, knedlama u grlu, kao i trajnim porastom ljubavi, hrabrosti i osobne odgovornosti.”

*Jim Newman.
Autor knjige: “Release Your Brakes!”*

“Juhe nikada nije dosta - tako mi je zapravo uvijek govorila moja mama. Ova je knjiga poput one vrste lijeka koji se lako pije... ostavljajući topao i ugodan osjećaj tijekom cijelog dana.”

*Harvey Mackay,
Autor knjige: “Swim with the Sharks Without Being Eaten Alive”*

“Priče koje su Jack Canfield i Mark Victor Hansen odabrali u ovoj knjizi prekrasna su mješavina mudrosti i pronicljivosti, uz samo tračak bezbrižnosti i smijeha, mnogo više od šačice dobrote i dovoljno svjetla da osvjetle i najtamnije duše. Knjiga je to koja hrani dušu. “Kušajte” je dva puta dnevno i nazovite me ujutro!”

*Steve Allen, Jr., M.D.
Pisac i pomoćnik dekana za pitanja studenata na medicinskom fakultetu pri Zdravstvenom centru u Syracuseu, New York.*

“Ova je knjiga prava poslastica koja vas uzdiže iznad razine sažaljenja, u prekrasan svijet ljubavi, svjetla ... i mogućnosti.”

Susan Jeffers, Ph. D.

Autorica knjiga: "Feel the Fear and Do It Anyway" i "Dare to Connect"

"Mark Victor Hansen i Jack Canfield ponovno zaslužuju zlatno odličje. Ovo je knjiga koja zaslužuje svoje mjesto u svakome domu. Dajem joj čistu deseticu!"

*Peter Vidmar,
Dobitnik olimpijskoga zlatnoga odličja u gornastici*

"Prekrasna knjiga ... posežem za njom kada se želim oraspoločiti. Lijek j e za dušu."

*Robert Kriegel,
Autor knjige: "If It Ain't Broke ... Break It"*

"Svima koji pročitaju ovu knjigu srca će biti topla, a duše izlječene."

*Al Neuharth,
Istraživač, USA Today*

"Ova knjiga neprocjenjiva je zbirka snažnih priča koje će vas potaknuti da na vaš život gledate sa sasvim drukčijeg položaja. Svaka priča širi naše horizonte o tome što znači biti čovjek u cijelosti i podučava nas da neka viša razina ljubavi, hrabrosti i sućuti može postati dijelom i naše osobne priče."

*John Gray,
Autor knjiga: "Muškarci su s Marsa, a žene s Venere" i "What Your Mother Couldn't Tell You and Your Father Didn't Know". CHICKEN SOUP FOR THE SOUL*

Priče koje čujemo od drugih ljudi moraju se njegovati. Ukoliko neka dospije do tebe, njeguj je. I nauči ih poklanjati tamo gdje su potrebne. Ponekad netko, da bi preživio, osjeća snažniju potrebu za pričom, nego za hranom. Upravo stoga ih mi i prenosimo vama. Na taj se način priče njeguju.

Barry Lopez

Željeli bismo posvetiti ovu knjigu svima 800 čitatelja naše prve knjige koji su nam poslali priče, pjesme i navode u želji da ih

uključimo u našu drugu knjigu. Iako nismo bili u mogućnosti sve ih objaviti, duboko smo ganuti vašim iskrenim namjerama da vas, i vaše priče podijelite s nama i našim čitateljima. S ljubavlju vam zahvaljujemo!

Knjigu također posvećujemo i Patty Aubery, koja je provela na stotine i stotine sati tipkajući i pretipkavajući ovaj rukopis; zatim Kim Wiele, koja je pročitala više od tisuću priča i pjesama tijekom stvaranja ove knjige; Nancy Mitchell koja je iz tjedna u tjedan potraživala autore i izdavače zbog potrebnih odobrenja; i Angie Hoover, koja je pomogla pri stvaranju. Ova knjiga ne bi postojala bez vas!

Dragi čitatelju,

Ovdje sam zbog tebe. Kada si usamljen i kada se osjećaš napušteno, potraži moje društvo. Kada si ispunjen sumnjom, a tvoje je samopouzdanje samo daleka uspomena, pogledaj u moje svjetlo. Kada ti zbrka i užurbanost ovladaju životom, poslušaj moje mudre savjete. Isto kao što su ti djed i baka nudili juhu za ozdravljenje, ja ti ovdje nudim oporavak duše. Moja gledišta o obitelji i ljubavi izbavit će te iz mračnih hodnika osamljenosti. Moje priče o hrabrosti i snazi ojačat će tvoju moć rasuđivanja.

Moj recept sadrži veliku količinu nadahnuća od strane onih koji su se suočili s planinama izazova, koje su, na kraju, prebrodili i sada ponosno stoje među oblacima i zvijezdama. Cijelo tvoje tijelo isijavat će novom energijom i svjetlošću nakon što upiješ dovoljnu količinu humora i podijeliš svoje poklone onima kojima su najpotrebniji. Brojne priče o pobjednicima, herojima i heroinama podarit će novu snagu tvom koraku i snovima. Velike misli najmudrijih ljudi razbit će oklope straha koji te drže u zatočeništvu.

I konačno, nudim ti vitamin predskazanja - vizije tvoje budućnosti ispunjene zadovoljstvom, pobjedom, srećom, zdravljem, bogatstvom, prijateljima i ljubavlju. Ja sam Chicken Soup for the Soul.

John Wayne Schlatter

UVOD

*Svemir je izgrađen od priča, a ne atoma.
Muriel Ruckeyser*

Iskreno smo oduševljeni što vam možemo ponuditi ovaj drugi dio Chicken Soup... Knjiga sadrži 101 priču za koje vjerujemo da će vas nadahnuti i potaći da volite bezuvjetno, živite strastvenije i ostvarujete vaše snove s mnogo više samopouzdanja. Ona će vas smiriti u razdobljima uzrujanosti i razočaranja i biti vam utjeha u razdoblju boli i gubitka. Postat će vaš doživotni suputnik nudeći podršku i mudrost kada je to potrebno.

Upravo krećete na jedno prekrasno putovanje jer ova je knjiga drukčija od svih koje ste do sada pročitali. Ponekad će vam taknuti najskrivenije dijelove vašega bića. Ponekad će vas uzdignuti do nekih neznanih razina ljubavi i sreće. Prvi dio ove knjige bio je toliko snažan da ga niti jedan čitatelj nije pročitao od korica do korica. Pitali smo se kako je to moguće. Odgovorili su da ih je ljubav, nadahnuće, suze i smijeh za njihove duše toliko okupirala i poslužila kao nadahnuće za daljnje čitanje.

“Ja imam samo deset godina, ali obožavam ovu knjigu. Zapravo je prilično čudno da mi se svidjela. Prije baš nisam mnogo čitao, ali sada čitam, i čitam, i čitam.”

*Ryan O.
učenik četvrtog razreda osnovne škole*

KAKO ČITATI OVU KNJIGU

Ova bi se knjiga mogla pročitati u jednome dahu, no mi vam ne savjetujemo da to učinite. Predlažemo vam da usporite, odvojite dovoljno vremena, da je kušate kao neko kvalitetno vino, gutljaj po gutljaj. Svaki će vam grijati dušu sve više i više i podizati vam raspoloženje. Shvatit ćete da će vam svaka priča na različit način nahraniti srce, um i dušu. Pozivamo vas da im se u cijelosti predate i odvojite dovoljno vremena za razmišljanje o svakoj posebno. Svaka od njih sadrži vrlo mnogo životne mudrosti i iskustva.

Nakon primitka na tisuće pisama naših čitatelja, u kojima nam opisuju na koje je sve načine ova knjiga utjecala na njih, uvjereniji smo, više no ikada, da su priče jedno od najboljeg oružja za preoblikovanje naših života. One govore izravno našoj podsvijesti. Udaraju trajan pečat boljega življenja. One nam nude praktična rješenja svakodnevnih problema, liječe nam rane i podsjećaju na naše kvalitete. One nas uzdižu iz uobičajenog ritma života i ukazuju na njegove bezgranične mogućnosti. Nadahnjuju nas na djelovanje i postanak onakvoga bića kakvo nismo ni sanjali da možemo postati.

PODIJELITE OVE PRIČE S DRUGIMA

*Ti možda i imaš opipljiva bogatstva, Kovčege dragulja i ćupove zlata. Al' bogatiji od mene nikad nećeš biti, Jer ja imam nekog tko pričao mi je priče.
Cynthia Pearl Maus*

Neka od priča koje pročitate poželjet ćete nekome ispričati, možda onome koga volite ili prijatelju. U trenutku kada vam priča prodre do najskrivenijih dijelova vaše duše, brzo sklopite oči i upitajte se: "Kome je sada trebam ispričati?" Možda se sjetite nekoga tko vam je drag.

Odvojite vremena, pođite do njega ili ga nazovite i s tom osobom podijelite priču. Imajte na umu sljedeći savjet Martina Bubera: "Priču treba pričati tako da u sebi već sadržava pomoć. Moj je djed bio bogalj. Jednom su ga zamolili da ispriča priču o svom učitelju. Rekao je da je on običavao skakutati i plesati prilikom molitve. U tom je trenutku djeda ustao i, u ponesen pričom, počeo skakutati i plesati da bi još bolje dočarao način na koji je to učitelj radio. Od toga je trenutka bio izlječen. Tako treba pričati priču!" Pokušajte ove priče podijeliti s drugima na poslu, u crkvi, sinagogi, hramu i kod kuće s vašim bližnjima. Poslije pokušajte dokučiti razlog zbog kojega vas je ta priča ganula i zbog čega ste je poželjeli ispričati drugima. I što je najvažnije, neka vas te priče nadahnu na pričanje vaših osobnih priča.

Čitanje, prepričavanje i slušanje nečijih drugih priča može biti vrlo poučno. Priče su snažne naprave koje oslobađaju našu podsvijesnu energiju da iscijeljujemo, združujemo, izražavamo i napredujemo. Stotine nam je čitatelja povjerilo da je čitanje naše prve knjige pobudilo bujicu ljudskih emocija u njima i potaknulo ih na iskreno obiteljsko i prijateljsko dijeljenje. Članovi obitelji počeli su se prisjećati i osvrutati na neka bitna životna iskustva i prepričavati ih tijekom večere, obiteljskog okupljanja, u učionici, crkvi, pa čak i na poslu.

"Jedan od najdragocjenijih načina kojima možemo izlječiti jedni druge je slušanje priča."

Rebecca Falls

Neki je učitelj u Pensilvaniji potaknuo učenike petoga razreda osnovne škole da napišu svoju “Juhu za dušu” s pričama iz njihovih života. Knjigu su umnožili i razdijelili. Imala je znatnoga utjecaja ne samo na učenike, već i na njihove roditelje.

Upravitelj tvrtke “Fortune 500” rekao nam je da svaki sastanak započinje nekom od priča iz naše knjige.

Svećenici, rabini, psiholozi, savjetnici i voditelji skupina za pomoć započinju i završavaju svoje službe i predavanja pričom iz knjige. Predlažemo da i vi učinite isto. Ljudi su gladni ove hrane za dušu. Oduzima vam vrlo malo vremena, a može imati trajan učinak. Potičemo vas na pričanje vaših osobnih priča ljudima koji vas okružuju. Oni ih imaju potrebu čuti. Kao što ćete doznati iz nekoliko priča u ovoj knjizi, one čak nekome mogu spasiti život. “Ponekad se naša svjetlost ugasi da bi je ponovno rasplamsalo neko drugo ljudsko biće. Svako od nas duguje duboku i iskrenu zahvalnost onima koji su tu svjetlost ponovno oživjeli.”

Albert Schweitzer

Postoji mnogo ljudi koji su probudili svjetlost u nama i mi smo im beskrajno zahvalni. Nadamo se da ćemo, bar na neki način, biti jedni od onih koji će oživjeti vašu svjetlost i rasplamsati je. Ukoliko u tome uspijemo, onda smo uspjeli.

Voljeli bismo čuti vaše mišljenje o knjizi. Molimo vas da nam pišete o načinu na koji su ove priče utjecale na vas. Također vas pozivamo da se pridružite našoj “mreži za podizanje raspoloženja”. Šaljite nam priče i pjesme za koje smatrate da bi ih trebali objaviti u nekom od sljedećih izdanja. Potražite našu adresu. S nestrpljenjem očekujemo vaša pisma. Do tada ... uživajte u čitanju ovoga drugoga dijela knjige isto kao što smo mi uživali sastavljajući, uređujući i pišući je.

Jack Canfield and Mark Victor Hansen

O LJUBAVI

Život je pjesma - pjevaj je. Život je igra - igranj je.

Život je izazov - prihvati ga. Život je san - ostvari ga.

Život je žrtva - ponudi je.

Život je ljubav - uživaj u njemu.

Sai Baba

CIRKUS

*Najbolji su dijelovi dobroga ljudskoga života Njegovi maleni,
bezimeni, zaboravljeni činovi Dobrote i ljubavi.*

William Wordsworth

Jednom kada sam bio tinejdžer, moj otac i ja stajali smo u redu za ulaznice u cirkus. Konačno je, nakon dugoga čekanja, ispred nas ostala samo jedna obitelj. Koja me se vrlo dojmila. Bilo je osmero djece, vjerojatno su sva bila mlađa od dvanaest godina. Bilo je očigledno da nisu baš bogati. Njihova odjeća nije bila skupocijena, ali je bila čista. Djeca su bila dobro odgojena; stajala su u parovima iza roditelja, držeći se za ruke. Uzbudeno su brbljali o klaunima, slonovima i drugim učesnicima cirkusa koje će tu večer vidjeti. Iz njihovoga ponašanja jasno se dalo naslutiti da nikada prije nisu bili u cirkusu. Ovo je trebao biti vrhunac njihovih mladih života.

Otac i majka ponosno su stajali ispred njih. Mama je držala oca za ruku gledajući ga kao da govori: "Ti si moj vitez na bijelom konju." On se smješкао i ponosno šepurio, gledajući je kao da odgovara: "Pa, naravno da jesam."

Prodavačica je upitala oca koliko ulaznica treba. Ponosno je odgovorio:

"Dajte mi, molim vas, osam dječjih i dvije ulaznice za odrasle tako da mogu odvesti moju obitelj u cirkus."

Prodavačica je kazala cijenu. Čovjek nije imao dovoljno novca. Kako bi se sada mogao okrenuti i reći svojoj djeci da nema dovoljno novca za ulaznice u cirkus?

Primjetivši što se događa, moj je otac zavukao ruku u džep, izvukao novčanicu od dvadeset dolara i bacio je na pod. (Mi nismo uopće bili bogati!) zatim se sagnuo, pokupio novčanicu, lupnuo muškarca po ramenu i rekao:

"Oprostite gospodine, ovo vam je ispalo iz džepa." Čovjek je znao što se događa. On nije tražio milostinju, ali je svakako cijenio pomoć u očajnoj, srcu bolnoj i neugodnoj situaciji. Pogledao je moga oca u oči, uhvatio ga za ruke čvrsto stežući novčanicu od dvadeset dolara. Dok mu se suza kotrljala niz obraz, drhtavim je usnama odgovorio: "Hvala vam, hvala vam, gospodine. Ovo doista mnogo znači i meni i mojoj obitelji."

Moj otac i ja vratili smo se do auta i odvezli kući. Te večeri nismo otišli u cirkus, ali tamo nismo bili uzalud.

Dan Clark

CHASE

Chaseova je donja usnica podrhtavala dok je hodao s majkom dugačkim, osamljenim plačnikom prema ortodontskoj ordinaciji. Ovo će biti najgore ljeto koje jedan jedanaestogodišnjak može doživjeti. Liječnik je uvijek bio dobar i pažljiv prema njemu, ali sada je došao onaj strašan trenutak kada će mu konačno staviti aparatić koji će ispraviti njegove krivo izrasle zube. To je bolan proces; neće moći jesti tvrdi hranu, a njegovi će ga prijatelji vjerojatno ismijavati. Vraćajući se kući nisu prozborili niti jednu riječ. Njihovo je dvorište, iako maleno, bilo utočište jednome psu, dvijema mačkama, zecu i mnoštvu vjeverica i ptica.

Njegova majka, Cindy, teško se odlučila na odlazak ortodontu i plaćanje aparatića. Bila je rastavljena već petu godinu i sama se brinula o Chaseu. No, malo po malo uštedjela je 1500 dolara potrebnih za aparatić i terapiju.

A onda se osoba koju je voljela najviše na svijetu - Chase, zaljubila. Zajedno su pošli Rakerovima, starim obiteljskim prijateljima, na njihovu farmu udaljenu tridesetak kilometara od kuće. Gospodin Raker odveo ih je u staju ... i tamo ju je ugledao. Visoko je podigla glavu da bi što bolje vidjela trio koji joj se približavao. Griva i rep lagano su se vijorili na povjetarcu. Zvala se Lady i imala je sve što jedna prekrasna kobila treba imati. Bila je osedlana i u tom je trenutku Chase prvi puta osjetio ljubav prema konju. Privlačnost je bila trenutna, a činilo se i obostrana.

“Prodajemo je, ukoliko te zanima.”, rekao je Cindy gospodin Raker, “Za 1500 dolara dobivaš kobilu, sve potrebne dokumente i kočiju.”

Bila je to velika odluka za Cindy. Tisuću i petsto dolara koje je uštedjela mogu ispraviti Chaseove zube ili kupiti Lady za njega, ali ne mogu oboje. Konačno se ipak odlučila za aparatić za zube. Bila je to potresna odluka i za majku i za sina. No, Cindy je obećala voziti Chasea na jahanje kada god je imala vremena.

Chase je okljevajući započeo s dugotrajnom i mučnom terapijom. Uz malo hrabrosti i nizak prag podnošenja bola, prepustio se utiscima, namještanjima i beskrajnom zatezanju kopčica. Ljutio se, plakao i molio, ali je terapija tekla i dalje. Jedini svijetli trenuci toga ljeta bili su odlasci na farmu vidjeti Lady. Jedino je tada osjećao slobodu. Konj i jahač galopirali bi prostranim pašnjacima u svijet koji

ne pozna bol ili patnju. Čulo bi se samo dahtanje konja i vjetar koji mu je šibao lice. Jašući Lady, Chase je mogao biti John Wayne ili neki vitez prošlih vremena na putu spasenja svoje djeve u nevolji ili bilo što mu mašta želi. Nakon dugog jahanja, on i gospogin Raker timarili bi i hranili Lady, čistili staju. Chase bi je uvijek nagrađivao kockicama šećera. Cindy i gospođa Raker provodile su poslijepodneva praveći kolače i limunadu, gledajući Chasea i njegovog novog prijatelja.

Opraštanja od Lady trajala su onoliko dugo koliko bi to Cindy dozvolila. Chase bi obgrlio konja, tapšao ga i provlačio prste kroz njegovu grivu. Nježna životinja kao da je razumjela pozornost koja joj se ukazuje, pa bi strpljivo stajala, ponekad licnuvši Chaseov rukav. Svaki puta kada bi napuštalo farmu Rakerovih, Chase se bojao da je to bio posljednji puta da je vidio kobilu. Lady je, na poslijetku, bila za prodaju, a tržište je potraživalo kvalitetne jahače konje.

Ljeto je prolazilo u neprekidnom zatezanju aparatića u Chaseovim ustima. Sva će se ta bol isplatiti, govorili su mu, jer će se napraviti mjesta za one još neizrasle zube. No, on je sada osjećao samo očaj zbog komadića hrane koji su zapadali među žičice aparatića i neprekidnu bol zbog širenja čeljusnih kostiju. Svih tisuću i petsto dolara uskoro će otići stomatologu i neće ostati ništa za kupovinu kobile koju je toliko volio. Chase je nebrojeno mnogo puta zapitkivao mamu, nadajući se zadovoljavajućemu odgovoru. Mogu li posuditi novac za kupnju kobile? Može li im djed pomoći? Može li pronaći posao i tako uštedjeti novac?

Njegova je majka izbjegavala odgovore kako je god najbolje znala. Kada sve drugo nije uspijevalo, tiho bi se povlačila u osamu i plakala što ne može priuštiti svome jedinome djetetu ono što žarko želi. Prohladnog, rujanskog jutra škola je ponovno otvorila svoja vrata. Veliki, žuti školski autobus čekao je ispred Chaseove kuće. Djeca su prepričavala događaje tijekom ljetnih praznika. Kada je došao red na Chasea, pričao je o svemu drugome, ne spomenuvši zlatnu kobilu po imenu Lady. Posljednje poglavlje te priče još nije napisano, a on se bojao svršetka. Bitka s aparatićem bila je dobivena - u zamjenu je dobio manje bolan nadomjestak.

Chase je jedva čekao treću subotu u mjesecu kada ga je majka obećala odvesti Rakerovima. Toga je dana ustao vrlo rano. Nahranio

je zečeve, pse i mačke; čak je pronašao i vremena da pograblja lišće u stražnjem dvorištu. Prije no što su napustili kuću, napunio je džepove kockicama šećera za zlatnogrivu kobilu. Znao je da ga željno očekuje. Činilo mu se da je prošla čitava vječnost prije no što je majka skrenula na prilaz kući Rakerovih. Nestrpljivo je raširio oči ne bi li što prije ugledao voljenu kobilu. Približavajući se farmi i stajama nastavio je pažljivo gledati, ali je nikako nije vidio. Otkucaji srca postajali su sve brži i brži dok je pogledom tražio njenu kočiju. Nije je bilo. I ona i konj nestali su. Njegova je najstrašnija noćna mora postala stvarnost. Sigurno je netko kupio konja i on ga više nikada neće vidjeti.

Chase je počeo osjećati prazninu kakvu nikada prije nije osjetio. Izašli su iz auta i potrčali prema ulaznim vratima. Nitko nije otvarao. Pozdravio ih je samo pas Daisy, veselo mašući repom. Dok je mama i dalje nastavila pogledavati uokolo, Chase je odjurio u staju gdje je trebala biti kobila. Bila je prazna, nedostajali su prekrivači i sedlo. Uplakanoga je lica sjeo u auto.

“Nisam se čak stigao niti oprostiti, mama.”, zajecao je.

Vozeći se kući tiho su sjedili udubljeni svatko u svoje misli. Rana nastala zbog gubitka prijatelja dugo će zacijeljivati i Chase se jedino nadao da je kobila pronašla dobar dom i nekoga tko će se brinuti o njoj. Zauvijek će biti u njegovim molitvama i nikada neće zaboraviti njihove bezbrižne trenutke provedene zajedno. Zaustavljajući auto ispred njihove kuće, Chaseova je glava bila pognuta, a oči sklopljene. Nije vidio crvenu, sjajnu kočiju pokraj njihove staje, niti gospodina Rakeru koji je stajao pokraj plavoga kombija. Chase je podigao glavu kada se auto zaustavio, a gospodin Raker otvorio njegova vrata.

“Reci mi Chase, koliko uštedevine imaš”

Ovo ne može biti istina. Chase je u nevjerici protrljao oči. “Sedamnaest dolara.”, odgovorio je je dahćući.

“Upravo sam toliko i tražio za ovu kobilu i kočiju.”, odgovorio mu je smiješeći se. Prodaja je trajala toliko kratko da bi se mogla upisati kao rekordno brza i poštena. U hipu je novi, ponosni vlasnik jahao svoju omiljenu kobilu. Konj i jahač ubrzo su nestali iza staje, prema pašnjaku. Gospodin Raker nikada nije objasnio svoj postupak, osim što je rekao: “Godinama se nisam osjećao bolje!”

Bruce Carmichael

SPAŠAVANJE NA PUČINI

Prije nekoliko je godina, u malenom, ribarskom selu u Nizozemskoj, dječak podučio svijet o nagradama za nesebičnu pomoć. Budući da su svi stanovnici bili ribari, bilo je nužno imati dobrovoljnu spasilačku ekipu u slučaju nesreće. Jedne su večeri bjesnjeli vjetrovi, oblaci se sudarali i jaka je oluja zarobila ribarski brodić na pučini. Bespomoćna i u nevolji, posada je poslala poziv u pomoć. Kapetan spasilačke ekipe primio je poziv, a stanovnici sela okupili su se na gradskome trgu iznad zaljeva. Dok se spasilačka ekipa probijala brodom kroz valove, seljani su nestrpljivo čekali na plaži, držeći plinske svjetiljke u rukama da bi označili put povratnicima.

Sat poslije, kroz maglu se pojavio spasilački brod, a radosni su ljudi potrčali u susret. Iscrpljeno se svalivši na pijesak, spasitelji su su objasnili da njihov brod nije mogao primiti više putnika i da su jednoga čovjeka morali ostaviti na pučini. Čak i taj jedan putnik sa sigurnošću bi prouzročio potonuće broda.

Kapetan je panično tražio ljude za još jednu spasilačku ekipu koja bi spasila usamljenoga utopljenika. Javio se šesnaestogodišnji Hans. Njegova ga je majka zgrabila za ruku, moleći:

“Molim te, nemoj ići. Tvoj je otac poginuo u havariji broda prije deset godina, a tvoj je stariji brat Paul već tri tjedna izgubljen na pučini. Hans, ti si sve što imam.”

Hans je odgovorio:

“Mama, ja moram ići. Kako bi bilo kada bi svi rekli Ja ne mogu ići, neka netko drugi to učini? Majko, ovoga puta moram izvršiti svoju dužnost. Kada stigne poziv u pomoć, svi mi trebamo učiniti ono što možemo.”

Hans je poljubio majku, pridružio se ekipi i nestao u tami noći. Prošao je jedan sat, koji se Hansovoj majci činio dug kao vječnost.

No, nakon nekog je vremena spasilački brod konačno izronio iz magle. Hans je stajao na pramcu. Sklapajući ruke, kapetan je povikao: “Jeste li pronašli utopljenika?” Skupljajući posljednje atome snage Hans je uzvratio:

“Da, pronašli smo ga. Recite mojoj majci da je to moj stariji brat, Paul!”

Dan Clark

DVJESTOTI ZAGRLJAJ

*Ljubav liječi ljude, i one koji vole, i one koji su voljeni.
Doktor Karl Menninger*

Moj je otac ležao u bolnici na odjelu za intenzivnu njegu priključen na monitore i intravenozne cjevčice. Koža mu je bila žućkaste boje. Nekada krupan čovjek, sada je bio lakši više od petnaestak kilograma. Dijagnosticiran mu je karcinom gušterače, jedan od najzloćudnijih vrsta ove bolesti. Liječnici su činili sve što su mogli, ali su nam kazali da mu ne preostaje više od tri do šest mjeseci života. Karcinom gušterače ne reagira na kemoterapiju ili zračenja, tako da nisu mogli učiniti baš previše.

Prije nekoliko dana, dok je moj otac sjedio u krevetu, prišao sam mu i rekao:

“Tata, meni je jako žao što ti se sve to događa. Shvatio sam da sam se nekada udaljavao od tebe, a znam da te jako volim.”

Nagnuo sam se da bih ga zagrlio, ali su se njegove ruke i ramena naglo ukočile.

“Ma, hajde, tata, uistinu te želim zagrliti.”

Na trenutak je izgledao šokiran. Iskazivanje osjećaja nije bio naš uobičajeni način komunikacije. Zamolio sam ga da se još više uspravi kako bih ga mogao obgrliti. A zatim sam pokušao ponovno. Ovoga je puta, međutim, bio još ukočeniji. Osjećao sam buđenje stare ljutnje i odbojnosti.

“Ne treba mi sve ovo. Ukoliko želiš umrijeti i bezosjećajno me, kao i uvijek, napustiti, samo naprijed.”, pomislio sam.

Godinama sam okrivljavao oca za svaku naznaku otpora i krutosti. Govorio sam:

“Eto, njemu uopće nije stalo do mene.”

Ovoga sam puta shvatio da taj zagrljaj nije samo za dobro meni, već i mome ocu. Želio sam iskazati koliko brinem za njega, bez obzira koliko mu je ponekad bilo teško prihvatiti me takvog kakav jesam. Moj otac uvijek je bio strog i posvećen dužnostima; vjerojatno su ga još u djetinjstvu, njegovi roditelji naučili kako isključiti osjećaje da bi postao pravi muškarac. Zaboravljajući svoju dugotrajnu nakanu da ga krivim za našu duševnu udaljenost, zapravo sam se počeo radovati svakom izazovu da mu pružim više ljubavi.

Rekao sam:

“Hajde tata, zagri me.”

Nagnuo sam se još više prema njemu da bi me mogao bolje obuhvatiti.

“A sada stisni. Tako je. I ponovno, zagri me još jače. Taaako!”

Na neki sam način učio moga oca grliti me i, dok je on stezao svoje ruke oko mene, nešto se dogodilo. Na trenutak je između nas prohujao osjećaj “volim te”. Godinama se naše pozdravljanje svodilo na hladno i službeno rukovanje, kao da govorimo:

“Dobar dan, kako ste?”

Sada smo oboje jedva čekali da se ta trenutačna bliskost ponovno dogodi. No, upravo u trenutku kada bi počeo osjećati ljubav, nešto bi ponovno pokočilo njegov torzo, a naš bi zagrljaj postao čudan i stran. Trebali su proći mjeseci prije nego što je njegova ukočenost nestala, a on se bio u mogućnosti u potpunosti prepustiti osjećaju ljubavi.

Ja sam trebao biti izvor mnogih zagrljaja, prije no što ih je on sam započinjao. Nisam ga okrivljavao, već podržavao; on je zapravo mijenjao sve životne navike, a za to treba vremena. Znao sam da uspijeva u toj nakani jer smo sve više i više počeli iskazivati brigu i naklonost. Negdje oko našega dvijestotoga zagrljaja, spontano je, prvi puta u svom životu, naglas rekao:

“Volim te.”

Harold H. Bloomfield

LIKER OD JAGODA I TRI STISKA RUKOM, MOLIM

Moja majka voljela je frapee od jagoda. Uvijek sam je, prigodom posjeta, volio iznenaditi donoseći joj njeno omiljeno piće. Posljednjih su godina moji roditelji živjeli u staračkom domu. Dijelom zbog stresa uzrokovanog Alzheimerovom bolešću od koje je bolovala moja majka, moj se otac razbolio i više se nije bio u mogućnosti brinuti o njoj. Živjeli su u zasebnim sobama, ali su provodili što je više moguće vremena zajedno. Jako su se voljeli. Ruku pod ruku, ovaj bi zaljubljeni, sjedokosi par šetao hodnicima, posjećivao prijatelje, iskazivao ljubav.

Bili su “posljednji romantičari” staračkoga doma.

Kada sam shvatio da se stanje moje majke pogoršava, napisao sam joj pismo. Rekao sam joj koliko je volim. Ispričao se zbog nestašluka iz djetinjstva. Napisao sam da je bila divna mama i da sam ponosam što sam njen sin. Rekao sam sve ono što sam već dugo vremena želio reći, ali sam bio previše tvrdoglav. Sve dok nisam shvatio da ona uskoro neće shvaćati ljubav iskazanu riječima. Otac mi je rekao da je često i satima čitala to pismo. Rastužila me spoznaja da moja majka više ne zna da sam njezin sin. Često bi pitala:

“Kako se ti ono zoveš?”, a ja bih odgovarao da se zovem Larry i da sam njen sin. Nasmiješila bi se i uhvatila me za ruku. Volio bih da još jednom mogu osjetiti taj poseban dodir.

Prigodom jednoga od mojih posjeta, svratio sam u obližnju trgovinu i obojima kupio liker od jagoda. Prvo sam otišao do njene sobe, ponovno joj se predstavio, popričao na trenutak, a zatim odnio drugu bočicu likera u očevu sobu.

Kada sam se vratio, skoro je već sve bila popila. Ostatak je ispijala ležeći na krevetu. Bila je budna. Nasmiješila se kada je vidjela da ulazim u sobu.

Bez riječi sam privukao stolac bliže krevetu i posegnuo za njenom rukom. Bila je to božanstvena veza. U tišini sam joj iskazivao svoju ljubav. U miru sam mogao osjetiti čar bezuvjetne ljubavi, iako sam znao da baš nije svjesna tko je drži za ruku. Ili je ona držala moju? Nakon desetak minuta osjetio sam da mi je nježno stisnula ruku ... tri puta. Bili su to kratki stisci rukom i odmah sam znao što mi govori, a da nisam morao čuti niti jednu jedinu riječ.

Čudo bezuvjetne ljubavi hrani se snagom Uzvišenog i našom osobnom maštom.

Nisam mogao vjerovati! Iako više nije mogla izražavati svoje najskrivenije misli riječima, kao što je to nekada mogla, one joj sada i nisu bile potrebne. Činilo se kao da je, na trenutak, u cijelosti svjesna trenutka.

Prije mnogo godina, još dok su njih dvoje bili samo cura i dečko, moja je mama izmislila poseban način da mu kaže da ga voli dok su bili u crkvi. Otac bi joj nježno dva puta stisnuo ruku kao odgovor "I ja tebe!"

Sada sam joj i ja to učinio. Pogledala me je i nasmijala mi se osmijehom koji nikada neću zaboraviti. Njezina pojavnost zračila je ljubavlju. Sjećam se njenih izraza bezuvjetne ljubavi mome ocu, našoj obitelji i njenim nebrojenim prijateljima. Njena ljubav i dalje utječe na moj život. Prošlo je još osam do deset minuta. Nitko nije izgovorio niti riječ. Iznenada, ona se okrenula prema meni i tiho izgovorila ove riječi: "Važno je imati nekoga tko te voli."

Zaplakao sam. Bile su to suze radosnice. Toplo sam je i nježno zagrlio, rekao joj da koliko je volim i otišao. Majka je preminula ubrzo nakon toga.

Toga se dana nije baš mnogo pričalo; ona je sama izrekla zlatne riječi. Uvijek ću pamtiti te posebne trenutke.

Larry James

MALENA, STAKLENA KRHOTINA

Prilično često moja bi mama zahtijevala da postavim naše najbolje porculansko posuđe na stol. Baš zbog toga nikada i nisam dovodila u pitanje te prigode. Pretpostavljala sam da je to jednostavno želja moje majke, trenutačni hir, pa sam bez pogovora činila ono što me je zamolila.

Jedne je večeri, dok sam postavljala stol, u kuću svratila susjeda Marge. Pokucala je na vrata, no budući da je majka bila zauzeta spravljanjem večere, samo joj je doviknula da uđe. Marge je ušla u prostranu kuhinju i pogledavajući raskošno postavljen stol, primijetila:

“O, vidim da očekujete društvo. Navratit ću drugi puta. Ionako sam trebala nazvati prije dolaska.”

“Ne, ne, sve je u redu.”, odgovorila je mama, “Ne očekujemo nikakvo društvo.”

“Pa...”, zbunjeno je odgovorila Marge, “zbog čega ste onda postavili najbolje posuđe na stol? Ja svoje koristim dva puta godišnje, možda i manje.”

“Zbog toga,“, nasmiješeno je odgovorila mama, “što sam pripremila omiljeni jelo moje obitelji. Kad već mogu postavljati najbolje posuđe za posebne goste i strance, zašto ne i za moju obitelj? Oni su mi sigurno posebniji od svih drugih kojih se mogu sjetiti.”

“Pa, to je točno, ali ćeš ga porazbijati.”, dodala je Marge, još uvijek ne shvaćajući važnost uzvišavanja obitelji na ovaj način.

“Nema veze,” lagodno je odgovorila mama, “nekoliko pukotina na porculanu malena je cijena koju moramo platiti za način na koji se, kao obitelj, osjećamo kada sjednemo za ovakav prekrasan stol. Osim toga,” kazala je s dječaćkim sjajem u očima, “svaka ova napuklina može ispričati svoju zasebnu priču, zar ne?” Pogledala je Marge kao ženu s dvoje odrasle djece koja bi trebala znati o čemu ona priča.

Mama je otišla do ormarića i izvadila tanjur. Držeći ga u zraku, kazala je:

“Vidiš ovu napuklinu? Imala sam sedamnaest godina kada se to dogodilo. Nikada neću zaboraviti taj dan.” Glas joj je postao mekši i izgledala je kao da se vratila u neko drugo vrijeme.

“Jednoga jesenskoga dana moja su braća trebala nekoga da im pomogne spremi žito u hangar, pa su unajmili mladog, snažnog i zgodnog frajera kao ispomoć. Majka me zamolila da pokupim svježa jaja iz kokošinca koji se nalazio u hangaru. Bilo je to prvi puta da sam zamijetila novu pomoć. Na trenutak sam zastala gledajući kako prebacuje velike, teške snopove svježega, zelenoga žita preko ramena, a zatim ih bez ikakvoga napora baca u mlin. Kažem ti, bio je to prezgodan muškarac; visok, dobro građen, snažnih ruku i lijepe, sjajne kose. Vjerojatno je osjetio moje prisutstvo jer se u jednome trenutku, sa snopom sjena u zraku, okrenuo prema meni i samo se nasmiješio. Bio je tako nevjerojatno lijep.”, polagano je kazala, povlačeći prstom po tanjuru, nježno ga gladeći.

“Pretpostavljam da se svidio mojoj braći jer su ga pozvali da večera s nama. Kada ga je stariji brat uputio do stolca pored mene, skoro sam umrla. Možeš si zamisliti koliko sam se osjećala posramljenom kada me je vidio da stojim tamo i buljim u njega. A, sada, evo mene pored njega. Njegovo prisutstvo toliko me je zbunilo da nisam mogla progovoriti niti jednu jedinu riječ, nego sam buljila u stol.”

Sjetivši se iznenada da cijelu priču priča u društvu njene mlađe kćeri i susjede, majka se zarumenjela i naglo privela priču kraju. “No, bilo kako bilo, dodao mi je svoj tanjur i zamolio da mu izgrabim hranu. Bila sam toliko nervozna; dlanovi su mi se znojili, a ruke tresle. Kada sam uzela tanjur, ispao mi je iz ruke i lupio o zdjelu za juhu i tako napuknuo.”

“Pa,” komentirala je Marge, očigledno nimalo ganuta maminom pričom, “to mi izgleda kao uspomena koju bih nastojala što je moguće brže zaboraviti.”

“Baš suprotno tome.”, proturječila joj je mama, “Godinu dana poslije, udala sam se za toga prekrasnoga muškarca. I sve do današnjega dana, kada god ugledam ovaj tanjur, vrlo se rado sjećam dana kada sam ga upoznala.” Pozorno je vratila tanjur u ormarić, iza svih drugih, na njegovo posebno mjesto. Kada je vidjela da je gledam, brzo mi je namignula.

Svjesna da ova strastvena priča ne znači Marge baš ništa, brzo je izvadila drugi tanjur. Ovaj je bio sav u komadićima, pozorno stavljenim na svoja mjesta, dok je ljepilo na mjestima provirivalo između većih pukotina.

“Ovaj tanjur slomio se na dan kada smo dovezli našega novorođenoga sina, Marka, iz bolnice. Kakav je to tek bio hladan i maglovit dan!” Pokušavajući pomoći, moja je šestogodišnja kćer ispustila ovaj tanjur noseći ga do sudopera. Isprva sam bila ljuta, a onda sam pomislila;

“To je samo slomljeni tanjur i neću dopustiti da mi on pokvari sreću koju osjećamo zbog dolaska novoga djeteta u našu obitelj.” A ako se dobro sjećam, prigodom sastavljanja svih tih komadića, prilično smo se dobro zabavljali.

Bila sam sigurna da je moja mama imala još sličnih priča o tom kompletu posuđa za ispričati.

Taj tanjur nisam mogla izbaciti iz glave niti nakon nekoliko dana. Bio mi je nekako poseban, ako ni zbog čega drugoga, onda zbog toga što ga je majka držala na posebnome mjestu, iza svih drugih. Bilo je nešto u svezi s tim tanjurom što me je zaintrigiralo i što me je kopkalo.

Nakon nekoliko dana majka je otišla do grada u nabavku namirnica.

Bila sam, kao i obično, odgovorna za čuvanje ostale djece. Dok je auto napuštao prilaz kući, učinila sam ono što uvijek činim prvih deset minuta kada bi krenula u grad. Uletila sam u njihovu spavaću sobu (kao da i prije nisam smjela!), privukla stolac, otvorila najgornju ladicu komode i počela preturati po stvarima kako sam to uvijek i činila. Negdje duboko u ladici, iza svega onoga mirišljavoga donjega rublja, nalazila se malena, četvrtasta, drvena kutijica za nakit. Izvadila sam je iz ladice i otvorila. Unutra su bile uobičajene stvari; prsten s crvenim rubinom, ostavština moje ujne Hilde, najdraže ujne moje mame; zatim par decentnih bisernih naušnica koje je moje djeda poklonio baki na dan vjenčanja; i vjenčani prsten moje majke koji je često skidala kada je radila u vrtu.

Ponovno očarana svim im dragocjenostima, učinila sam ono što bi učinila i svaka mlada djevojka, sve sam ih isprobala, razmišljajući o tome kako je prekrasno biti odrastao i lijep poput moje majke i posjedovati sve te divne stvari. Jedva sam čekala da odrastem i imam svoju osobnu ladicu po kojoj će svima biti zabranjeno preturati.

Danas se nisam dugo zabavljala tim primislima. Uklonila sam maleni komadić nježne tkanine koji je odvajao nakit od jednoga običnoga komadića bijeloga stakla, koji je meni izgledao potpuno

bezvrijedan do toga trenutka. Izvadila sam ga iz kutije i okrenula ga prema svjetlu kako bih ga mogla pozornije proučiti. Slijedeći svoj osobni nagon, otrčala sam u kuhinju, privukla stolac ormariću u kojemu su stajali tanjuri, popela se na njega i izvadila tanjur. Kao što sam i pretpostavljala, krhotina, pažljivo čuvana s vrijednim nakitom, pripadala je tanjuru koji ja mama razbila kada je prvi puta ugledala moga oca.

Pozorno sam vratila svetu krhotinu na njeno mjesto, ispod nakita, i prekrila ga tkaninom. Bila sam uvjerena da je mama imala nebrojeno mnogo ljubavnih priča o tom kompletu posuđa, ali da niti jedna nije bila tako posebna kao priča o baš tom tanjuru. S tom je krhotinom započela ljubavna priča svih ostalih ljubavnih priča, koja sada već ima pedeset i tri poglavlja, toliko su, naime, moji roditelji u braku.

Jedna od mojih sestara zamolila je mamu da joj ostavi prsten s rubinom, a druga je poželjela bakine biserne naušnice. Bilo bi mi drago da moje sestre dobiju to prekrasno, obiteljsko nasljedstvo. A ja ... ja želim uspomenu koja predstavlja početak posebnog života zaljubljena žene. Ja želim tu malenu, staklenu krhotinu.

Bettie B. Youngs

TREBA HRABOSTI

Snagu, iskustvo i samopouzdanje skupljaš svaki puta kada zastaneš i pogledaš strahu u lice... Moraš učiniti ono što ne možeš.

Eleonor Roosevelt

Njeno ime je Nikki. Stanuje u mojoj ulici. Ta mlada dama godinama mi je bila nadahnuće. Njena me je priča ganula i, kada mi loše krane, uvijek se prisjetim njene hrabrosti.

Sve je počelo s liječničkim nalazom dok je još bila u sedmom razredu osnovne škole. Obistinilo se sve ono čega se je njena obitelj najviše bojala. Dijagnoza je bila - leukemija. Sljedeći mjeseci prolazili su odlascima u bolnicu. Tisuću su je puta pregledavali, pipkali i bockali. A zatim je na red došla i kemoterapija. Zajedno s njom i mogućnošću da joj kemoterapija spasi život, mlada je djevojčica oćelavila. Gubitak kose u sedmom razredu grozna je stvar. A više nije rasla. Obitelj se zabrinula. Ljeto prije početka osmog razreda, kupila si je periku. Bila je neudobna, svrbjela je, ali ju je ona ipak nosila. Bila je omiljena među učenicima. Bila je glavna plesačica u navijačkoj ekipi i mlađe djevojčice uvijek su se okupljale oko nje. No, činilo se da se sve mijenja. Ona je izgledala čudno, a znate kakva su djeca. Pretpostavljam kao i svi mi ostali. Ponekada se podsmjehujemo i činimo ono što znamo da će jako povrijediti nekoga drugoga. Perika joj je vrlo često u prva dva tjedna škole skinuta s glave. Ona bi zastala, sagnula se drhteći od straha i stida, vratila periku na glavu, obrisala suze i otišla u učionicu uvijek se pitajući zašto nitko nije stao u njenu obranu.

I to je trajalo dva očajna i paklena tjedna. Kazala je roditeljima da tako više ne može izdržati. Odgovorili su:

“Možeš ostati kod kuće, ako želiš.” Ako vam, naime, dijete umire u osmom razredu, onda nije važno hoće li ga i završiti i krenuti u sljedeći. Bitna je jedino njena sreća i duševni mir. Nikki mi je kazala da gubitak kose nije ništa. Govorila je:

“To mogu podnijeti.” Čak je rekla da je niti gubitak života ne zabrinjava.

“I to mogu podnijeti.”, govorila bi,

“No, znaš li kako je izgubiti prijatelje? Hodati hodnikom i gledati ih kako se zbog tebe razdvajaju poput Crvenoga mora, ući u školsku

blagovaonicu kada se poslužuje pizza, naše omiljeno jelo, i gledati ih kako se ustaju od stola ostavljajući napola pune tanjure? Kažu ti da nisu gladni, ali ti znaš da odlaze zbog tebe. Znaš li kako je to kada nitko s tobom ne želi sjediti na nastavi, a ormarići lijevo i desno od tvoga su ispražnjeni? Knjige ostavljaju u nekim drugim ormarićima, samo da im se ne dogodi da moraju stati pored djevojčice s perikom, one koja ima neku čudnu bolest. A nije čak ni zarazna. Ne mogu je dobiti od mene. Zar ne shvaćaju da mi najviše trebaju moji prijatelji? Da, da,” pričala bi, “gubitak života nije ništa jer zbog vjere u Boga znaš gdje ćeš provesti vječnost. Gubitak kose također nije ništa, ali porazan je gubitak svih prijatelja..” Namjeravala je i dalje izostajati iz škole, ali taj se je vikend nešto dogodilo. Cula je priče o dvojci dječaka, jedan je išao u šesti, a drugi u sedmi razred. Onaj iz sedmoga bio je iz Arkansasa i, iako to nije bilo popularno, u školu je ponio knjigu Novoga zavjeta. Tamo su mu prišla trojca dječaka, zgrabila mu Bibliju iz ruku i kazala:

“Mlakonjo jedan! Religija je za mlakonje. Molitva je za mlakonje. Da više nikada nisi donio tu Bibliju sa sobom!” Dječak je uljudno pružio Bibliju onome najvišem dječaku i rekao:

“Evo ti je, doznaj imaš li dovoljno hrabrosti nositi je samo jedan dan po školi.” Kažu da je od toga trenutka stekao tri nova prijatelja.

Sljedeća priča koja je nadahnula Nikki bila je ona o dječaku iz šestoga razreda, Jimmyju Masterdinu. On je bio ljubomor na Kaliforniju jer je imala državnu krilaticu: “Eureka!” Ohio nije imao nikakvu. Zato je smislio šest riječi od životna značenja. Sam je prikupio dovoljan broj potpisa i odnio ih u Senat. Danas, i to samo zbog hrabroga, maloga, šestaša, službena krilatica države Ohio glasi:

“Uz Boga je sve ostvarivo.”

S ponovno probuđenoj hrabrosti i nadahnuću, idućega je ponedjeljka Nikki stavila periku na glavu. Obukla se najljepše što je mogla.

Mami i tati je kazala:

“Danas ću ići u školu. Moram nešto učiniti. Postoji nešto što moram doznati.”

Roditelji nisu znali na što je mislila i bili su zabrinuti, ali su je svejedno odvezli u školu. Svakoga bi ih dana, prije no što je izlazila

iz auta, Nikki zagrlila i poljubila. Nikada to nije propuštala učiniti, iako su joj se mnoga djeca podsmjehivala i rugala. Danas je bilo drukčije. Zagrlila ih je, poljubila, no kada je izišla iz auta, smireno se okrenula i kazala:

“Mama, tata, znate li što ću danas učiniti?”

Oči su joj se punile suzama, no bile su to suze radosnice i suze snage.

Uzvratili su:

“Što, dijete?” Odgovorila je:

“Danas ću doznati tko je moj najbolji prijatelj. Danas ću doznati tko su uistinu moji prijatelji.” U tome je trenutku skinula periku s glave i stavila je na zadnje sjedalo auta. Dodala je:

“Ili će me prihvatiti onakvu kakva jesam, ili me uopće neće prihvatiti. Nemam više vremena čekati. Moram danas doznati tko su oni.”

Krenula je, napravila dva koraka, okrenula se i rekla:

“Molite za mene.”

“Već se molimo, dušo.”, uzvratili su. Hodajući prema skupini od šestotonjak djece, čula je kako njen otac govori:

“To je moja kćer!”

Toga se dana dogodilo čudo. Prehodala je igralište, ušla u školu, a da nitko nije rekao ili učinio ništa ružno. Nitko se nije smijao malenoj, hrabroj djevojčici.

Nikki je naučila tisuće ljudi da je biti svoj, koristiti Bogom dani dar i boriti se za ono što je ispravno, bez obzira na trenutnu nesigurnost, bol, strah i osude, jedini ispravan način življenja. Otada je Nikki već završila i srednju školu. Brak koji nikada nije bio predviđen dogodio se nekoliko godina poslije. Danas je Nikki ponosna majka jedne malene djevojčice nazvane po mojoj kćeri, Emily. Svaki puta kada se suočim s nekom naočigled bezizlaznom situacijom, pomislim na Nikki i snaga mi se vrati.

Bill Sanders

BUDI SVOJ

*U svijetu koji dolazi, neće me se pitati:
"Zašto nisi bio Mojsije?"
Trebali bi me pitati:
"Zašto nisi bio Zusya?"
Rabbi Zusya*

Još od djetinjstva nisam želio biti ono što jesam. Želio sam biti poput Billyja Widdletona, a Billy Widdleton me čak nije ni volio. Hodao sam kao i on; pričao kao i on i upisao istu srednju školu koju je i on upisao. To je bio i razlog zašto se Billy Widdleton promijenio. Počeo se družiti s Herbyjem Vandemanom; Hodao je poput Herbyja Vandemana; govorio je poput Herbyja Vandemana. Totalno me je zbunio! Počeo sam hodati i pričati poput Billyja Widdletona, koji je hodao i pričao poput Herbyja Vandemana.

Smrklo mi se kada sam shvatio da Herby Vandeman hoda i govori poput Joeya Haverlina. A Joey Haverlin hodao je i govorio poput Corky Sabinson.

I tako ja sada hodam i govorim poput Billyja Widdletonske kopije Herby Vandemanove interpretacije Joeya Haverlina, koji hoda i govori poput Corky Sabinson. A što mislite, čiji hod i govor oponaša Corky Sabinson? Od svih mogućih ljudi, to je baš Dopey Wellington - onaj mali davež koji hoda i govori poput mene!

Autor nepoznat, priču je poslao Scott Shuman

* * * * *

Predsjednik Calvin Coolidge jednom je prigodom pozvao prijatelje iz svoga rodnoga mjesta na večeru u Bijelu kuću. U brizi da se neće znati pravilno ponašati za stolom, uzvanici su odlučili raditi sve što i Coolidge bude radio. Pan je uspio sve dok nije bila poslužena kava. Predsjednik je ulio kavu u tanjurić. Uzvanici su učinili isto. Coolidge je dodao šećer i mlijeko. I njegovi uzvanici također. A zatim se Collidge sagnuo i stavio tanjurić na pod, za mačku.

Erik Oleson

* * * * *

Ne morate biti poput vaše mame ukoliko ona nije osoba kakva biste i vi željeli postati. Vi ne morate biti poput vaše bake ili možda vaše prabake s tatine strane. Možda naslijedite njihove brade, bokove ili

njihove oči, ali vi ne morate postati poput one žene koja je živjela prije vas. Ne morate živjeti njihov život. Ukoliko želite nasljediti nešto od njih, neka to budu njihova snaga i otpornost. Jer jedina osoba koja morate postati je osoba kakva se odlučite biti.

Pam Finger

* * * * *

“Kada osvojim i taj naslov, obući ću moje stare traperice, na glavu staviti stari šešir i šetati starom seoskom cestom gdje me nitko ne poznaje, dok ne nađem neku lijepu “lutkicu”, koja ne zna kako se zovem i koja će me voljeti onakvoga kakav jesam. A zatim ću je odvesti u moju 250 tisuća dolara vrijednu kuću, s koje se pruža pogled na milijun dolara vrijedno gradilište i pokazati joj sve moje cadillace i moj zatvoreni bazen, i reći joj:

“Sve je ovo tvoje, ljubavi, jer me voliš onakvoga kakav jesam.”

Muhammad Ali

NE OČAJAVAM ZBOG DANAŠNJE DJECE

Ponekad, prigodom leta s jednoga na drugi sastanak, sjedim pokraj nekoga tko je prilično pričljiv. To je za mene obično vrlo ugodno iskustvo jer sam strastveni promatrač ljudi. Mnogo sam toga naučila promatrajući i slušajući ljude s kojima se svakodnevno srećem. Čula sam tužne i lijepe priče, strašne i radosne, kao i razne druge koje bi se, bez ikakvoga problema, mogle čuti i na "Oprah Showu".

Tužno je reći, ali postoje trenuci kada sjedim pored nekoga tko želi izbaciti svoj "otrov" na prvu osobu na koju naiđe, ili joj nametnuti svoja politička gledišta. Taj je dan bio upravo takav. Ugodno sam se zavalila u sjedalo, kada je moj suputnik započeo raspravu o groznome stanju u kojemu se svijet danas nalazi;

"Znate, ta današnja djeca ... " Nikako nije prestajao u svojem izlaganju o užasnome stanju u kojemu se današnja djeca i mladi nalaze, a sve to temeljeno na vrlo selektivnom gledanju glavnoga dnevnika.

Kada sam konačno izišla iz toga zrakoplova i stigla u hotel u Indianapolisu, kupila sam mjesne novine i otišla večerati. Kad tamo, na središnjoj stranici, ugledam članak koji bi se zapravo trebao objaviti kao glavna vijest dnevnika.

U malome je gradiću u Indiani živio petnaestogodišnji dječak s tumorom na mozgu. Odlazio je na zračenja i kemoterapiju. Posljedica toga bila je gubitak kose. Ne znam za vas, ali ja bih se u tim godinama, osjećao užasnuto kada bi mi se to dogodilo!

Njegovi prijatelji iz razreda smislili su rješenje; zamolili su svoje roditelje za dopuštenje da obriju glave kako Brian ne bi bio jedini ćelavi dječak u srednjoj školi. Pokraj teksta objavljena je fotografija majke koja brije glavu svoga sina dok ostatak obitelji odobravajuće promatra taj čin. U pozadini stajala je skupina ćelavih dječaka. Ne, ja ne očajavam zbog današnje djece.

Hanoch McCarty

CVIJET

”Ja imam mnogo cvijeca, ” rekao je, ”ali najljepše cvijeće su djeca.”

Oscar Wilde

Neko sam vrijeme imao osobu koja me je svake nedjelje opskrbljivala s pupoljkom ruže za rever moga sakoa. Budući da bih ga uvijek dobio u nedjelju ujutro, nikada o njemu nisam pozornije razmišljao. Bila je to lijepa gesta koju sam cijenio, ali je postala rutinska. Jedne je nedjelje, međutim, ono što sam smatro uobičajenim, postalo vrlo, vrlo posebno. Izlazeći iz crkve, nakon mise, pristupio mi je jedan dječak. Došetao je do mene i rekao: “Gospodine, što ćete učiniti s tim cvijetom?”

Isprva nisam znao o čemu govori. Kazao sam:

“Mislite na ovaj?” i pokazao na ružu prikačenu na sako. Odgovorio je: “Da, gospodine. Ukoliko ste ga namjeravali baciti, volio bih kada biste ga poklonili meni.”

U tom sam se trenutku nasmijao i rako mu da ću mu vrlo rado pokloniti taj cvijet, usput ga pitajući što namjerava učiniti s njim. Maleni me je dječak, koji vjerojatno nije imao više od deset godina, pogledao i kazao:

“Dati ću da mojoj baki. Moji su se roditelji rastali prošle godine. Isprva sam živio s mamom, ali kada se ona preudala, željela je da živim s ocem. Neko sam vrijeme i živio s njim, ali je rekao da ne modu ostati, pa me je poslao živjeti s bakom. Ona je vrlo dobra prema meni. Kuha mi i brine se o meni. Toliko je dobra prema meni da joj želim pokloniti taj lijepi cvijet zato što me voli.”

Kada je dječak dovršio priču, jedva da sam mogao progovoriti. Oči su mi se ispunile suzama, a priča me je ganula u dušu. Otkočio sam cvijet sa sakoa.

Držeći ga u ruci, pogledao sam dječaka u oči i kazao:

“Dijete drago, ovo je najljepša priča koju sam ikada čuo, ali ti ne možeš dobiti ovaj cvijet jer on nije dostatan. Na oltarunčeš vidjeti veliki buket cvijeća. Ljudi ga svaki tjedan donose u crkvu. Uzmi to cvijeće i odnesi ga svojoj baki jer ona zaslužuje samo najbolje.”

Kao da me već nije dovoljno ganuo, rekao je još jednu rečenicu koju ću uvijek pamtit;

“Kakav prekrasan dan! Zamolio sam jedan cvijet, a dobio prekrasan buket.” Pastor John R. Ramsey.

„Upraznjavajte pojedinačnu dobrotu i malene izraze ljepote“

To je slogan ispisan po svim podzemnim željeznicama diljem zemlje.

Hladan, zimski dan u San Franciscu. Zena u crvenoj hondi, s hrpom božićnih poklona na zadnjem sjedištu, prilazi naplatnoj kućici Bay Bridgea.

“Plaćam za svoj, i još šest automobila iza mene.”, govori i s osmijehom pruža čovjeku sedam kartica.

Jedan po jedan, sljedećih šest vozača prilazi kućici, da bi im svakome bilo rečeno:

“Neka je gospođa ispred vas već platila vašu cestarinu. Ugodan vam dan.”

Žena u hondi, kako se poslije ispostavilo, pročitala je poruku ispisanu na papiriću naljepljenom na hladnjak u stanu njenoga prijatelja: “Upraznjavajte pojedinačnu dobrotu i malene izraze ljepote.” Svidjela joj se pa ju je prepisala.

Judy Foreman primijetila je istu izreku napisanu na zidu skladišta pedesetak kilometara od njene kuće. Nakon što je danima razmišljala o njoj, sjela je u auto, odvezla se do skladišta i prepisala je.

“Smatram da je poruka prekrasna,” kazala je, objašnjavajući zašto je piše na kraju svih pisama, “kao da je to poruka od Boga poslana.”

Njenome mužu, Franku, toliko se svidjela da ju je napisao na zidu učionice njegova sedmoga razreda, koji je pohađala kćer mjesne novinarkе. Ona ju je objavila u novinama, iako je priznala da zapravo ne zna točno što znači i tko ju je smislio.

Dva dana poslije, nazvala ju je Annie Herbert. Visoka plavuša u četrdesetim godinama koja stanuje u Marinu, jednom od deset najbogatijih okruga. Izreku je primijetila na ubrusima restorana “Sausalito”.

“Pa, to je prekrasno!”, uzviknuo je čovjek koji je sjedio u blizini i pažljivo je prepisao.

“To je dobra zamisao.”, kazala je Anne. “Sve što misliš da bi trebao učiniti, a ukoliko toga ima više, učini po redu.”

Njene zamisli uključuju:

(1) provaliti u depresivno izgledajuće škole i obojiti zidove,
(2) ostavljati kuhana jela na stolovima u siromašnim dijelovima grada, (3) potajice ubaciti novac u torbicu ponosne starice.

Anne je dodala:

“Dobrota može rasti isto kao i nasilje.”

I sada se izreka širi dalje; na naljepnicama, zidovima, pismima i potsjetnicama. A na taj se način širi i pojam dobrote.

U Portlandu, država Ohio, čovjek će možda na vrijeme ubaciti kovanicu u parking-mjerač. U Patersonu, država New Jersey, desetak će ljudi s četkama, krpama i bojama očistiti i obojiti derutnu i dotrajalu kuću, dok će ih nasmiješeno i zbunjeno promatrati stari i nemoćni vlasnici. U Chicagu će možda neki mladić čistiti prilaz svoje kuće kada ga pokrene neka nova snaga. Pa, što onda, ionako nitko ne gleda, pomislit će, i očistiti i susjedov prilaz.

To je pozitivno bezvlašće, nered, slatka uzurpiranost.

Žena u Bostonu piše

“Sretan Božić!” na poledini svih čekova.

Muškarac iz St. Louisa, čiji je automobil slupala neka mlada žena, maše joj na odlasku govoreći:

“To je samo ogrebotina. Ništa se vi ne brinite.”

Sire se i maleni izrazi ljepote: Čovjek sadi sunovrate uz cestu, dok mu se košulja vijori od vjetra koji stvaraju jureći automobili. U Seattleu si čovjek zadaje jednodnevni zadatak sakupljanja limenaka po gradu. U Atlanti čovjek skida grafite s klupa u parku. Kažu da se se ne možeš nasmijati, a da se prethodno nisi malo oraspoložio, isto kao što ne možeš upražnjavati pojedinačne činove dobrote ukoliko ne osjećaš da i tvoji problemi nestaju samo zato jer je svijet postao malo bolji.

I ne možeš biti primatelj, a da nisi odjetio šok, ugodan trzaj. Da ste vi jedan od onih vozača kojima je plaćena cestarina, tko zna kako bi vas to nadahnulo da učinite nešto nekome drugome? Možda biste mahnuli nekome na križanju? Nasmiješili umornome činovniku? Ili još nešto veće, bitnije? Poput svih revolucija, buđenje dobrote počinje polagano, samo jednim jedinim činom. Neka to bude onaj koji ćete vi učiniti.

Adair Lara

Važno je djelovanje, a ne samo plod djelovanja. Morate učiniti ono što je ispravno. To možda i nije u vašoj moći; možda niti u vaše vrijeme nećete dočekati plodove. No, to ne znači da trebate prestati činiti ono što je ispravno. Možda nikada ne doznate što se izrodilo iz vaših radnji. Ali ukoliko ne učinite ništa, neće biti nikakvoga rezultata...”

Ghandi

SRCE

“Najbolje i najljepše stvari na svijetu ne mogu se vidjeti, niti dotaknuti... već osjetiti u srcu.”

Hellen Keller

Moja žena i ja prestali smo živjeti zajedno krajem prosinca, pa mi je siječanj, kao što i naslućujete, bio grozan. Tijekom terapije koja mi je trebala pomoći suočiti se s osjećajima koji su se javili nakon razdvajanja, zamolio sam terapeutkinju da mi savjetuje kako najbolje nastaviti živjeti moj novi život. Nisam imao pojma hoće li to htjeti, a ukoliko ipak pristane, što će mi kazati.

Bio sam vrlo sretan što je odmah pristala i, kao što sam i očekivao, kazala mi je potpuno neočekivan savjet! Uručila mi je srce; maleno, od gline oblikovano srce, dražesno obojano vedrim bojama. Poklonio joj ga je prethodni pacijent koji je također prošao kroz razvod i koji je, kao i ja, imao istih problema u razvrstavanju osjećaja. Napomenula je da mi ga ne poklanja, već posuđuje dok ne pronađem svoje osobno srce. Tada joj ga moram vratiti. Shvaćao sam da mi je dala fizičko srce kao vidljivi cilj ili neku vrstu materijalne prezentacije moje osobne želje za bogatijim emocionalnim životom. Prihvatio sam ga u očekivanju dubljih osjećajnih povezanosti koje se tek trebaju pojaviti.

Nisam ni slutio da će taj prekrasan poklon početi djelovati vrlo brzo. Nakon terapije, pažljivo sam stavio srce na policu auta i uzbuđeno odjurio po kćer Juli-Ann. To će biti prvi puta da dolazi prespavati u mome novome domu. Srce joj je prvu pozornost čim je sjela u auto. Uzela ga je u ruke, pregladavala i zapitkivala što je to. Nisam bio baš siguran trebam li joj objašnjavati cijelu psihološku pozadinu; bila je ipak još dijete. No, odlučio sam joj nešto odgovoriti.

“To je poklon od moje terapeutkinje da mi pomogne prebroditi ovo teško razdoblje. Smijem ga zadržati samo dok ne pronađem moje srce.”, objasnio sam joj.

Nije rekla niti riječ. Ponovno sam se zapitao jesam li joj trebao kazati. Može li ona, kao jedanaestogodišnjakinja, razumjeti značenje toga poklona? Kako li je uopće mogla shvatiti velike provalije koje sam pokušavao premostiti da bih prekinuo stare navike i razvio bogatije, dublje odnose s ljudima?

Nakon nekoliko tjedana, kada je Juli-Ann ponovno bila kod mene, predala mi je poklon za Valentinovo; malenu kutijicu koju je obojila crveno, pozorno omotanu zlatnom mašnicom, na vrhu koje je stajala čokoladica koju smo odmah pojeli. S nestrpljenjem sam odmatao poklon. Na moje iznenađenje, iz kutijice sam izvadio glineno srce koje je sama načinila i obojila. Zbunjeno sam je gledao, pitajući se što je time željela reći. Zašto mi daje kopiju onoga što sam već dobio od moje terapeutkinje?

Zatim mi je polagano predala čestitku koju je načinila. Bilo ju je stid, ali mi je ipak dopustila da je otvorim i pročitam. Napisala je pjesmu za koju bi se teško moglo reći da ju je napisalo dijete njenih godina. U cijelosti je razumjela značenje poklona. Juli-Ann napisala mi je najosjećajnije i najljepšu pjesmu koju sam ikada pročitao. Suze su mi se slijevale licem, a srce se širom rastvorilo:

Mome tati

*Ovo je srce Samo za tebe
Za veliki korak
Koji kaniš učiniti.
Na tvome putu nek' te prati sreća
Jer možda te vreba i nesreća neka.
Kada jednom dođeš tamo,
Trebaš voljeti samo.
Sretno Valentinovo
S ljubavlju, tvoja kćer, Juli-Ann*

Pored svega materijalnoga bogatstva koje imam, ovu pjesmu smatram za najsvetije blago.

Raymond L. Aaron

UČINI TO ODMAH!

“Kada bi ustanovili da nam je preostalo još samo pet minuta za reći sve što trebamo, svaki telefon bio bi zauzet ljudima koji zovu druge ljude da bi im kazali da ih vole.”

Christopher Morley

Skupini odraslih ljudi koje podučavam nedavno sam zadao nešto “neoprostivo”, domaću zadaću! Trebali su, u sljedećem tjednu, otići nekome koga vole i to im kazati. To je trebao biti netko kome nikada nisu rekli te riječi ili bar ne već neko vrijeme.

Nije se to činio neki težak zadatak dok nisam shvatio da je većina muškaraca iz skupine starija od trideset i pet godina i odgajana u vrijeme kada se smatralo da izražavanje osjećaja nije “frajerski”. Pokazivanje osjećaja ili plakanje (Bože sačuvaj!), jednostavno nije postojalo. Tako da je ovo, za neke od njih, bio vrlo prijeteći zadatak.

Na početku slijedećega sata, upitao sam želi li netko ispričati što mu se dogodilo kada su nekome rekli da ga vole. Očekivao sam da će se javiti neka žena, što je već postalo uobičajeno, ali ovoga se puta za riječ javio jedan muškarac. Izgledao je prilično zbunjeno. Ustao je (svih njegovih 190 centimetara!) i započeo riječima: “Dennise, poprilično sam se ljutio na tebe kada si nam prošli tjedan zadao ovaj zadatak. Smatrao sam da ne postoji nitko kome bih mogao reći te riječi, a osim toga; tko si ti da mi zadaješ da učinim nešto tako osobno? No, vozeći se kući, moja mi je savjest počela drukčije govoriti. Kazala mi je da točno znam kome bih trebao reći “volim te”.

Naime, prije pet godina gadno sam se posvađao s ocem, a nikada poslije nismo riješili tu situaciju. Izbjegavali smo međusobne susrete, izuzev kada je to bilo nemoguće; na Božić ili prigodom nekih drugih obiteljskih okupljanja.

No, čak smo i tada jedva prozborili. I tako sam, prošloga utorka, samoga sebe uvjerio da ću reći ocu da ga volim. Čudno je to, ali samo donošenje odluke bilo je za mene veliko olakšanje.

Došavši kući, požurio sam kazati ženi moju odluku. Bila je već spavala, ali sam je svejedno probudio. Nakon što sam joj sve ispričao, ne samo da je ustala, nego je iskočila iz kreveta i zagrlila me. Bilo joj je to prvi puta kako me je vidjela da plačem. Ostali smo

budni još dugo u noć, pijuckajući kavu i razgovarajući. Bilo je prekrasno!

Idućega sam se jutro probudio vedar i čio, iako zapravo od uzbuđenja nisam mnogo spavao. U uredu sam za dva sata napravio više posla, nego što inače napravim za cijeli dan. U devet sam nazvao oca provjeriti mogu li svratiti nakon radnoga vremena. Kada je podigao slušalicu, jednostavno sam kazao:

“Tata, mogu li svratiti do tebe večeras poslije posla? Moram ti nešto reći.” Odgovorio je namrgođenim glasom:

“Što je sad’ opet?” Uvjerio sam ga da sve to neće dugo trajati, pa je konačno pristao.

U sedamnaest sati i trideset minuta pozvonio sam zvonice na ulaznim vratima kuće mojih roditelja, nadajući se da će ih otvoriti otac. Bojao sam se da ću se, ukoliko vrata otvori mama, uplašiti i sve kazati njoj umjesto ocu. No, sreća je bila na mojoj strani, vrata je otvorio tata. Nisam gubio vrijeme, ušao sam u kuću i rekao: “Tata, došao sam ti samo reći da te volim.”

Držanje i izraz lica odjednom se promijenio, a njegove bore kao da su nestale. Počeo je plakati. Zagrlio me je i rekao:

“I ja tebe volim, sine, ali ti to nikada prije nisam mogao reći.”

Bio je to tako divan trenutak da nisam želio da prestane. Mama je suznih očiju stala pored nas. Samo sam joj mahnuo i poslao joj poljubac. Tata i ja smo se još neko vrijeme grlili, a zatim sam otišao. Ne sjećam se kada sam se posljednji puta osjećao tako dobro.

No, to zapravo i nije ono što sam želio naglasiti. Dva dana nakon moga posjeta, moj je otac, koji je imao srčanih problema ali ja to nisam znao, imao srčani udar i završio je u bolnici. Za sada nije pri svijesti i ne znam hoće li se oporaviti.

Moja bi poruka svima vama prisutnima glasila:

Ne odgađajte ono što znate da morate učiniti. Sto bi se dogodilo da sam čekao da kažem ocu - sada možda više nikada ne bude bilo prigode! Odvojite si vremena za učiniti ono što trebate i to učinite odmah!”

Dennis E. Mannering

ANDYJEVA PATNJA

Andy je bio dragi i zanimljivi maleni dječak kojega su svi voljeli, ali i gnjavili, samo zato što se na taj način postupalo s Andyjem Drakeom. Ta je zadirkivanja dobro podnosio. Uvijek bi se samo nasmiješio gledajući tim svojim velikim, plavim očima kao da svakim treptajem govori:

“Hvala, hvala, hvala.”

Za nas je petaše bio samo maskota; naša vreća za udaranje. Činilo se da je čak i zahvalan što mora platiti tu cijenu da bi bio dijelom naše družine.

Andy Drake ne živi na čokoladi ni njegova sestra na marmeladi. Da nije čeka socijalne pomoći Svi Drakeovi već bi pomrli od gladi. Andyju se ova pjesmica, rugalica Jacka Spratta čak i svidjela. Mi smo drugi u njoj uživali, bez obzira na lošu gramatiku i rimu.

Ne znam zašto je Andy trebao podnositi ovakav posebam tretman da bi zaslužio naše prijateljstvo i članstvo u družini. To se jednostavno dogodilo, bez ikakvoga glasovanja ili rasprave.

Ne sjećam se da je itko spomenuo da je njegov otac bio u zatvoru ili da je njegova mama prala rublje za druge ljude ili posjećivala brojne muškarce. Ili da su njegovi laktovi, zapešća i nokti uvijek prljavi, a njegov stari kaput prevelik. Ubrzo smo se svega toga zasitili. Andy se nikada nije bunio.

Pretpostavljam da se snobizam razvija još u djetinjstvu. Danas je jasno da smo mi imali pravo pripadati družini, ali da je Andy bio član po svojoj patnji.

Unatoč tome, svi smo ga mi voljeli do toga određenoga dana, toga određenoga trenutka.

“On je drukčiji!”

“Mi ga ne želimo, zar ne?”

Koji je od nas to rekao? Sve sam ove godine želio krivnju prebaciti na Randolpha, ali zapravo ne mogu sa sigurnošću tvrditi tko je izrekao te ružne riječi koje su probudile divljake u nama. Nije niti bitno jer nas je sve otkrilo uživanje u njegovim suzama.

“Nisam to želio učiniti.”

Godinama sam se pokušao utješiti tim riječima. A onda sam jednoga dana slučajno ugledao riječi koje su me osudile za sve

vijeke vjekova: "Najvrući uglovi Pakla predviđeni su za one koji, u trenucima krize, ostanu neopredjeljeni."

Taj je vikend trebao biti poput svih prethodnih. Petkom nakon škole sastajali bismo se u kući nekoga od članova, taj je puta to bila moja kuća, i odlazili logorovati u obližnju šumu. Naše bi mame, koje su pripremale gotovo sve za taj naš "safari", uvijek napravile i dodatan paket za Andyja koji bi nam se priključivao poslije zбора.

Brzo smo podigli logor. Bili smo "muškarci" protiv džungle.

Ostali su mi napomenuli, budući da je ovo moja zabava, da bih ja trebao biti taj koji će Andyju objaviti vijesti.

Ja? Ja, koji sam potajice vjerovao da Andy ima bar malo bolje mišljenje o meni, nego o ostalima, zbog molećivoga pogleda kojim me je uvijek gledao? Ja, koji sam u tim velikim, širom otvorenim očima često osjetio njegovu ljubav i privrženost?

Još uvijek se jasno sjećam Andyja kako mi prilazi po dugome, mračnome tunelu stabala koja su propuštala tek toliko svjetlosti da je mogla činiti kaleidoskope različitih uzoraka po njegovoj staroj, ispranoj majci. Vozio je stari, "unikatni" bicikl, i to ženski, s vrtnim crijevom za zalijevanje umjesto guma. Izgledao je uzbuđeniji i sretniji no što sam ga ikada vidio, ovaj krhak, maleni dječak koji je cijeli život zapravo bio odrastao. Znao sam da cijeni članstvo u družini, njegova prva prigoda da nečemu pripada, da se malo "muški zabavlja", radi "muške stvari". Mahnuo mi je. Zanimario sam njegovo radosno javljanje. Skočio je sa tog smiješnog, starog bicikla i doskakutao do mene, prepun sreće i volje za razgovorom. Ostali su, zatvoreni u šatoru, bili tihi, ali sam osjećao njihovu podršku.

Zašto se ne uozbilji? Zar ne vidi da mu ne uzvraćam osmjesima? Zar već nije shvatio da njegovo brbljanje ne dopire do mene?

A onda je odjednom shvatio! Njegova je ranjivost sada došla do punoga izražaja. Cijelo držanje je govorilo:

"Sada ćeš mi reći nešto doista ozbiljno, zar ne Ben? Hajde, da čujem." Nesumnjivo izvježban za slučajeve razočaranja, nije čak ni trepnuo. Andy nikada nije uzvraćao udarce.

Nevjerojatno, ali čuo sam se kako govorim:

"Andy, mi te ne želimo."

Proganjajuće je jasna nevjerojatna brzina kojom su se dvije suze pojavile u njegovim očima i tamo ostale. Jasna zbog bezbroj

ponavljanja toga prizora u mojoj glavi. Način na koji me je Andy pogledao, zaleđen za vijeke vjekova, što je to bilo? Nije mržnja. Možda šok? Nevjerica? Ili sažaljenje, nada mnom?

Ili je to bilo opraštanje?

Nakon nekoliko trenutaka Andyjeve su usne slabašno zadrhtale, pa se, bez pogovora ili čak pitanja, okrenuo i pošao kući dugim, usamljenim i mračnim putem.

Kada sam ušao u šator netko tko nimalo nije osjećao težinu ovoga trenutka započeo je staru rugalicu: Andy Drake ne živi na čokoladi,

Ni njegova sestra na ...

Tada je sve postalo jasno! Bez ikakvoga glasovanja, bez ijedne izgovorene riječi. No, ipak smo svi znali. Znali smo da smo učinili nešto užasno, okrutno loše. Obuzeo nas je zakašnjeli utjecaj mnoštva predavanja i misa. Prvi smo puta shvatili riječi:

“Zaista, kažem vam, što god učinite jednome od ove moje najmanje braće, meni učinite!”

(Iz Evanđelja po Mateju, 25: 40, op. prev.)

U tom, kratkom i teškom trenutku shvatili smo nešto što nam se zauvijek urezalo u pamćenje; uništili smo pojedinca stvorenoga od

Boga uz pomoć jedinog oružja protiv kojega se on nije mogao boriti, a mi opravdati, odbacivanja.

Budući da je Andy ionako često izostajao iz škole, teško je kazati kada se točno povukao, no jednoga mi je dana postalo jasno da ga više nema. Proveo sam mnogo dana razmišljajući i tragajući za najboljim načinom kako mu iskazati koliko sam postuđen i koliko mi je žao zbog svega što sam mu učinio. Sada znam da ga je dostatno bilo samo zagrliti i isplakati se s njim, ili mu se čak pridružiti u dugoj šutnji. To bi nas obojicu izliječilo.

Kazati da Andyja uopće nisam vidio nakon toga dana, bilo bi netočno. Godinama poslije toga jesenjega dana u šumi Arkansasa, sreo sam tisuće Andyja Drakea. Svako lice nekoga tužnoga i jadnoga čovjeka kojega sam susreo, moja savjest prekriva Andyjevim licem. Svaki od njih bulji u mene istim proganjajućim, očekujućim pogledom koji mu se urezao u pamćenje toga dana, prije mnogo godina.

Dragi Andy Drake,

Malo je vjerojatno da ćeš ikada pročitati ove riječi, ali moram pokušati.

Prekasno je za ovu ispovijed da bih olakšao moju savjest od krivnje. Niti je očekujem, niti želim. Jedino za što se molim, moj maleni, nekadašnji prijatelju, jest nada da si se, zbog neprekidne žrtve, uspio uzdignuti iznad svega i nešto naučiti. Patnju koju si iskusio pod mojim rukama i nevjerojatnu hrabrost koju si pokazao, Bog je preokrenuo i promijenio u blagoslov. To ti saznanje možda olakša sjećanje na taj grozan dan.

Nisam svetac, Andy, niti sam u mome životu učinio sve što sam trebao i mogao. Jedino želim da znaš da nikada više nisam svjesno izdao niti jednoga Andyja Drakea. Molim se da tako i ostane.

Ben Burton

PAKAO I RAJ - PRAVA RAZLIKA

Čovjek razgovara s Bogom o Raju i Paklu. Bog kaže čovjeku: "Dođi, pokazat ću ti Pakao." Ušli su u sobu u kojoj je velika skupina ljudi sjedila oko zdjele u kojoj je bio gulaš. Svi su bili iscrpljeni, očajni i izgladnjeli. Svatko je imao žlicu kojom je mogao dosegnuti do zdjele, ali je žlica imala dršku mnogo dužu od njihovih ruku, pa je nisu mogli prinijeti ustima. Patnja je bila velika.

"Dođi, sada ću ti pokazati Raj.", reče nakon nekoga vremena Bog. Ušli su u drugu sobu, u svemu jednaku prethodnoj, i u ovoj je bila zdjela gulaša, ljudi oko nje i iste žlice s dugim drškama. No, ovdje su svi bili sretni i siti.

"Ne razumijem," reče čovjek. "Zašto su ovi sretni, a oni u prethodnoj nesretni kada je sve jednako?"

Bog se nasmijao:

"Oh, to je bar jednostavno. Ovdje su naučili hraniti jedni druge."

Ann Landers

RABINOVA NADARENOST

Postoji jedna priča, možda i legenda. I poput svih takovih priča, i ova ima mnogo oblika. Također karakteristično za takove priče, izvor ove koju ću vam ispričati je čudan. Ne sjećam se jesam li je čula ili pročitala, kada ili gdje. Nadalje, ne sjećam se čak niti jesam li sama unijela neke preinake. Sigurna sam jedino da je ovaj oblik do mene došao s naslovom "Rabinova nadarenost."

Priča je to o samostanu koji su zadesila loša vremena. Nekoć veliki red, ali kao posljedak protusvećeničkih suđenja u sedamnaestome i osamnaestome stoljeću i porasta svjetovnosti u devetnaestome, svi drugi redovi bili su zatvoreni tako da je u glavnome samostanu ostalo samo pet svećenika, gvardijan i još četiri svećenika, svi iznad sedamdeset godina. Jasno je bilo da red odumire.

Duboko u šumi koja okružuje samostan nalazila se malena kućica koju je rabin iz obližnjega grada koristio za osamu. Tijekom godina provedenih u molitvi i meditaciji, stari su svećenici postali pomalo vidoviti, tako da su uvijek osjetili kada je rabin bio u kući. "Rabin je u šumi, rabin je opet u šumi.", šaputali su jedni drugima. Budući da je očajavao zbog sigurnoga gašenja njegova reda, gvardijan se, prigodom jednoga od rabinovih posjeta kućici, dosjetio da bi ga mogao upitati za savjet kako spasiti samostan. Rabin mu je poželjeo dobrodošlicu. No, nakon što je gvardijan izložio razloge posjeta, rabin je mogao jedino suosjećati s njim. "Znam ja kako je to.", kazao je. "Ljudi su bez duha. Isto je i u mojemu gradu. Gotovo nitko ne dolazi više u sinagogu."

I tako su stari gvardijan i stari rabin zajedno zaplakali. Zatim su čitali ulomke iz Toraha i tiho pričali o velikim problemima. No, došlo je vrijeme kada je gvardijan trebao poći. Zagrlili su se. "Prekrasno je što smo se konačno sastali nakon tolikih godina.", rekao je gvardijan. "Ali ja ionako nisam ispunio svoju zadaću. Zar ne postoji nešto što mi možete kazati, neki savjet koji će mi pomoći da spasim moj red od izumiranja?"

"Ne, žao mi je.", odgovorio je rabin. "Nemam niti jedan savjet za vas. Mogu vam jedino kazati da je jedan od vas Mesija."

Kada se gvardijan vratio u samostan, okružili su ga svećenici zapitkujući:

"I, što je rabin kazao?"

“Nije nam mogao pomoći.”, objasnio je gvardijan. “Samo smo plakali i čitali Torah. Jedino mi je na odlasku rekao nešto vrlo tajnovito, da je Mesija jedan od nas. Ne znam što je time želio kazati.”

U danima, tjednima i mjesecima koji su uslijedili, stari su svećenici razmišljali o značenju rabinovih riječi. Mesija je jedan od nas? Zar je to moguće? U tom slučaju, tko bi to bio? Možda gvardijan? Naravno, ukoliko i jest mislio na nekoga od nas, onda je to zacijelo gvardijan. Naš je vođa već čitavu generaciju.

No, s druge strane, možda je mislio na oca Thomasa. On je bez sumnje sveti čovjek. Svi znaju da je Thomas čovjek svjetla. Ali sigurno nije mislio na oca Eldreda! On je ponekad vrlo čudljiva raspoloženja. No, kada bolje promislim, iako je on mnogima trn u oku, gotovo je uvijek u pravu. Zapravo vrlo, vrlo često. Možda je rabin ipak mislio na njega. Ali sigurno ne na oca Phillipa. On je tako usporen. No, pomalo i tajnovito, ali on je uvijek tamo gdje ga netko treba. Možda je Phillip Mesija?

Rabin zacijelo nije mislio na mene. To jednostavno ne može biti istina. Ja sam samo običan čovjek. No, što ukoliko sam to ipak ja?

Što ako sam ja Mesija?

O, Bože, samo ne ja. Ja to ne mogu biti za tebe, zar ne? Razmišljajući na taj način, stari su se svećenici počeli odnositi jedan prema drugome s nevjerojatnim poštovanjem jer je svaki mislio da je onaj drugi Mesija. Suprotno tome, zbog mogućnosti da je svatko od njih Mesija, počeli su poštivati i sami sebe.

Budući da je šuma koja je okruživala samostan bila prekrasna, događalo se da ljudi povremeno dođu na izlet, šecu se uokolo, čak se odlaze i pomoliti u kapelicu. Tada bi nesvjesno osjetili tu aureolu nevjerojatnoga poštivanja koja je obavijala pet starih svećenika. Bilo je u svemu tome nešto neodoljivo privlačno, čak obuzimajuće. Ne znajući točan razlog, ljudi su sve češće svraćali u samostan, zabaviti se ili moliti. Počeli su dovoditi prijatelje kako bi im pokazali to posebno mjesto. A njihovi su prijatelji dovodili njihove prijatelje.

Tada je jedan od mladića počeo sve češće dolaziti u samostan i razgovarati sa svećenicima. Nakon nekoga ih je vremena upitao može li pristupiti njihovom redu. Zatim je došao idući. Pa još jedan.

Nakon nekoliko je godina samostan ponovno oživio i postao vibrirajuće središte svjetla i duhovnosti u stvarnome svijetu.

M. Scott Peck

BAKIN DAR

Oduvijek sam moju baku zvala Gagi. "Gaga" je bila moja prva izgovorena riječ, a ponosna je baka mislila da želim izgovoriti njeno ime. Do današnjega je dana ona ostala moja Gagi.

Kada je djeda umro u devedesetoj godini, baka i on bili su u braku više od pedeset godina. Gagi je bilo vrlo teško. Oduzeto joj je središte njenoga života i ona se povukla u svijet osame i tugovanja. Oplakivanje je trajalo gotovo pet godina tijekom koji sam je posjećivala svaki tjedan ili dva.

Prigodom jednoga posjeta, očekivala sam da ću je pronaći u uobičajenome stanju spokoja i tišine. Umjesto toga, ugledala sam je sretnu kako sjedi u stolcu za ljuljanje. Nakon što nisam dovoljno brzo zamijetila očiglednu promjenu držanja, kazala je:

"Zar ne želiš znati zašto sam toliko sretna? Zar nisi bar malo znatiželjna?"

"Naravno, Gagi.", ispričavala sam se,

"Oprosti mi što nisam dovoljno brzo reagirala. Reci mi, zašto si toliko sretna? Zbog čega ova promjena?"

"Prošle sam noći dobila odgovor," izjavila je, "Konačno sam doznala zašto je Bog uzeo tvoga djeda, a mene ostavio da živim sama."

Gagi je uvijek bila puna iznenađenja, ali moram priznati da me je ta njena izjava zapanjila.

"Zašto, Gagi?", konačno sam izustila.

Tada je, kao da odaje najveću tajnu na svijetu, snizila glas, nagnula se prema meni i povjerila:

"Tvoj je djeda znao da je tajna života u ljubavi, pa je tako i živio. Postao je bezuvjetna ljubav. Ja znam što je to, ali je nisam u potpunosti doživjela. Zbog toga je on otišao prvi, a ja sam morala ostati."

Zastala je kao da razmišlja o onome što će kazati i nastavila:

"Svo sam ovo vrijeme smatrala da sam zbog nečega kažnjena, no prošle sam noći doznala da je Bog htio da ostanem živjeti. Pustio me je da svoj život preokrenem u ljubav. Vidiš,", nastavila je, pokazujući prstom u nebo, "prošle sam noći doznala da ne učiš tamo gore. Ljubav se mora doživjeti na zemlji. Kada jednom odeš, prekasno je. Meni je dodijeljen život da bih ljubav doživjela ovdje i sada. "

Svaki novi dan od tada je postao novi doživljaj.

Baka je neprekidno prepričavala priče o njenome cilju. Jednom je od uzbuđenja lupila rukom po rukohvatu stolca i kazala:

“Nikada nećeš pogoditi što sam jutros radila!”

Nakon što sam odustala od pogađanja, uzbuđeno je nastavila:

“Pa, jučer je tvoj ujak bio ljut na mene zbog nečega što sam učinila. Ja nisam niti trepnula! Primila sam njegovu ljutnju, omotala je ljubavlju i uzvratila radošću.” Oči su joj se zacaklile dok je govorila: “Bilo je to čak i zabavno, a njegova je ljutnja nestala.”

Iako su godine uzimale maha, njen je život bio čudesno obnovljen. Godine su prolazile, a Gagi je neumorno vježbala građu o ljubavi. Imala je cilj vrijedan življenja, razlog za preživljavanje tih dvanaest godina.

Posljednjih dana Gagina života često sam je posjećivala u bolnici. Hodajući prema njenoj sobi, dežurna mi je sestra jednoga dana kazala: “Znate, vaša je baka vrlo posebna dama... Ona je svjetlo.” Da, svrha je osvijetlila njen život i ona je do kraja svoga života postala svjetlo drugima.

D. Trinidad Hunt

ANĐELI NE TREBAJU NOGE DA BI LETJELI

Postoji zemlja živih i zemlja mrtvih.

Most je ljubav...

Thornton Wilder

Prigodom nedavnoga posjeta Varšavi, vodič naše skupine od trideset članova "Instituta za ljudsko osvješćivanje" iz San Matea u Kaliforniji, bio je šokiran kada sam kazao da želimo vidjeti ljude. "Nećemo više katedrale i muzeje," rekao sam,

"Hoćemo se družiti s ljudima!" Vodič, po imenu Robert, izjavio je: "Vi se šalite. Vi ne možete biti Amerikanci. Kanađani, možda. Ali ne Amerikanci. Oni se ne žele družiti s ljudima. Mi gledamo "Dinastiju" i druge američke saponice. Amerikance ne zanimaju ljudi. Hajde, kažite mi istinu. Vi ste kanađani ili možda Englezi, je li točno?"

Tužno je reći, ali on se nije šalio. Naprotiv, bio je vrlo ozbiljan. No, i mi smo bili! Nakon duge rasprave o "Dinastiji" i drugim saponicama i filmovima, kao i priznanja da postoji mnogo takovih Amerikanaca, ali i mnogo onih koji nisu takvi, uvjerali smo Roberta da nas odvede u posjet ljudima ovoga grada.

Odveo nas je u samački dom, bolnicu za starije žene. Najstarija je imala više od sto godina i navodno je bila ruska princeza. Čitala nam je pjesme na mnogim stranim jezicima. Iako na trenutke nije bila prisebna, njen su šarm, ljupkost i ljepota neprekidno zračili i nisu nam dozvoljavali da odemo od nje.

I tako smo se, u pratnji medicinskih sestara, liječnika i osoblja, izgrlili, ismijali i izljubili sa gotovo svih osamdeset i pet žena koliko ih je boravilo u toj bolnici.

Neke su me nazivale "tata" i željele da ih grlim. To sam i činio neprekidno plačući kada sam uvidio ljepotu njihovih duša skrivenu u krhkim tijelima.

No, najveći je šok izazvala posljednja žena koju smo vidjeli. Bila je to ujedno i najmlađa žena u bolnici. Zvala se Olga i imala je pedeset i osam godina. Posljednjih je osam godina bila sama u sobi, odbijajući ustati iz kreveta. Nakon smrti voljenoga muža, nije više imala volje za životom. Nekoć liječnica, ta je žena prije osam godina pokušala izvršiti samoubojstvo bacivši se pod vlak. Ostala je bez obje noge.

Gledajući ovu napaćenu ženu koja je prošla kroz vrata pakla, osjetio sam veliku tugu i sućut da sam pao na koljena i počeo ljubiti i milovati njene udove. Kao da sam bio začaran nekom silom mnogo jačom od mene. Cijelo sam joj vrijeme govorio na engleskome.

Tek sam poslije doznao da me je zapravo i razumjela. Bilo je to nebitno jer se ionako nisam sjećao što sam joj govorio. Nešto u svezi toga da osjećam njenu bol i gubitak i da bi svoje iskustvo trebala usmjeriti za pomoć pacijentima. I da je u ovo vrijeme velikih promjene njena zemlja treba više no ikada. Da i ona, poput njene zemlje, treba ponovno početi živjeti.

Kazao sam joj da me podsjeća na ranjenoga anđela i da grčka riječ angelos znači "teklić ljubavi, sluga Božji." Također sam je podsjetio da anđeli ne trebaju noge da bi letjeli. Nakon petnaestak minuta svi su u sobi počeli plakati. Pogledao sam Olgu i vidio da blista od sreće. Zamolila je da joj dovezu invalidska kolica. Prvi je puta u osam godina počela ustajati iz kreveta.

Stan Dale

SVE SE VRAĆA, SVE SE PLAĆA

Dok sam radio kao glazbeni urednik na radiju u Kolumbiji, država Ohio, na putu kući svraćao bih do bolnice. Šetao bih hodnicima i jednostavno prišao nekome od pacijenata i čitao mu Bibliju ili razgovarao. Bio je to način da zaboravim na svoje probleme i zahvalim se Bogu što sam zdrav. To je mnogo značilo onima koje sam posjećivao. A jednom mi je prigodom čak i spasilo život.

Na radiju sam bio poznat kao vrlo kontroverzan voditelj. Jednom sam prigodom u uvodnoj riječi uvrijedio nekoga menađera koji je u grad dovodio ljude koji zapravo nisu bili pravi članovi neke poznate glazbene skupine, a on ih je kao takove najavljiivao. Ta je osoba čak unajmila nekoga da me ubije!

Jedne sam se noći vraćao kući oko dva sata ujutro. Počeo sam otključavati vrata, kada se iza kuće pojavio čovjek i kazao:

“Jeste li vi Les Brown?”

Odgovorio sam:

“Da, gospodine.”

Nastavio je:

“Moramo razgovarati. Došao sam ispuniti ugovor na vama.”

“Na meni. Zašto?”, upitao sam.

Kazao je:

“Pa, ima jedan menadžer koji je vrlo ljut zbog novca koji je zbog vas izgubio kada ste izjavili da skupina koja gostuje u gradu zapravo nije ona koja je najavljena.”

“Zar ćete mi nešto učiniti?”, upitao sam.

Odgovorio je:

“Ne.” Nisam se usudio upitati zbog čega jer nisam želio da se predomisli! Taj mi je odgovor bio sasvim prikladan!

Nastavio je:

Moja je mama neko vrijeme bila u bolnici, pa mi je pisala kako ste je posjetili i čitali joj Bibliju. Bila je zadivljena što ju je posjetio jedan glazbeni urednik koji je čak ni ne zna. O vama mi je pisala tijekom moga boravka u zatvoru Ohio. To me je oduševilo i od tada vas želim upoznati. Kada sam naćuo da vas netko želi ubiti, prihvatio sam ugovor, a zatim im kazao da vas ostave na miru.”

Les Brown

NOVČANICA OD DVA DOLARA

Na povratku iz Washingtona, stigao sam u Anchorage oko dva sata ujutro. Bio je ponedjeljak, sredina svibnja. U devet sati ujutro trebao sam u mjesnoj školi održati predavanje o nastavku školovanja trudnih učenica i učenika s problemima.

Škola je dobro osigurana jer je većina polaznika već imala sukobe sa zakonom. Bilo mi se vrlo teško obratiti toj šarolikoj skupini i pričati im o nečemu što će ih motivirati za budućnost. Nisam učinio nikakav napredak dok nisam počeo pričati o onome što najbolje znam, kako pomoći ljudima uz pomoć novca.

Izvadio sam svežanj novčanica od dva dolara i počeo ih dijeliti. Ljudi su počeli prilaziti i uzimati ih. Klinci su se razbudili jer se novac dijelio. Jedino sam ih zamolio da taj novac ne utroše na sebe. Kazao sam da svatko od njih ima nerođeno dijete i da, ukoliko uopće postoji nešto što će ih potaknuti da razmišljaju o budućnosti, onda je to činjenica da je netko spreman ovo učiniti.

Neka su djeca zatražila moj potpis, neka nisu. Mislim da sam neke od njih iskreno ganuo. Zatim sam počeo dijeliti moju knjigu u zamjenu za novčanice. Sve je to potrajalo pet do šest minuta kada sam završio svoje izlaganje ispričavši im priču o mome djedu koji je meni poslužio kao nadahnuće. Kazao sam da se, bez obzira što im se dogodilo, uvijek trebaju sjetiti da netko, njihov učitelj ili netko treći, doista brine za njih i čini sve kako bi u životu uspjeli. No, to nije kraj priče. Napuštajući učionicu napomenuo sam da mi se uvijek mogu javiti ukoliko budu imali problema ili se nađu u nevolji. Nisam mogao obećati da ću riješiti svaki problem, ali ću ih svakako saslušati i pokušati učiniti sve što je u mojoj moći. Također sam kazao da uvijek mogu dobiti primjerak moje knjige. Biti će mi drago da je zatraže.

Tri dana poslije u poštanskom sandučiću pronašao sam zgužvani komadić papira. Poslala ga je djevojka koja je čula moj govor.

Dragi Floyd,

Mnogo vam se zahvaljujem što ste pronašli vremena da se obratite mome razredu. Hvala vam za novu, šuškvu novčanicu od dva dolara. Dovijeka ću je čuvati, a već sam na njoj napisala ime moga djeteta. Iskoristit ću je za kupnju onoga što će ona željeti ili trebati. Razlog moga javljanja je taj što sam dana kada ste vi održali predavanje, već bila odlučila. Ispraznila sam svoj stol, platila

preostalu školarinu i spremala se oduzeti život sebi i mome nerođenome djetetu jer sam mislila da nikome nije stalo do nas. Nakon što ste ispričali vašu priču, moje su se oči ispunile suzama. Netko se doista bori za nas i život nije stvoren da bi se samovoljno uništio.

Želim vam samo reći da ćete me ipak viđati još neko vrijeme jer postoje ljudi poput vas kojima je stalo do ljudi poput mene, a čak me i ne znaju.

Hvala vam što brinete.

Floyd L. Shilanski

KONAČNA ŽRTVA

Linda Birtish doslovno se podijelila drugima. Bila je izvrstan učitelj i smatrala je, kada bi imala više vremena, da može stvoriti veliku umjetnost i poeziju. No, kada je navršila dvadeset i osam godina počele su je mučiti česte glavobolje. Liječnici su otkrili da ima tumor na mozgu i da su mogućnosti preživljavanja operacije oko dva posto.

I tako su odlučili pričekati šest mjeseci.

Linda je znala da ima izuzetne umjetničke sposobnosti. Tijekom tih šest mjeseci neprekidno je slikala i pisala. Sve njene pjesme, izuzevši jednu, objavljene su u novinama. Sve njene slike, izuzev jedne, pokazane su i prodane nekima od najpoznatijih galerija. Nakon šest mjeseci podvrgla se operaciji. Noć prije operacije, odlučila se doslovno podijeliti drugima. Napisala je oporuku u kojoj sve svoje dijelove tijela i organe ostavlja onima koji ih trebaju više od nje.

Na žalost, Lindina je operacija bila pogubna. Njene su oči predane u transplantacijski centar u Bethsedi u Marylandu, otkuda su presađene čovjeku iz South Caroline. Jedan je dvadesetosmogodišnji mladić prešao iz tame na svjetlo. Bio je neizmjereno zahvalan, pa je napisao pismo u kojem se zahvaljuje centru što uopće postoji. Bilo je to tek drugo pismo zahvale koje je centar primio nakon što je podario trideset tisuća očiju! Nadalje, rekao je da se želi zahvaliti roditeljima donatora. To su zacijelo veličanstveni ljudi kada su odgojili dijete koje je svoje oči dalo nekome drugome. Doznao je za obitelj Birtish i odlučio ih posjetiti na Staten Islandu. Došao je nenajavljen i pozvonio zvonce. Nakon predstavljanja, gospođa Birtish je samo ispružila ruke za zagrljaj. Kazala je:

“Mladiću, ukoliko imate vremena, moj suprug i ja voljeli bismo da provedete vikend s nama.”

Prihvatio je poziv i, dok je razgledao Lindinu sobu, primjetio je da je čitala Platona. On ga je čitao na Brailleovom pismu. Ona je čitala Hegela. On ga je čitao na Brailleu.

Sljedeće ga je jutro gospođa Birtish pogledala i kazala:

“Znaš, sigurna sam da sam te negdje vidjela, ali ne mogu se sjetiti gdje.”

Odjednom se dosjetila. Potrčala je stubama na drugi kat kuće i izvadila posljednju sliku koju je Linda naslikala. Bio je to portret njenoga savršenoga muškarca.

Na slici je bio čovjek u potpunosti isti kao i taj mladić koji je dobio njene oči.

A tada je majka pročitala posljednju pjesmu koju je Linda napisala na samrtnoj postelji;

Dva se srce mimoilaze u noći

i zaljubljuju,

a da se nikada nisu vidjela.

Jack Canfield and Mark Victor Hanse

O RODITELJSTVU

Djeca vas neće pamtititi po onome materijalnome što ste im omogućili, već po osjećajima koje ste s njima podijelili.

Richard L. Evans

DRAGI SVIJETE

Ravnatelj škole koju polazi moj sin Scott jedan me je dan nazvao upitavši kada može svratiti do nas jer želi razgovarati o nečemu vrlo bitnome. Budući da se bližio dan proslave mature, pretpostavljala sam da je o tome želio razgovarati, iako sam pomislila da je možda učinio neku psinu. Čekala sam njegov posjet i nadala se da su vijesti dobre.

I nisam se prevarila; Scott je trebao maturirati kao najbolji učenik generacije. U čast dostignuća moga sina, ravnatelj me zamolio da za tu prigodu nešto napišem. Oduševljeno sam pristala. Bila sam vrlo ponosna na Scotta i njegova dostignuća.

Sjedeći za pisaćim strojem, prebirala sam po događajima iz njegova života. Tada sam shvatila istinsko značenje njegove mature. On i njegovi školski prijatelji ulaze u svijet nepoznanica. Nećemo više moći svakodnevno bdjeti nad njima, savjetovati ih ili se brinuti o njima.

I tako sam svijetu napisala sljedeće pismo:

Dragi Svijete,

Naša djeca danas završavaju školovanje. Neko će im vrijeme sve to biti pomalo čudno i ja te molim da ne budeš previše grub prema njima. Vidiš, do sada su oni bili kraljevi svojih gnijezda, a njihovi su roditelji uvijek bili u blizini da bi im zaliječili rane i obnovili osjećaje. Sada kreću u novu pustolovinu. I to onu koja može uključivati i rat i tragediju i tugu. Da bi sve to izdržali trebat će im mnogo vjere, ljubavi, strpljenja i razumijevanja. I stoga te, svijete, molim da se brineš o njima. Uzmi ih za ruku i poduči svemu što trebaju znati, ali molim te, svijete, učini to nježno.

Morat će naučiti da nisu svi ljudi pravedni, da nisu svi ljudi poštjeni i da nisu baš svi iskreni. Ali također ih poduči da na svakoga zlobnika dolazi jedan heroj, da na svakoga pokvarenoga političara dolazi jedan veliki i odani vođa, a da na svakoga neprijatelja dolazi jedan dobar prijatelj. Trebat će vremena, svijete, ali nauči ih da je svaki penny vrijedniji od nađenoga dolara.

Nauči ih da dostojanstveno gube kako bi još više uživali u pobjedi. Obrati ih od zavisti, ukoliko to možeš, i poduči ih tajni tihoga smijeha.

Nauči ih da budu spokojni uz svoga Boga.

Nauči ih da budu duševno jaki kako bi mogli izdržati bol poraza i zadržati strast da pokušaju ponovno dok ne uspiju.

Nauči ih da budu nježni s nježnim ljudima, a grubi s grubijanima. Nauči ih slijediti svoja uvjerenja, a ne uvjeravanja skupine. Poduči ih da slušaju sve ljude, ali da sve što čuju prođe kroz opne istinitosti. Nauči ih da se smiju kada su tužni, ali im također kaži da nije sramota zaplakati.

Nauči ih da u svakome porazu postoji dostojanstvo, a u svakome uspjehu očaj.

Nauči ih zanemariti cinike i čuvati se prevelike laskavosti.

Nauči ih kako da prodaju svoje mozgove po najvišoj cijeni, ali i kako da nikada ne stavljaj u cijenu na njihove duše i srca.

Nauči ih, ukoliko možeš, da se ne uspoređuju s drugima jer će uvijek biti više ili manje vrijednih osoba. Umjesto toga ih nauči kako se odnositi prema svojim dostignućima.

Nauči ih da postoji vrijeme kockanja, ali i vrijeme igranja na sigurno. Postupaj nježno s njima svijete, ali ih ne mazi; najbolji se čelik mora iskaliti.

Nauči ih slijepo vjerovati u sebe jer će im to podariti vjeru u čovječantvo. Ovo je, svijete, popriličan zahtjev; ali ti vidi što možeš učiniti. Oni su tako dobri, mladi ljudi, oni su naša djeca.

Avril Johannes

Kada bih ponovo mogla odgojiti moje dijete,

Više bih prstom pokazivala, nego prijetila.

Manje bih ispravljala, a više povezivala.

Ne bih više gledala na sat, nego bih gledala uokolo.

Voljela bih znati manje, a više se brinuti.

Više bih se zabavljala i igrala,

Ne bih igrala ozbiljno, već bih se ozbiljno igrala.

Pretrčala bih više livada i pregledala više zvijezda.

Više bih grlila, a manje tulila.

Manje bih bila kruta, a više učinkovita.

Prvo bih izgradila samopoštovanje, a tek onda kuću.

Manje bih podučavala o ljubavi prema moći, a više o moći ljubavi.

Diane Loomas

ZNAJTE DA UZGAJAMO DJECU, A NE CVIJEĆE!

David, moj prvi susjed, ima dvoje djece, petogodišnjaka i sedmogodišnjaka. Jednoga je dana učio sedmogodišnjega sina, Kellyja, kosilicom kositi travu. Kada mu je trebao objasniti kako je okrenuti, zazvala ga je njegova žena, Jan. David se na trenutak okrenuo da bi odgovorio na pitanje, a Kelly je gurnuo kosilicu ravno preko cvjetnjaka. Kada je David ponovo pogledao i vidio što se dogodilo, počeo je gubiti kontrolu nad sobom. Zbog toga su mu cvjetnjaka zavidjeli svi susjedi i on je utrošio mnogo truda i vremena u njega. Već je počeo vikati na sina kada je Jan brzo došla do njega, stavila mu ruku na rame i kazala: "Davide, molim te sjeti se ... mi uzgajamo djecu, a ne cvijeće!"

Jan me je podsjetila koliko je roditelju bitno sjetiti se svojih prioriteta.

Djeca i njihovo samopouzdanje važniji su od bilo kojega predmeta koji unište ili razbiju. Prozor razbijen loptom, svjetiljka koju je srušilo neoprezno dijete, ili tanjur ispušten na kuhinjski pod - sve je to već razbijeno. Cvijeće je već mrtvo. Moram upamtiti da tim uništenjima ne smijem nadodati slamanje dječjega duha i umrtvljivanje njegova osjećaja životnosti.

* * * * *

Prije nekoliko sam tjedana kupovao sportsku jaknu i zadržao se s Markom Michaelsom, vlasnikom trgovine, razgovarajući o roditeljstvu. Ispričao mi je da je njihova sedmogodišnja kćer, tijekom večere u nekom restoranu, srušila čašu s vodom. Nakon što je voda pokupljena bez ijedne riječi od strane roditelja, djevojčica je pogledala i kazala: "Znate, doista vam želim zahvaliti što niste poput svih drugih roditelja. Većina drugih vikala bi na svoju djecu i držala im predavanje kako trebaju biti pažljiviji. Hvala vam što vi to ne činite."

Jednom se, tijekom večere s nekim prijateljima, dogodila slična nezgoda.

Njihov petogodišnji sin prevrnuo je čašu mlijeka. Kada su počeli vikati na njega, ja sam namjerno prevrnuo moju čašu. Nakon što sam objasnio da i sa svojih četrdeset i osam godina još uvijek rušim predmete dječak je počeo blistati od sreće, a roditelji su shvatili

poruku i prestali s prodikama. Kako je lako zaboraviti da svi mi još uvijek učimo.

* * * * *

Nedavno sam od Stephena Glenna čuo priču o slavnome znanstveniku iz područja medicine. Neki ga je novinar upitao zašto je on toliko kreativniji od prosječnih osoba. Sto ga je to toliko uzdignulo od svih drugih?

Odgovorio je da je, po njegovome mišljenju, uzrok tome događaj u njegovoj drugoj godini. Pokušavao je dohvatiti bocu mlijeka iz hladnjaka, ali je bila klizava, pa mu je ispala, a svo se mlijeko prolilo po podu. Čitavo more mlijeka!

Kada je mama ušla u kuhinju, umjesto da viče ili ga kazni, samo je kazala:

“Roberte, kakav si veliki i prekrasan nered napravio! No, šteta je već učinjena. Želiš li se poigrati u mlijeku prija no što ga počistimo?”

To je i učinio. Nakon nekoliko minuta mama je kazala:

“Znaš, Roberte, svaki puta kada učiniš ovakav nered, moraš ga i počistiti i sve vratiti kako je i bilo. Sto misliš da sada to učinimo?”

Uzet ćemo spužve, ručnik ili krpu. Sto bi ti najviše volio?” On je odabrao spužvu, pa su zajedno počistili nered.

Mama je zatim rekla:

“Znaš, ovo što smo vidjeli je propali pokušaj nošenja velike boce mlijeka s dvije malene ručice. Hajdemo sada u dvorište napuniti bocu vodom i vidjeti možeš li otkriti način nošenja, bez prolijevanja.”

Maleni je dječak naučio da je to moguće ukoliko je s obje ruke uhvati pri vrhu. Kakva divna lekcija!

Znanstvenik je dodao da je u tome trenutku shvatio da se ne treba bojati pogrešaka. Baš suprotno tome, naučio je da su pogreške samo dobra prigoda za saznavanje nečega novoga. To je i bit znanstvenih eksperimenata. Čak i ukoliko eksperiment “ne radi”, obično možemo naučiti nešto vrijedno iz njega.

Zar ne bi bilo prekrasno kada bi svi roditelji odgovarali poput Robertove majke?

* * * * *

Posljednju je priču na ovu temu ispričao Paul Harvey na radiju prije nekoliko godina. Mlada se žena vozila kući s posla i udarila u drugi auto, odbivši branik. Suznih je očiju objašnjavala da joj je to novi

auto i da ga vozi tek nekoliko dana. Kako li će samo objasniti mužu što se dogodilo?

Vozač drugoga auta bio je sućutan, ali je objasnio da moraju razmijeniti brojeve vozačkih dozvola. Vadeći dokumente iz velike, smeđe koverte, ispao je komadić papira. Nečitkim je, muškim rukopisom bilo napisano: "U slučaju nesreće ... upamti, ljubavi, ja volim tebe, a ne auto!"

* * * * *

Upamtimo da su duše naše djece važnije od svih materijalnih stvari. Kada nam to uspije, naše će samopouzdanje i ljubav procvjetati i izrasti ljepše od bilo kojega cvjetnjaka.

Jack Canfield

ON JE SAMO MALENI DJEČAK

Stoji on na svome mjestu,
A srce mu jako tuče.
Baze su pune,
Kocka je bačena.
Mama i tata ne mogu mu pomoći,
Sada on stoji sasvim sam.
Pogodak u ovome trenutku,
Poslao bi njegovu ekipu kući.
Lopta već juri prema njemu,
On zamahne i promaši.
Gledatelji gundaju,
Neki se ljute i viču.
Bezobziran glas se čuje: "Lopta je vani."
Suze mu pune oči,
Igra ova nije više dobra.
Zato, otvori svoje srce
i daj mu još jednu šansu,
Jer u trenutku poput ovog,
Čovjeka možeš stvoriti dobrog.
Sjeti se ovoga,
Kad god vidiš da netko nije.
On je samo maleni dječak,
a ne još odrastao čovjek.

Chaplain Bob Fox

ALI NISI

Pogledao sam te i nasmijao ti se neki dan,
Misleć da me vidiš, ali nisi.
Kazao ti "Volim te." i čekao tvoj odgovor,
Misleć da me čuješ, ali nisi.
Zvao sam te da se igraš sa mnom,
Misleć da me slijediš, ali nisi.
Nacrtao sam sliku samo za tebe,
Misleć da je čuvaš, ali nisi.
Načinio sam utvrdu za nas u šumi,
Misleć da ćeš poći sa mnom, ali nisi.
Pronašao ti crve za pecanje,
Misleć da ćeš ići, ali nisi.
Želio sam samo pričati s tobom, misli moje podijeliti,
Misleć da ćeš htjeti, ali nisi.
Rekoh ti za tekmu, nadajuć se da bit' ćeš tamo,
Misleć da sigurno ćeš doći, ali nisi.
Zamolih te da podijeliš mladost sa mnom,
Misleć da želiš, ali nisi.
Moja me je zemlja pozvala u rat,
zamolila si me da vratim se kući,
Ali nisam.

Stan Gebhardt

PROMOCIJA, NASLJEDSTVO I OSTALI DOGAĐAJI

“Veliko mi je zadovoljstvo predstaviti vam diplomante Drake sveučilišta 1978. godine. Sljedeći studenti uspješno su dovršili svoje školovanje:

Michael M. Adams; čestitam, Michaele. Margaret L. Allen; čestitam, Margaret.”

Kako je mogao biti tako tvrdoglav? Zar nije osjetio moju potrebu da idem na fakultet? Kako je upoće mogao smisliti zamisao da “ukoliko to treba nešto značiti, onda do toga trebam doći sam”? Proklet bio!

“John C. Anderson. Čestitam, Johne. Bettie J...”

Jednoga će dana shvatiti da sam sve i učinila sama i biti će mu žao što nije bio dio toga; bit će pokoran i skrušen što me nije slijedio od brucoša do diplomca.

“...Burres. Čest...”

Tako. Učinila sam to! Uspjela sam se probiti kroz zemlju dvoličnosti i birokracije. Fakultetm ispit za mjerenje otpornosti na stres! Četiri teške godine i počasnica je odora bila moja. Diploma s mojim imenom to potvrđuje. Puno ti hvala, tata! Žudila sam za tvojom podrškom; željela sam da budeš ponosan na mene; da misliš da sam nešto posebno, uistinu posebno. Sto se dogodilo sa svim onim predavanjima iz djetinjstva o postizanju svega za što se odlučim? O načelima, ciljevima, radnome moralu i disciplini? Gdje su očeve stope da me vode na tome putu? Sto je bilo toliko važno da me nisi mogao posjećivati onda kada su svi ostali roditelji to mogli?

I sada, tvoj nedolazak na promociju. Na koji je način ovaj dan mogao biti važniji? Kako je moguće da nisi uspio odvojiti ovaj dan da bi vidio svoju kćer u ovom najvažnijem događaju njenoga života?

“...itam, Bettie.”

Uzaludno sam tražila njegove oči u moru od nekoliko tisuća lica u gledalištu. Nije ga bilo. Naravno. Moj polazak na fakultet dogodio se u vrijeme rođenja njihovoga šestoga djeteta i obavljanja svih ostalih poslova u velikoj i seoskoj obitelji. Zbog čega bi mu ovaj dan bio poseban?

“Osvoji sve planine. Svladaj sve brzake.”

Pjesma koju smo odabrali kao himnu naše generacije bila je sasvim prikladna. I bolna.

“Slijedi svaku dugu ... dok ne pronađeš svoj san.”

Stotinu i dva diplomanta toga je dana prošlo pozornicom. Bila sam uvjerena da je svatko od njih imao dva roditelja koja su ih gledala iz krcatoga gledališta. Nakon dodjele diploma, jedva smo dočekali da skinemo znojne odore i odjurimo na večere i obiteljske proslave. Osjećala sam se tako osamljeno.

Tužno. Ljutito. Ocu sam poslala ne jednu, već dvije pozivnice. Nije to bilo stoga što sam željela da dođe, već stoga što sam ga trebala. Trebala sam ga kako bi vidio svršetak nečega vrlo posebnoga, ishod svih snova, ambicija i ciljeva koje mi je usadio.

Zar ne zna koliko mi znači njegovo odobravanje? Jesi li bio ozbiljan, tata, ili su sve bile samo puste priče?

“Ti dolaziš, tata, zar ne? Mislim reći, koliko puta netko diplomira?”, molila sam.

“Naš će dolazak ovisiti o tome jesmo li u polju ili ne.”, odgovorio je tata.

“Ako bude lijepo vrijeme, morat ćemo ga iskoristiti jer dolazi vrijeme kiša. Već smo izgubili mnogo dana zbog lošega vremena. Ukoliko bude kišilo, pokušat ćemo doći. Ali ne nadaj se previše. Znaš i sama da je to dva sata vožnje.”

Ali ja sam se nadala. Bilo je to sve do čega mi je bilo stalo.

“Osvoji sve planine. Svladaj sve ...” Roditelji, djedovi, bake i rođaci bili su nasmijanih lica, boreći se za jedan pogled na njihova diplomanta, uljudno se boreći za njihovo mjesto na slici, ponosni na svoje uloge majke, oca, djeda, bake, brata, sestre, ujaka, ujnem diplomanta. Njihove su suze bile suze radosnice; a one koje sam ja suzdržavala bile su suze potpunoga razočaranja i napuštenosti. Nije to bio samo osjećaj samoće, ja sam doista bila sama.

“Slijedi svaku dugu...”

Učinila sam dvadeset i sedam koraka od mjesta rukovanja s dekanom fakulteta i primitka diplome, moje karte za svijet budućnosti.

“Bettie,” blagi je glas dozivao, budeći me iz gušećega, osamljenoga sna. Tihi je očev glas nadjačavao i zaglušujući pljesak i buku ogromnoga gledateljstva. Nikada neću zaboraviti tu sliku ispred mene. Na kraju dugačkoga reda, na posljednjem stolcu sjedio je moj otac. Činio se sitniji i mnogo više skrušen, za razliku od onoga gordoga i glasnoga čovjeka s kojim sam odrasla. Oči su mu bile

crvene, a velike suze slijevale su mu se niz obraze i padale na plavo odijelo koje je očigledno bilo novo. Glava mu je malo bila pognuta, a lice je govorilo tisuće riječi. Izgledao je tako skromno, previše ispunjen očevim ponosom. Samo sam ga jednom vidjela kako plače, ali ovo su bile velike, tihe suze koje se nisu mogle zadržati. Pogled na ovoga snažnoga i ponosnoga čovjeka, moga oca, u suzama, pobudio je bujicu osjećaja koje sam do tada potiskivala.

U trenutku je ustao. Uzburkanih osjećaja, učinila sam ono što sam smatrala da je prigodno u takvome trenutku, gurnula sam mu diplomu u ruke.

“Evo, ovo je za tebe.”, kazala sam glasom koji je bio mješavina ljubavi, umišljenosti, osvete, potrebe, zahvalnosti i ponosa.

“Ovo je za tebe.”, uzvratio mi je glasom punim samo nježnosti i ljubavi. Stavio je ruku u džep i izvadio omotnicu. Nespretno je ispružio svoju ogrubjelu, veliku ruku. Drugom je rukom brisao rijeke suza koje su mu klizile niz lice. Bilo je to najdužih, najsnažnijih i najosjećajnijih deset sekundi u mom životu.

Srce mi je ubrzavalo ritam dok sam pokušavala zamisliti događaje toga dana, njegove misli tijekom dvosatne vožnje, uzrujanost tijekom pronalaska fakulteta i proguravanje kroz horde studenata i gostiju da bi ugrabio mjesto u prvome redu, namijenjeno isključivo diplomantima! Moj tata je došao! Bio je to jedan od najljepših dana toga proljeća, savršen dan za sjetvu. I to novo odijelo! Koliko se sjećam, jedno je kupio za pokop strica Bena. Desetak je godina poslije kupio drugo za vjenčanje moje sestre. Ovome je seljaku odijelo bilo nepotrebno, a osim toga; posjedovanje samo jednoga značilo je da ne možeš ne otići na neku proslavu na koju ne želiš! Kupovina novoga odijela zahtijevala je neku uistinu vrlo važnu prigodu.

On je bio ovdje; moj Tata, u svome novome odijelu.

” ... dok ne ostvariš svoj san.”

Zavirila sam u omotnicu koju sam grčevito držala u ruci. Budući da od oca nikada nisam primila poruku ili čestitku, nisam znala što očekivati. Mašta mi je divljala smišljajući razne mogućnosti. Možda je to čestitka ... s njegovim potpisom? Rijetke su bile prigode ili isključivo neki dobri ugovori kada je E. H. Burres upisivao svoje ime. Svatko je znao da je stisak ruke ovoga čovjeka bolji od nečijega

potpisa. Kada bi E. H. Burres nešto obećao, onda je to bilo sigurno. Niti jedan bankar nikada nije odbio ovoga čovjeka koji je, nakon odsluženja dva roka u drugome svjetskome ratu, započeo život s dobrim radnim moralom, solidnim karakterom i prekrasnom ženom. Ovaj čovjek sa svom tom djecom i hrabrim snovima o posjedovanju velike zemlje. Možda je to bila samo kopija fakultetskoga programa. Možda je sve to bilo zbunjujuće za njega, pa mi je jednostavno nešto predao, bilo što. Možda je to pozivnica na sastanak obitelji Burres u čast proslave ovoga dana? Pribojavajući se razočaranja i želeći što je moguće duže ostaviti sve mogućnosti otvorene, odlučila sam pričekati s otvaranjem omotnice dok ne dođem do svlačionice. Nekako sam se izvukla iz odore, ne ispuštajući omotnicu iz ruke.

“Pogledaj što su mi roditelji poklonili za diplomu.”, uzbuđeno je kazala Martha i podigla ruku, hvaleći se blistavim, bisernim prstenom.

“Moj tata mi je poklonio auto.”, vikao je Todd s drugoga kraja prostorije.

“To je vjerojatno lijep osjećaj. Ja, kao i obično, nisam dobio ništa.”, netko je uzviknuo.

“Da, da, i ja također!”, povikao je netko treći.

“Što si ti dobila od roditelja, Betti?”, upitala me moja cimerica. Smatrala sam da ne bi bilo prikladno kazati;

“Još jedno nevjerojatno predavanje, isuviše važno da bih ga podijelika s vama, i to od najvažnijega čovjeka na svijetu.”, pa sam se okrenula i pretvarala se da nisam čula pitanje. Uredno sam složila odoru i spremila je u torbu u kojoj leži do današnjega dana, simbol kojem je podaren život zbog očevih riječi i djela.

Oči su mi zasuzile kada sam se prisjetila očevih suza, Ipak je došao. Bilo mu je važno doći. Ili je to bio razlog, ili je mama pobijedila u svađi!

Polagano i pozorno sam otvorila omotnicu ne bih li je slučajno oštetila;

Draga Bettie,

Znam da se sjećaš kako je moja obitelj, dok sam još bio malen, izgubila njihov posjed. Moja je majka odgojila šestero djece. Toga sam dana prisegnuo da ću jednoga dana ja biti zemljoposjednik i da

će moja djeca imati pravo na tu zemlju. Da će uvijek biti osigurana. Gdje god živjeli, bez obzira što im postane sudbina, uvijek će imati svoju zemlju kojoj se mogu vratiti. Moja će djeca uvijek imati dom. Priloženo pismo je potvrda o posjedovanju tvoje zemlje. Porezi su plaćeni. Ta je zemlja samo tvoja.

Kada sam te gledao kako odlaziš na fakultet, možeš si samo zamisliti koliko sam bio ponosan, nadajući se da ćeš jednoga dana dobiti i diplomu u ruke. Zapravo ne možeš znati kako sam se bespomoćno osjećao kada ti nisam mogao platiti studij. U to vrijeme nisam znao na koji ti način to objasniti, a da ne uništim tvoju vjeru u mene. No, nije to bilo stoga što nisam cijenio to što činiš i koliko teško radiš da bi ostvarila svoje snove. Iako ti nisam bio u blizini, znaj da si uvijek bila u mojim mislima. Uvijek sam te gledao, ali izdaleka. Možda si mislila da ne cijenim tvoja nastojanja da svoj cilj dostigneš sama, ali varaš se. Borio sam se da prehranim veliku obitelj i ostvarim san koji mi je bio vrlo bitan, bio je to moj zavjet vama, djeco.

Neprekidno sam se molio za vas. Znaj, draga kćeri, da su tvoja snaga i sposobnost preživljavanja kada se činilo da je sve protiv tebe vrlo često bili ono što je obnavljalo moju snagu i oživljavalo moje osobne snove. Znaj da si ti moj junak, oličenje snage, hrabrosti i ustrajnosti.

Bilo je trenutaka, tijekom tvojih posjeta za praznike, kada sam ti želio sve ovo kazati kako ne bi izgubila vjeru u mene. No, gledajući neiscrpnu snagu tvoje mladosti i ponosa i slušajući tvoje čvrste stavove u svezi s ispunjenjem tvoga cilja, znao sam da si u pravu. Znao sam da, ne samo da to možeš učiniti, već ćeš to i učiniti. I tako danas oboje imamo papir koji simbolizira ispunjenje snova. On je stvaran jer smo se oboje namučili da bi ga dobili. Bettie, danas sam vrlo ponosan na tebe.

Voli te, tata.

Bettie B. Youngs

MOJ TATA KADA SAM IMAO

ČETIRI GODINE: Moj tata može sve učiniti..

PET GODINA: Moj tata vrlo mnogo zna.

ŠEST GODINA: Moj je tata pametniji od tvoga.

OSAM GODINA: Moj tata zapravo ne zna baš sve.

DESET GODINA: U onim davnim vremenima njegovoga djetinjstva, sve je bilo vrlo drukčije nego sada.

DVANAEST GODINA: Ma, naravno da se otac ne sjeća ničega u svezi s tim. Prestar je da bi se sjetio svoga djetinjstva.

ČETRANAEST GODINA: Ne obraćaj pozornost na moga oca. On je tako staromodan!

DVADESET I JEDNU GODINU: On? O, Bože, on je tako zastario.

DVADESET I PET GODINA: Tata zna nešto o tome, što zapravo i treba biti tako jer ima već podosta godina.

TRIDESET GODINA: Možda bismo trebali upitati tatu što misli. Naposljetku, on ima vrlo mnogo iskustva.

TRIDESET I PET GODINA: Neću učiniti ništa dok ne razgovaram sa mojim ocem.

ČETRDESET GODINA: Pitam se što bi sada tata učinio. Bio je vrlo mudar i pun iskustva.

PEDESET GODINA: Dala bih sve da je sada tata ovdje kako bi mogli razgovarati o ovome. Šteta što nisam cijnila njegovo znanje. Mogla sam mnogo naučiti od njega.

Ann Landers

DUH DJEDA BOŽIČNJAKA NE NOSI CRVENO ODIJELO

Udobno sam se zavalila na sjedištu našega staroga pontiaca jer je bila fora sjediti na taj način kada si u četvrtome razredu. Tata je krenuo u trgovinu, pa sam i ja pošla s njim malo se provozati. Bar sam mu to kazala, zapravo sam ga željela upitati jedno pitanje koje mi se tjednima vrzmalo po glavi, a ovo je bila odlična prigoda jer nam nitko neće smetati.

“Tata ...”, započela sam. I stala.

“Daaa?”, uzvratio je.

“Neka djeca u školi kazala su nešto što znam da nije istina.” Osjetila sam drhtanje donje usnice dok sam pokušavala zadržati suze koje su se nakupljale u kutu moga desnoga oka, uvijek je ono željelo prvo zaplakati.

“Sto je, mišu?” Znala sam da je dobro raspoložen jer mi tako tepa. “Djeca govore da Djed Božićnjak ne postoji.” Opa, jedna suza je pobjegla. “Govore da sam glupa što još uvijek vjerujem u Djeda Božićnjaka da je to za malu djecu.” I moje je lijevo oko zasuzilo. “Ali ja vjerujem u ono što si mi ti kazao. Da je on je stvaran. A jest, zar ne, tata?”

Tada smo već klizili Newell avenijom, koja je tada bila dvosmjerna ulica omeđena hrastovim drvećem. Na moj upit pogledao je prema meni i zauzeo stav. Skrenuo je na parkiralište i zaustavio auto. Primaknuo se bliže meni, njegovoj još uvijek malenoj djevojčici sklupčanoj u uglu.

“Djeca u školi nisu u pravu, Patty. Djed Božićnjak doista postoji.” “Znala sam!”, s olakšanjem sam izustila.

“No, moram ti još mnogo toga o njemu ispričati. Smatram da si dostano odrasla da bi mogla razumjeti ovo što ću ti sada kazati. Jesi li spremna?” Oči su mu blistale, a lice odisalo blagošću. Znala sam da se radilo o nečemu važnome i ja sam bila u cijelosti spremna jer sam mu vjerovala. On mi nikada ne bi lagao.

“Živio jednom jedan stvaran čovjek koji je putovao svijetom i dijelio poklone zaslužnoj djeci širom svijeta. Svaka ga zemlja drukčije naziva, ali ono što je bilo u njegovome srcu bilo je jednako na svim jezicima svijeta. Mi ga u Americi nazivamo Sveti Nikola. On je duh bezuvjetne ljubavi i želje za dijeljenjem te ljubavi poklanjajući od srca. Kada dođeš u neke godine, shvatiš da stvaran Djed Božićnjak

nije čovjek koji se na Badnjak spušta tvojim dimnjakom. Stvaran život i duh ovoga magičnoga vilenjaka zauvijek živi u tvome srcu, mome srcu, srcu naše mame i u svim srcima i dušama onih ljudi koji vjeruju u radost davanja. Pravi je duh Djeda Božićnjaka više ono što ti daješ, nego ono što primaš. Kada to jednom shvatiš i ta činjenica postane dio tebe, Božić će ti postati još uzbudljiviji i magičniji. Ukoliko je Djed Božićnjak u tvome srcu, shvatit ćeš da si ti ta osoba koja stvara magiju. Razumiješ li što ti želim kazati?”

Buljila sam kroz prozor usredotočivši se na drvo ispred nas. Bojala sam se pogledati oca, čovjeka koji mi je cijeli život govorio da je Djed Božićnjak stvarna osoba. Zeljela sam vjerovati u ono u što sam vjerovala i prošle godine, da je Djed Božićnjak veliki, debeli vilenjak u crvenome odijelu. Nisam željela progutati lijek odrastanja i sve gledati drugim očima.

“Patty, pogledaj me.” Tata je čekao. Okrenula sam glavu i pogledala ga.

I njemu su u očima bile suze, i to one radosnice. Lice mu je zračilo svjetlošću tisuća galaksija, a u njegovim sam očima vidjela oči Djeda Božićnjaka.

Stvarnoga Djeda Božićnjaka.

Onoga koji je svakoga Božića pažljivo kupovao poklone koje sam poželjela. Onoga koji je jeo moje posebno složene kolačiće i pio toplo mlijeko. Onoga koji je vjerojatno pojeo i mrkvu koju sam ostavila za Rudolfa. Onoga koji je u rane božićne sate, unatoč pomanjkanju tehničkih vještina, sklapao bicikle, vagone i druge razne predmete.

Shvatila sam. Shvatila sam ljubav, dijeljenje, radost. Otac me je dugo držeo u toplome zagrljaju. Oboje smo plakali.

“I sada ti pripadaš posebnoj skupini ljudi.”, nastavio je, “Za vijeke vjekova dijelit ćeš tu radost Božića, svakoga dana u godini, a ne samo nekih posebnih dana i blagdana. Sada Djed Božićnjak živi u tvome srcu, isto kao što živi i u mome. Tvoja je dužnost ispuniti taj duh davanja koji je sada u tebi. To je jedna od najvažnijih stvari koja ti se može dogoditi u životu jer si spoznala da Djed božićnjak ne može živjeti bez ljudi poput tebe ili mene. Možeš li ispunjavati tu zadaću?”

Srce mi je poigralo od ponosa, a oči se zacaklile od uzbuđenja.

“Naravno, tata. Zelim da on bude u mome srcu, isto kao što je i u tvome. Volim te, tata. Ti si najbolji Djed Božićnjak na svijetu.” Svaki se puta, kada dođe vrijeme da mojoj djeci objasnim pravu istinu o Djedu Božićnjaku, pomolim božićnome duhu da me obdari riječima i pomogne mi biti puna ljubavi poput moga tate. I nadam se da će biti isto tako prijemčiva poput mene toga dana kada mi je otac objasnio da duh Djeda Božićnjaka ne nosi crveno odijelo. Zapravo, znam da će me razumjeti.

Patty Hansen

MALENA DAMA KOJA MI JE PROMIJENILA ŽIVOT

Prvi puta sam je ugledao kada je imala četiri godine. Nosila je tanjur juhe. Imala je vrlo, vrlo meku, zlatnu kosu i maleni, ružičasti šal prebačen preko ramena. Tada sam imao dvadeset i osam godina i bolovao sam od gripe. Tek sam poslije shvatio da će mi ova mlada dama promijeniti život.

Njena mama i ja bili smo dugo godina prijatelji. Postupno je to prijateljstvo prešlo u brigu, iz brige u ljubav, pa u brak koji je nas troje spojio u obitelj. Isprva sam se čudno osjećao jer sam u dubini duše smatrao da će mi biti prikačena ona grozna ceduljica “očuh”. A oni su bili nekakva mitološka bića, ljudožderi ili emocionalna prepreka između djeteta i biološkoga oca.

Isprva sam se pokušavao polagano prebacivati iz momačkoga života u onaj očinski. Godinu i pol prije no smo se vjenčali, unajmio sam stan u blizini njihove kuće. Kada je već postalo sigurno da ćemo se vjenčati, pokušavao sam polagano mijenjati ulogu prijatelja, u ulogu oca. Pokušavao sam ne postati zid između moje buduće kćeri i njenoga biološkoga oca. No, žudio sam postati netko važan u njenome životu. Tijekom godina, moja se ljubav prema njoj sve više i više razvijala. Njena iskrenost, poštenje i izravnost daleko su nadmašivali granice njenih godina. Znao sam da negdje u ovome djetetu čuči jedan dobar i suosjećajan odrastao čovjek. No, uvijek sam se pribojavao da će mi se moje uključivanje u njen život, baciti u lice poput rukavice jer nisam njen “pravi” otac. Ako joj nisam “pravi” otac, zašto bi me slušala? Počeo sam odmjeravati sve postupke. Bio sam mnogo više nježniji no što sam želio. I to samo stoga da bi me voljela. Cijelo sam vrijeme glumio ulogu koju sam odabrao smatrajući da nisam dostatno dobar ili dostatno vrijedan.

Tijekom njenih pubertetskih godina, pomalo smo se emocionalno udaljili. Činilo se da gubim kontrolu (bar u onome roditeljskome smislu). Ona je tragala za svojim identitetom, a ja za svojim. Bilo mi je vrlo teško razgovarati s njom. Osjećao sam tugu i gubitak jer sam se udaljavao od one jedinice kakva smo u početku bili. Pohađala je bogoslovnu gimnaziju koja je jednom godišnje organizirala izlet za sve učenike viših razreda. Pretpostavljali su da će to biti poput odlaska u neko lječilište. Nakrcali su autobus gitarama i opremom za tenis. Nisu bili svjesni da će ovo putovanje ostaviti trajan pečat na

njihovim životima. Roditelji svih polaznika umoljeni su da napišu iskreno i otvoreno pismo svome djetetu o pozitivnim stranama njihova odnosa. Ja sam opisao malenu, zlatokosu djevojčicu koja mi je donijela tanjur juhe kada mi je trebala njega. Učenici su tijekom tjedna pokušavali prodrijeti u najskrivenije dijelove njihovih duša. Čitali su pisma roditelja.

Toga su se tjedna i roditelji okupili kako bi razmislili i poslali dobre vibracije svojoj djeci. Tijekom njena odsutstva, zamijetio sam izranjanje nečega što je uvijek bilo u meni, a s čim se nikada nisam bio spreman suočiti. Shvato sam da, ukoliko želim nečije poštovanje, moram biti onakav kakav jesam. Ne trebam se pretvarati da sam netko drugi. Tek tada će me ljudi više zapažati. Trebam jedino biti - ja - u svom najboljem izdanju. Nekome se ovo otkriće neće učiniti vrlo važno, ali meni je uistinu mnogo značilo. Došla je i noć njihova povratka. Prijatelji i roditelji koji su došli dočekati svoju djecu umoljeni su da dođu malo ranije, a zatim upućeni u veliku, polumračnu prostoriju. Jedino je ulaz bio blistavo osvijetljen.

Učenici su veselo umarširali u prostoriju, prljavih lica, kao da su se vratili sa safarija. Držali su se za ruke i pjevali pjesmu koju su odabrali za pjesmu tjedna. Unatoč umazanim licima, zračili su nekim novim sjajem pripadanja, ljubavi i samopouzdanja.

Kada su i u prostoriji upaljena svjetla, učenici su shvatili da su njihovi roditelji i prijatelji također nazočni. Dopušteno im je reći nekoliko riječi o proteklome tjednu. Prvi je dječak oklijevajući ustao i kazao:

“Bilo je guba.” i “Tjedan je bio dobar.”

No, nakon nekoliko trenutaka u njihovim se očima mogla vidjeti neka nova životnost. Počeli su otkrivati stvari koje su bile esencija ovoga putovanja. Ubrzo se kod mikrofona stvorio red. Zamijetio sam da moja kćer želi nešto kazati. Izgarao sam od znatiželje.

Vidio sa je kako probija put do mikrofona. Kada je konačno uspjela stati ispred njega, kazala je nešto poput:

“Bilo mi je vrlo lijepo i mnogo sam toga naučila o meni.” Nastavila je: “Željela bih kazati da postoje predmeti i ljudi koje uzimamo zdravo za gotovo, a ne bi smjeli, i ja bi još samo željela reći ... volim te, Tony.”

U tome su trenutku moja koljena počela klecati. Ni u snu nisam očekivao da će izjaviti nešto toliko osjećajno. Ljudi su me počeli lupkati po leđima i grliti me, kao da i oni razumiju dubinu tih riječi. Jedna tinejđerka trebala je mnogo hrabrosti da bi, pred tolikom auditorijem, kazala “Volim te.”

Od toga je dana naš odnos postajao sve bolji i bolji. Shvatio sam da se ne trebam bojati uloge očuha. Trebam biti ono što jesam; osoba koja može izmjenjivati iskrenu ljubav s onom istom djevojčicom koju sam upoznao prije mnogo godina, kada mi je nosila tanjur pun nečega. Poslije se ispostavilo da je u njemu bila dobrota.

Tony Luna

DESETI RED - SREDINA

Nakon jednoga od mojih seminara u Detroitu prišao mi je čovjek i predstavio se. Kazao je:

“Gospodine Rohn, večeras ste me duboko ganuli. Odlučio sam promijeniti čitav život.”

Odgovorio sam:

“Izvršno!”

Dodao je:

“Jednom ćete čuti o tome.”

Kazao sam:

“Uopće ne sumnjam.”

Nakon nekoliko mjeseci ponovno sam držao predavanje u Detroitu kada mi je iznova prišao, upitavši:

“Sjećate li me se, gospodine Rohn?” Odgovorio sam:

“Naravno. Vi ste onaj što je odlučio promijeniti svoj život.”

“Da, to sam ja.”, rekao je,

“Moram vam ispričati priču. Nakon prošloga seminara počeo sam razmišljati na koji način to učiniti i odlučio početi od moje obitelji. Imam dvije prekrasne kćeri, kakve se samo poželjeti mogu. Nikada mi nisu stvarale probleme. No, ja sam se uvijek loše ponašao prema njima, osobito u vrijeme puberteta. Jedna od stvari koje najviše vole su odlasci na rock koncerte njihovih omiljenih izvođača. Tada sam im najviše zagorčavao život. Kada bi me upitale mogu li poći, uvijek bih odgovarao:

‘Ne, glazba je preglasna, uništiti ćete si sluh, a i ne biste smjele ići među takve ljude.’ Tada bi počele moliti:

‘Molimo te, tatice, doista želimo poći. Nikada ti ne stvaramo probleme. Mi smo poslušne djevojke. Molimo te da nasпустиš.’ Nakon poduzetog umoljavanja nevoljko bih bacio novac na stol i kazao: ‘Dobro, kada već toliko žarko želite poći.’ Upravo sam ovdje želio nešto promijeniti. Evo što sam učinio. Nedavno sam doznao da njihov omiljeni pjevač dolazi u grad. Pogodite što sam učinio? Otišao sam do koncertne dvorane i sam im kupio ulaznice. Uvečer sam im predao omotnicu i kazao:

‘Kćeri moje, možda nećete vjerovati, ali u ovoj su omotnici vaše ulaznice za koncert koji se održava u gradu.’ Nisu mogle vjerovati. Dodao sam: ‘Vaši dani preklinjanja su svršeni.’ Tek mi sada nisu

vjerovala. Konačno sam ih natjerao da mi obećaju da neće otvoriti ometnicu dok ne dođu pred dvoranu. Došao je i dan koncerta. Djevojke su predale ulaznice, a čovjek na ulazu kazao im je: 'Slijedite me.' Dok ih je vodio prema pozornici, djevojke su uglas uzviknule:

'Čekajte. Nešto nije u redu.' Vodič je pogledao ulaznice i odgovorio: 'Sve je u redu. Samo me slijedite.' Konačno su zastali kod desetoga reda, sredine. Djevojke su bile zapanjene. Te sam večeri dugo ostao budan. Djevojke su oko ponoći upale u kuću. Jedna mi je odmah sjela u krilo. Druga me je zagrlila. Obje su kazale:

'Tata, ti si najbolji otac svih vremena!'

Kakav prekrasan primjer kako je, uz malo promjene stava i promišljanja, moguće dobro živjeti.

Jim Rohn

GODIŠNJA PISMA

Ubrzo nakon rođenja moje kćeri, Juli-Ann, započeo sam svetkovati obred, a znam da su tu učinili i svi oni kojima sam ispričao svoj poseban naum. Ispričat ću vam o čemu se radi kako bih otvorio vaša srca i ohrabrio vas da i sami pokušate učiniti isto.

Za svaki rođendan moje kćeri pišem joj godišnje pismo. Opisujem smiješne zgode koje su joj se dogodile tijekom godine, teškoće i radovanja, ono što je važno za moj i njen život, svjetske događaje, nesreće, misli ...Pismu prilažem fotografije, poklone, izvješća i razne druge uspomene kojima bi se inače zametnui trag. Jedna je ladica moga radnoga stola predviđena samo za skupljanje takvih stvari. Svakoga tjedna pribilježim neki događaj koji ću možda uključiti u godišnje pismo.

Kada se približi njen rođendan, vadim sadržaj ladice, u njoj se nađe bezbroj papirića punih ideja, misli, pjesama, čestitki, blaga, priča, zgoda i nezgoda koje sam već i zaboravio, a koje zatim prepisem u pismo. Kada je sve zgotovljeno, stavljam pismo i sva blaga u omotnicu i pečatim je. Tada ono postaje godišnje pismo. Na poledini uvijek napišem:

“Godišnje pismo za taj-i-taj rođendan Juli-Ann od njenoga tate, otvoriti u dvadeset i prvoj godini.”

To je jedna velika škrinja ljubavi. Poklon lijepih uspomena jedne generacije drugoj. Trajan zapis o njenome životu, pisan u trenutku življenja.

Obred se sastoji u tome da joj pokažem zapečaćenu omotnicu i naglasim da je smije otvoriti kada navršši dvadeset i prvu godinu. Zatim je odvedem u banku, otvorim sef i pozorno položim omotnicu na već naslagane. Ponekad ih sve vadi iz sefa kako bi ih mogla osjetiti i razgledati. Ponekad me upita za sadržinu, a ja joj uvijek odbijam otkriti što je u njima.

Posljednjih mi godina i sama daje razne predmete iz djetinjstva koje je prerasla, ali su joj draga uspomena. I njih ubacujem u pismo.

Obred pisanja godišnjih pisama postao je moja najsvetijija dužnost kao oca. Zamijetio sa da, s godinama, i Juli-Ann tome pridaje veliku pozornost.

Jedne smo večeri razgovarali s nekom prijateljima što ćemo raditi u budućnosti. Ne sjećam se točnih riječi, ali razgovor je bio otprilike

ovakav;

„U šali sam kazao Juli-Ann da će se, u šezdeset i prvoj, igrati sa svojim unucima.“

Ubrzo sam smislio da će na svoj trideset i prvi rođendan voziti djecu na hokej. Potpuno sam se uživio u svoja maštanja kada sam vidio oduševljeno lice Juli-Ann. Nastavio sam;

’Diplomirat ćeš u svojoj dvadeset i prvoj godini.’

“Ne!”, zaustavila me, “Bit ću previše zauzeta čitanjem!”

Jedna od mojih najvećih želja je doživjeti trenutak otvaranja pisama, kada će ponovno oživjeti sva nakupljena ljubav iz djetinjstva, prijeći u odrastao život moje kćeri.

Raymond L. Aaron

VELIKA, ŽUTA KOŠULJA

Velika, žuta košulja imala je duge rukave, četiri ogromna džepa obrubljena crnim koncem. Nije bila pretjerano moderna, ali je svakako bila upotrebljiva. Pronašla sam je u prosincu 1963. godine, tijekom moje prve godine studija i boravka na božićnim praznicima.

Tada bih preturala po majčinim odbačenim, starim stvarima, koje je namjeravala odnijeti u Caritas. Redovno bi pretraživala kuću u potrazi za odjećom, posteljinom i predmetima koje bi mogla pokloniti, a zatim ih slagala slagala u vreće i ostavljala ispred ormara u hodniku. Pregledavajući jednu takvu hrpicu, jednoga sam dana pronšla ovu veliku, žutu košulju, pomalo izbljedjelu, ali još uvijek u dobrome stanju.

“Ovo je upravo ono što mi treba za obući preko moje odjeće tijekom nastave umjetnosti.”, pomislila sam.

“Ne misliš valjda uzeti tu staru košulju?”, kazala je mama vidjevši me kako je izdvajam. “Nosila sam je tijekom trudnoće još 1954. godine.!” “Savršena je za moju nastavu umjetnosti. Hvala ti, mama.”

Gurnula sam je u putnu torbu prije no što je imala vremena bilo što kazati.

Žuta je košulja postala dijelom moje fakultetske odjeće. Obožavala sam je. Oblačila bih je tijekom obavljanja nekih prljavijih poslova na fakultetu. Šavovi na rukavima morali su se popravljati, ali bilo je u toj staroj košulji još mnogo živosti.

Nakon diplomiranja, nosila sam je prigodom useljavanja u novi stan.

Zatim sam je nosila subotama tijekom čišćenja stana. Četiri velika džepa, dva na prsima i dva u razini bokova, bila su izvrsno spremište za krpe, četke i razne druge kemikalije za čišćenje i poliranje.

Iduće sam se godine udala. Kada sam ostala trudna, tu sam žutu košulju pronšla zabačenu u nekoj od ladica. Nosila sam je cijelo vrijeme. Budući da sam ja živjela u Coloradu, a moji roditelji u Illinoisu, košulja mi je bila neka vrsta povezanosti i podsjetnika na njihovu ljubav, toplinu i zaštitu. Uvijek bi nasmijala sjetivši se da ju je nosila i moja mama tijekom njene trudnoće.

Do 1969. godine, i moga poroda, košulja je imala već petnaest godina.

Toga sam je Božića zakrpala, oprala, izglaçala, omotala ukrasnim papirom i poslala je mami. Smiješeci se, u jedan sam džep umetnula poruku:

“Nadam se da je tvoje veličine. Sigurna sam da će ti izvrsno stajati!” Mama mi se pismom zahvalila na dražesnom poklonu. Nikada je poslije toga nije spomenula.

Sljedeće smo se godine moj suprug, kćerkica i ja preseljavali u St. Louis, pa smo svratili do mama i tate po neko pokućstvo. Nekoliko dana poslije, namještajući kuhinjski stol zamijetila nešto žuto zaljepljeno za njega. Košulja! I tako je nastao običaj.

Idući sam je puta potajice sakrila između madraca i opruga njihovoga bračnoga kreveta. Ne znam koliko joj je vremena trebalo da bi je pronašla, ali znam da sam je dobila natrag nakon dvije godine. No, onda se naša obitelj povećala.

Toga mi se puta mama osvetila. Stavila je košulju ispod svjetiljke u dnevnoj sobi, znajući da kao majka troje, malene djece, neću baš često detaljno čistiti pokućstvo.

Nakon što sam je konačno pronašla, nosila bih je tijekom bojanja staroga pokućstva. Mrlje od boje bile su još jedna priča koju bi ova košulja mogla ispričati.

Na žalost, i naši su životi bili puni mrlja.

Moj se brak raspadao gotovo od samoga početka. Nakon brojnih pokušaja pomirenja uz pomoć bračnoga savjetnika, razvela sam se 1975. godine. Djeca i ja pripremali smo se za odlazak u Illinois kako bi bili bliže roditeljima i prijateljima.

Tijekom pakiranja me obuzela snažna tjeskoba. Pitala sam se mogu li sama odgajati troje malene djece. Pitala sam se hoću li uspjeti pronaći posao? Iako Bibliju nisam čitala Bibliju od školskih dana, sada sam prelistavala njene stranice, tražeći utjehu. U poslanici Efežanima pronašla sam misao:

“I zato ti iskoristi Božiji oklop da se obraniš od neprijatelja kada god napadne, a kada se sve završi, stajat ćeš kao pobjednik.”

Pokušavala sam se zamisliti u Božjem oklopu, ali sam jedino mogla vidjeti sebe obučenu u mrljavu, staru košulju. Naravno! Zar majčina ljubav nije dio Božjega oklopa? Nasmijala sam se i sjetila koliko je topline i radosti ta košulja donijela u moj život. Moja je hrabrost bila ojačana, a budućnost mi se nije činila tako strašna.

Raspakiravajući stvari u svome novome domu, sjetila sam se da nekako moram vratiti košulju mami. Kada sam je idući puta posjetila, košulju sam pažljivo stavila u donju ladicu, nadajući se da je vrijeme džempera daleko iza nas.

Moj je život u međuvremenu tekao prekrasno. Zaposlila sam se na radio postaji, a djeca su blistala u novome okruženju.

Godinu dana poslije, perući prozore pronašla sam zgužvanu, žutu košulju skrivenu u ormaru u kojem sam držala metle, deterdžente i razne druge potrepštine za čišćenje. Ovoga je puta bilo i nešto dodano. Po jednomod gornjih džepova, zelenim je koncem bilo izvezeno: "JA PRIPADAM PAT." Nisam dopustila da me to zbuni, nego sam dohvatila iglu i konac i izvezla još nekoliko slova. Sada je košulja ponosno izjavljivala: "JA PRIPADAM PATINOJ MAMI." Zatim sam zamolila dragoga prijatelja Harolda, da mi je pomogne vratiti mami. On je, pak zamolio prijatelja da je iz Arlingtona u Virginiji, pošalje mami. Priložio je i pismo koje objašnjava da je ona dobitnica nagrade za dobra djela. Pismo je izgledalo prilično službeno jer ga je Harold napisao na papiru škole u kojoj je bio zamjenik ravnatelja. Bio je to moj najveličanstveniji podvig. Dala bih sve da sam mogla vidjeti majčino lice kada otvori nagradnu pošiljku i ugleda košulju. No, naravno da je nikada nije spomenula. Iduće je godine, na Uskrs, zaslužila prvu nagradu. Dostojanstveno je ušetala u kuću, obučena u staru košulju, kao da je ona bila dio preostale odjeće. Sigurna sam da su mi usta bila otvorena od iznenađenja, ali nisam izustila niti riječ. No, zavjetovala sam se da neću prekinuti neprekinutu čaroliju koju je košulja donijela u naše živote. Bila sam uvjerena da će je mama negdje skinuti i sakriti, no kada su ona i tata napuštali kuću, izišla je noseći "JA PRIPADAM PATINOJ MAMI." košulju kao da je neki oklop.

Godinu dana poslije, u lipnju 1978. godine, Harold i ja smo se vjenčali. Na dan vjenčanja sakrili smo auto u garažu prijatelja da bi izbjegli razne smicalice. Vozeći se nakon ceremonije na medeni mjesec u Wisconsin, posegnula sam za jastučićem na zadnjem sjedalu da bih odmorila glavu. Bio je kvrgav. Otvorila sam ga i pogledala unutra. Ugledala sam poklon umotan u ukrasni papir za vjenčanja. Pomislila sam da je to poklon od Harolda. No, on je izgledao još zapanjeniji od mene. U kutiji je bila svježija i čista žuta

košulja. Majka je znala da ću je trebati kao podsjetnik da je smisao za šalu, začinjenu ljubavlju, jedan od najbitnijih sastojaka sretnoga braka.

U džepu je bila poruka:

“Pogledaj Evanđelje po Ivanu, 14:27-29. Volim vas oboje, mama.” Te sam noći prelistavala Bibliju koju sam dobila u hotelu i pronašla stihove: “Mir Vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši. Culi ste, rekoh vam: ‘Odlazim i vraćam se k vama.’ Kad biste me ljubili, radovali biste se što idem Ocu jer otac je veći od mene. Kazao sam vam to sada, prije negoli se dogodi, da vjerujete kad se dogodi.”

Košulja je bila majčin posljedni poklon.

Tri mjeseca prije moga vjenčanja doznala je da boluje od neizlječive bolesti, amiotropne lateralne skleroze (Lou Gehrigova bolest).

Umrla je trinaest mjeseci poslije, u pedeset i sedmoj godini.

Moram priznati da sam bila u iskušenju poslati košulju s njom u grob. No, sada mi je drago što to nisam učinila jer je ona opipljivi dokaz igre pune ljubavi koju smo ona i ja igrale šesnaest godina. Osim toga, moja je kćer sada na koledžu, studira umjetnost ... a svaki student, za nastavu umjetnosti, treba jednu veliku, žutu košulju s velikim džepovima!

Patricia Lorenz

POKLON

“Djeda, molim te, dođi.”, ponavljao sam znajući da neće. U polumraku je sjedio na njegovom stolcu, odmarao ruke na stolu i buljio u zid. Bio je on stari, gundavi Talijan, pun stvarnih i izmišljenih sjećanja na bolne trenutke. Kada je bio zlovoljan, odgovarao je gundajući. To ja i sada učinio.

“Hajde, djeda.”, molila ga je moja šestogodišnja sestra Carrie. “Ja bih voljela da i ti pođeš.” Bila je dvadeset i jednu godinu mlađa od mene i poprilično kasna pridošlica u obitelj. “Ispeći ću tvoje omiljene kolačiće, samo za tebe. Mama je kazala da će mi pomoći.” “Za Boga miloga, pa Dan zahvalnosti je.”, dodao sam. “Već četiri godine nisi nam se pridržio za večerom. Zar ne misliš da je vrijeme da zaboraviš prošlost?”

Pogledao me je istim pogledom iz kojega su sijevale munje kojima je sve ove godine pogađao obitelj. Ali ne i mene. Ne znam kako, ali ja sam ga shvaćao bolje od drugih. Možda sam s njime dijelio više osamljenosti, no što sam se usuđivao priznati, kao i istu nemogućnost iskazivanja osjećaja. Bez obzira na razlog, ja sam znao što se u njemu krije.

“Očevi grijesi prijeći će na sinove”, negdje je pisalo i to je bilo točno. Koliko je patnje prenešeno na sinove prije no što su dovoljno odrasli da bi mogli odlučiti žele li je, ili ne. Pogrešno shvaćena zamisao muškosti. Postanemo čvrsti izvana, bespomoćni iznutra, a ovih se nekoliko koraka što me dijeli od moga djeda može mjeriti svjetlosnim godinama.

Carrie je i dalje brbljala, pokušavajući ga nagovoriti. Nije imala pojma da joj je trud beskoristan.

Ustao sam i odšetao do prozora što gleda na stražnje dvorište. Obasjan zimskom svjetlošću, vrt se činio dostojanstveno bezličan i siv, obrastao u korov i podivljalu lozu. Nekada je u njemu izvodio čudesa, možda je poslužio kao zamjena za nemogućnost upravljanja osobnom prirodom. No, nakon bakine smrti nije ga više uređivao i još se više povukao u sebe.

Skrenuo sam pogled s vrta i počeo ga proučavati.

Njegova snažna brada, debele, grube ruke, sve je na njemu odavalo nemilosrdnu životnu disciplinu: rad od trinaeste godine,

poniženje zbog nezaposlenosti tijekom teških razdoblja, godine teškog fizičkog rada u Trenton Stone kamenolomu.

Nije to bio lagodan život.

Poljubio sam ga u obraz.

“Moramo krenuti, djede. Doći ću po tebe ukoliko se predomisliš.” Kruto je sjedio, buljio ispred sebe i pušio lulu.

Nakon nekoliko dana Carrie me je zamolila da joj napišem djedovu adresu.

“Što će ti?”, upitao sam.

Uredno je savijala list papira da bi ga mogla ugurati u plavu omotnicu. “Želim mu poslati poklon. Sama sam ga načinila.” Polagano sam joj kazao adresu kako bi je dobro upisala na omotnicu. Pisala je polako, trudeći da svako slovo i broj bude napisano uredno ilijepo. Kada je završila, spustila je olovku i odlučno kazala:

“Želim je sama poslati. Hoćeš li me otpratiti do sandučića?”

“Ali ja to moram učiniti sada. Molim te?” I tako smo pošli.

Na Dan zahvalnosti probudio me primamljiv umak za tjesteninu. Mama je kuhala njen posebnu večeru, raviole, puretinu, prokulice, krumpir i umak od brusnica, prekrasna mješavina talijanske i američke tradicije. “Trebamo samo četiri tanjura, Carrie”, govorila je dok sam ulazio u kuhinju. Carrie je odmahнула glavom; “Ne, mamice, trebamo ih pet. Djeda dolazi.”

“O, dušo moja.”, uzdahnula je mama.

“On dolazi.”, mirno je kazala moja sestra, “Ja to znam.”

“Carrie, daj nas ostavi na miru. On neće doći i ti to znaš.”, odgovorio sam joj. Nisam želio da joj njegov nedolazak pokvari dan.

“John, pusti je.” Mama je pogledala Carrie. “Onda postavi još jedan tanjur.”

Ušao je i tata. Stao je na vratima, držeći ruke u džepovima, gledajući Carrie kako postavlja stol.

Konačno je došlo i vrijeme večere. Na trenutak smo svi utihnuli. Mama je, gledajući Carrie, kazala:

“Mislim da bi se sada trebali pomoliti. Carrie?”

Moja je sestra pogledala prema vratima. Sagnula je glavu i promrmljala:

“Blagoslovi Bože nas i hranu koju ćemo jesti. I blagoslovi djeda ... i pomogni mu da što prije dođe. Hvala ti, Bože.”

Pogledavali smo se bez riječi; nitko nije želio razočarati Carrie govoreći joj da djeda neće doći.

Iznenada se začulo kucanje na vratima. Carrie je potrčala niz hodnik. Širom je otvorila vrata.

“Djede!”

Ponosno je stajao u crnome, sjajnome odijelu, jedinom koje je imao. U jednoj je ruci držao šešir, a u drugoj smeđu, papirnatu vrećicu.

“Donio sam dinje.”, kazao je podižući vrećicu.

Djed je umro nekoliko mjeseci poslije. Mirno, u snu. Spremajući njegove stvari pronašao sam plavu omotnicu i pismo u njoj. Bio je to dječji crtež našega kuhinjskoga stola, i pet stolica oko njega. Jedna je bila slobodna, a na preostalima su sjedili ljudi označeni kao Mama, Tata, Johny i Carrie.

Na svima su bila iscrtana srca, svako prepolovljeno napola.

John Catenacci

SJETILA SE

Moja je mama najosjećajnije i najdraže biće koje postoji.

Uvijek je vrlo raspoložena i vedra, a učinila bi sve za svakoga. Oduvijek smo bile blisko povezane. Ona je također netko čiji se mozak razara, a identitet polagano nestaje zbog Alzheimerove bolesti. Počela se gubiti prije deset godina. Za mene je to neprekidna smrt, dugi oproštaj i stalno oplakivanje. Iako se više nije mogla brinuti o sebi, nije zaboravila članove najbliže obitelji. Znala sam da će i taj dan jednom doći.

Dogodilo se to prije dvije i pol godine. Iznenada je nestalo povezanosti. Moja mama mije me raspoznavala kao svoju kćer. Govorila bi ocu:

“Oh, to su tako dragi ljudi.”

Ništa se nije mijenjalo čak i kada bi joj objasnili da sam ja njena kćer. Sada sam se pridružila skupini “dobrih susjeda.” Kada bih je na rastanku zagrlila, zamišljala sa da je to moja mama kakva je bila prije nekoliko godina. Upijala sam toplinu njena tijela, stisak ruke i nježan, slatkasti miris koji je bio samo njen.

Taj dio bolesti teško sam prihvaćala. Prolazila sam kroz teško razdoblje u životu i osjećala sam potrebu za majkom. Molila sam se za obje. Jednog ljetnog poslijepodneva tijekom spravljanja večere, moje su molitve uslišane. Bila sam zapanjena. Moj muž i roditelji sjedili su na terasi kada je mama iznenada ustala kao da ju je udarila munja. Dotrčala je u kuhinju, nježno me dohvatila s leđa i okrenula. S ogromnim znanjem u očima koje kao da je bilo van vremena i prostora, suznih me je očiju upitala je li to točno, je li točno da sam ja njeno dijete? Preplavljena osjećajima zaplakala sam i promrmljala da jesam. Grlile smo se i plakale i niti jedna nije željela prekinuti taj trenutak. Znala sam da može nestati isto tako brzo kao što se i pojavio. Kazala mi je da osjeća neku povezanost sa mnom i da sam vrlo draga osoba, ali da joj je odjednom sinulo da bih ja mogla biti njena kćer. Osjetile smo olakšanje i sreću. Prihvatila sam taj Božji dar i sačuvala ga, makar trajao samo taj trenutak ili sat ili dan. Bolest nam je oduzela tu posebnu povezanost koju smo ponovno osjetile.

U njenim je očima bio sjaj koji se nije mogao vidjeti dugo, dugo vremena.

Iako se stanje moje majke neprekidno pogoršava, još se uvijek sjeća tko sam. Nasmješi mi se kako samo ona zna, kao da govori: "Mi čuvamo tajnu koju nitko drugi ne zna."

Prije nekoliko mjeseci, tijekom njenog boravka u kući, svratio je jedan prijatelj. Ona je počela milovati moju kosu ponosno govoreći: "Jeste li znali da je ovo moja djevojčica?"

Lisa Boyd

O SMRTI I UMIRANJU

*Smrt je izazov.
Kazuje nam da ne gubimo vrijeme ...
Kazuje nam da kažemo jedni drugima
Da volimo jedni druge.
Odmah.
Leo F. Buscaglia*

POĐI U SVJETLOST

Do prije šest godina, jedina pogodnost Gilroya u Kaliforniji bila je bijeli luk; a onda se rodio maleni anđeo.

Shannon Brace bila je nešto čudesno za njenu majku Laurie jer su joj godinama govorili da ne može imati djecu. Tri i pol mjeseca nosila je blizance, a onda je jedan od njih umro. Malena je Shannon tada pokazala prve znakove pravoga borca jer se nije željela predati. Kada je navršila dvije i pol godine dijagnosticiran joj je tumor. Liječnici su kazali da neće dugo živjeti, no da uz ljubav i ustrajnost može preživjeti nekoliko sljedećih godina.

Dvije godine prije presađivanja kosti odlazila je na kemoterapije. Bila je to teška operacija s nesigurnim ishodom. Moguće pogubna transplantacija i gotovo smrtonosne doze kemoterapije održavale su je na tankoj liniji života i smrti.

Kazali su joj da, nakon kemoterapije, više nikada neće moći hodati i da će biti paralizirana. No, ona je hodala, težeći tek nekoliko kilograma. Laurie je zaključila:

“Volja koju pokazuju ova djeca je nevjerojatna.”

Njena je hrabrost bila do samoga kraja zadivljujuća; kao da se zavjetovala da neće odustati. Primila je i trofej za hrabrost. Shannonin otac, Larry, bio je nepokretan od nesreće u kojoj je slomio kralježnicu, vrat i obje noge, a koja se dogodila u vrijeme otkrića njene bolesti. Provodeći mnogo vremena sa Shannon, kazao je:

“Imala je vrlo snažnu volju za životom. Željela je dokazati da se sve može pobijediti.”

Laurie objašnjava da njena obitelj živi od nade. Nitko nikada ne bi mogao kazati da Shannon umire ako bi je samo gledao. Uvijek je bila puna živosti, ljubavi i nevjerojatne brige za sve koji su se o njoj brinuli. Tijekom njena boravka u bolnici, izgubila je više prijatelja u samo nekoliko godina, nego što stariji ljudi izgube tijekom cijeloga života. Jednom se probudila usred noći, uspravila se u krevetu i, čvrsto držeći roditelje, zamolila majku da učini da još ne ode u nebo. Laurie je teškim glasom odgovorila:

“O, Bože, kada bih ti bar mogla ispuniti tu želju.”

Ponekad je čak znala biti i pomalo zajedljiva. Jednom je neki prijateljski raspoložen čovjek pokušao biti šaljiv kada je kazao:

“Doista ste ga kratko ošišali!”

Ne namjeravajući nikoga uvrijediti, Shannon je uzvratila:

“Znate, gospodine, ja sam malena djevojčica i bolujem od tumora i mogla bih umrijeti.”

Jednoga je jutra počela jako kašljati, pa je majka zaključila: “Morat ćemo opet poći u bolnicu.”

“Ne, dobro mi je.”, odgovorila je Shannon.

“Mislim da bi trebali poći, Shannon.”

“Ne, to je samo hunjavica.”

“Shannon, moramo krenuti!”

“U redu, ali samo na tri dana, inače ću autostopirati kući.”

Njena vedrina i borbenost bila su poticaj svima koji su je okruživali.

Ona se usredotočila na potrebe drugih. Cesto bi, i sama u vrlo teškome stanju, skakala iz kreveta kako bi nekome pomogla. Jednom je ugledala nekoga tužnoga čovjeka kako prolazi pored njihove kuće. Istrčala je na ulicu, pružila mu cvijet i poželjela dobar dan.

Budeći se iz anestezije, prvo što je upitala majku bilo je:

“Kako si?”

“Dobro sam, Shannie.”, kazala je mama, “A kako si ti?”

Čim su štuckanja i zapomaganja prestali, odgovorila je:

“Dobro sam.”

Budući da osiguranje njenih roditelja nije bilo dostatno za bolničke troškove liječenja, osnovao se poseban fond za pomoć Shannon. Ušla je u tvornicu za konzerviranje hrane, prišla prvome čovjeku kojega je ugledala i započela razgovor. Zračila je svjetlošću i ljubavlju. Nikada nije primjećivala razlike među ljudima. Konačno je kazala:

“Ja imam rak i možda ću umrijeti.” Kada su poslije toga istoga čovjeka upitali može li njenome fondu pokloniti limenke hrane, odgovorio je. “Dajte joj sve što želi, uključujući i moju posjetnicu.” Njena majka, Laurie, ovako razmišlja o djeci oboljeloj od neizlječivih bolesti:

“Oni upotrebljavaju svaki djelić života i razvlače ga do krajnjih mogućih granica. Oni više nisu važni; važan im je samo svijet oko njih.” U četvrtoj godini, dok je lebdjela na granici života i smrti, njena je obitelj znala da se bliži kraj. Okupili su se oko njenoga kreveta i

poticali je da pođe prema tunelu svjetlosti. Shannon je uzvratila: "Previše je jako." Potičući je da pođe u susret anđelima, kazala je: "Pjevaju preglasno."

Na njenome grobu u Gilroyu, piše:

"Neka uvijek hodaš rukom pod ruku s drugim anđelima. Ne postoji ništa na ovome svijetu što može izmijeniti našu ljubav prema tebi."

Desetoga listopada, 1991. godine, u mjesnim je novinama "Dispatch" objavljeno pismo koje je Damien Codara napisao svojoj prijateljici Shannon prije njene smrti:

"Pođi prema svjetlosti, Shannon, gdje te čekaju oni koji su morali poći prije tebe i osjećaju tvoje prisutstvo. Dočekat će te raširenih ruku, pružiti ti ljubav, smijeh i osjećaje kakvi se ne mogu osjetiti ni na zemlji, ni na nebu. Shannon, nećeš usjećati bol ili patnju. Tuga ne postoji. Kada prođeš tu svjetlost vidjet ćeš sve one prijatelje koji su tajnovito nestajali tijekom tvoje borbe za život.

Onima koji ostaju na zemlji sigurno ćeš nedostajati; iskreno će im nedostajati tvoj osjećaj posebnosti, ali ti ćeš i dalje živjeti u našim srcima i dušama. Ti si zbližavala sve oni ljude koji su te poznavali. Zadivljujuće je kako si uspjela premostiti sve prepreke i probleme s kojima si se suočavala. Tužno, ali posljednju prepreku nisi mogla svladati. Umjesto da mislimo da si se predala, divimo se tvojoj hrabrosti i dostojanstvenosti. Laknulo nam je jer sada znamo da ponovo možeš biti samo obična, malena, djevojčica. Znaj da si postigla mnogo više no što ćemo mi ikada uspjeti.

Srca koja si taknula nikada neće izgubiti osjećaj ljubavi. I zato se Shannon, kada se nađeš u mračnome tunelu, a u daljini vidiš svjetlo, sjeti nas i pronađi hrabrosti poći prema njemu."

Donna Loesch

SUKI ... MOJ NAJBOLJI PRIJATELJ

*“Kada sam bio malen, nikada nisam mogao shvatiti zašto bih se
trebao moliti samo za ljudska bića.*

*Kada bi me majka poljubila za laku noć, tiho bih izmolio molitvu za
sva živa stvorenja.”*

Albert Schweitzer

Prvi sam ga puta ugledala kako sjedi okružen skakutavim, razigranim psima koji su pokušavali pridobiti moju pozornost. Tiho i dostojanstveno gledao me je svojim velikim, smeđim očima, mekim i suznim pogledom koji nas je oboje odvodio daleko od ovoga uzočišta za pse. Oči su na njemu bile najljepše. Ostatak tijela kao da je složio netko s izrazitim smislom za šalu i pristupom mnogim raznolikim pasminama. Glava škotskoga ovčara, šare terijara, noge koje su bile tanje od onih velškoga ptičara i rep ... možda dobermanov? Sve u svemu bio je to zapanjujući prizor ... najružniji pas kojega sam ikada vidjela.

Nazvala sam ga Suki Sue Shaw. Ispostavilo se da je imao samo tri ili četiri mjeseca, a izgledao je kao da ima četrnaest ili petnaest godina. Kada je navršio šest mjeseci, ljudi bi pitali: “Koliko taj pas ima godina? Čini se da je taj već doživio svoje!” Kada bih odgovorila da ima samo šest mjeseci, nastala bi duga šutnja i to je bio i svršetak razgovora. Nije to bio pas zbog kojega bi dečki koji su mi se sviđali započinjali razgovor. Obično su to bile stare damice koje su u njemu pronalazile srodnu dušu. Pa ipak je to bio sladak, dražestan i vrlo pametan pas; točno onakav kakvoga sam željela da mi pomogne izbrisati uspomene na prekinutu ljubavnu vezu. Volio je spavati na mojim nogama ...ne, ne pod nogama od kreveta, već baš na mojim nogama. Težinu njegova malenoga, slatkoga tijela osjetila bih svaki puta kada bi se u noći okrenula. Kao da mi je na nogama željezna ploča. Prošlo je vremena dok nismo sklopili sporazum; spavao je pod mojim nogama, a ja sam se trudila što je moguće manje okretati.

Suki je bio uz mene kada sam upoznala moga budućega muža. Bilo mu je drago da imam psa jer je i on imao jednoga. Njegovoga su cimeri odbacili jer u kući više nije bilo pokućstva na kojem bi se moglo sjediti. Pojeo ga je pas. Prijatelj se oduševio misleći da može

ostaviti njegovoga psa s mojim, a na taj će način imati i nešto novoga za činiti, osim cijeloga dana žvakati pokućstvo cijeli dan. I imao je. Njegov je pas napario moju kujicu.

Upravo sam se vratila kući iz šetnje sa Sukijem i, unatoč činjenici da se njen izgled nije poboljšao, svakome psu u okolici, ona je bila boginja. Podigla bi rep i glavu poput kraljice nekoga psećega izbora ljepote. Psi su se pojavljivali oko kuće, jaukajući i cvileći kao da umiru. Ubrzo sam shvatila ... bilo je vrijeme parenja. Pas moga prijatelja imao je samo nekoliko mjeseci, pa sam smatrala da ih je sigurno ostaviti još neko vrijeme zajedno, dok ne ugovorim dolazak veterinarskoj postaji u svezi sterilizacije.

Kada sam se okrenula, Suki i prijateljev pas bili su sjedinjeni u mojoj dnevnoj sobi! Kakav užas! Sto li sam mogla učiniti, nego sjesti i čekati da se nešto dogodi? Svi smo čekali. Počeli su dahtati. Suki je glumila da joj je dosadno. Njegov pas bio je umoran. Nazvala sam moga prijatelja kazavši mu da lijepo dođe po svoga psa, seksualnoga manijaka. Još smo neko vrijeme čekali. Kada više nisam mogla izdržati, izišla sam i počela raditi u vrtu. Kada je prijatelj konačno došao po psa, našli smo ih gdje drijemaju u dnevnoj sobi. Izgledali su toliko nevino, da sam pomislila da se ništa i nije dogodilo.

Sukina trudnoća bila je prizor za pamćenje. Jedva se provlačila kroz otvor na vratima. Nije više mogla hodati i skakati, ali je zato izmislila neku vrstu valjanja, hodanja. Bila sam zahvalna što više nije mogla spavati na mojim nogama. Nije mogla skočiti na krevet, pa sam joj složila gnjezdo pored njega. Odlučila sam i nadalje odlaziti u poslijepodnevne šetnje plažom jer je trebala bar malo vježbati. Čim smo stupile na plažu, hodala bi po starom, podigla bi rep i glavu, tijelo njihala s jedne na drugu stranu. Maleni su se psići ljuljali i preokretali u njenome velikome truhu.

Nikada prije nisam učestvovala u nekom porodu, pa je Sukin bio prvi. Upozorila me je vukući prekrivač s mene u neko gluho dona noći.

Sjedila sam pored nje kada je počela tiskati svoje prvo dijete.

Činilo se da je omotano nekakvom zapečaćenom vrećicom. Suki ju je počela jesti. Nadala sam se da zna što čini jer ja sigurno nisam.

Udahni i stisni ... bio je to pravi, maleni psić. Suki ga je oblizala i zaspala. Vratila sam se u krevet.

Dvadesetak minuta poslije, bila sam ponovno otkrivena. Još jedan psić. Taj sam puta ostala budna pričajući mome psu sve dok nije došlo vrijeme za sljedećega. Otvorila sam joj moje srce, govoreći joj o samoći koju sam osjećala dok ona nije došla u moj život. Nikada se nije požalila ... na razgovor, niti na trudove koje je imala. Ostale smo budne cijelu noć, Suki i ja ... razgovarajući, rađajući i ližući psiće ... Nikada nije zajaukala, jednostavno ih je od prvoga trenutka obožavala. Bilo je to jedno od najznačajnijih iskustava moga života.

Niti jedan psić nije izgledao poput nje, a niti poput psa moga prijatelja. Od njih šestero, troje je izgledalo poput malenih, crnih labradora, a troje poput škotskoga ovčara s crnom prugom na leđima. Bili su preslatki. Prijatelji su su otimali tko će dobiti kojega. Nikada nisam morala stajati ispred trgovine, s košarom u ruci kako bih ih podijelila.

Moj smo se prijatelj i ja vjenčali i preselili. Povelili smo Suki, a njegovoga psa poklonili. Sigurna sam da mi to nikada nije oprostio. Oko naše nove kuće bile su velike livade za trčenje i Suki ih je dobro iskoristila. Najbrže što može odjurila bi preko polja, nestajući u daljini. Ponekada bi mogli vidjeti samo njene velike uši kako vijore na vjetru. Vraćala bi se umorna i zadihana. Sigurna sam da nikada nije dostigla niti jednoga psa, ali znala sam da se trudi.

Suki je jela sve. Jednom sam prigodom ispekla dvjesto pedeset keksića za crkveno druženje te večeri. Suki je nekako dosegнула vrećice pune keksa i pojela ne samo nekoliko, ne većinu, već svaki pojedini keksić; svih dvjesto pedeset komada. Vrativši se kući pokupivši ih, upitala sam se kako je moguće da u jednome satu i zatrudni i dobija toliki trbuh.

Razlika je bila u tome što je ovoga puta jaukala i stenjala. Ne znajući što je učinila, odvezla sam je veterinaru. Upitao me čime sam je nahranila, a ja sam odgovorila da još nisam. Podigao je obrve. Odgovorio je da je taj pas zasigurno jeo, i to mnogo. Ostavila sam je da tamo prenoći i pošla kući po kekse. No, gdje je nestalo svih dvjesto i pedeset? Sve sam pretražila. Bila sam uvjerenjena sa sam ih prije odlaska spremila u ormarić. Izišla sam u dvorište i otpočela potragu. Kad tamo, uredno složenih devet vrećica u kojima su bili

keksići. Nisu bile razderane ili zgužvane, samo vrlo, vrlo prazne. Nazvala sam veterinara kazavši mu da nedostaje dvjesto pedeset čokoladnih keksića. Rekao je da je to nemoguće. Niti jedna životinja ne može pojesti toliko broj keksa i preživjeti. Pozorno će motriti na Suki.

Ja više nikada nisam vidjela svoje keksiće, a Suki je sljedećega dana došla kući. Od toga događaja nije ih baš obožavala, ali bi pojela pokoji, na nečije izričito nagovaranje.

No, došlo je i vrijeme kada su se Sukin izgled i godine izjednačili. Imala je šesnaest godina i teško se kretala. Nije se mogla penjati po stubama, a otkazivali su joj i bubrezi. Bila je moj odani prijatelj, ponekad i jedini. Prijateljstvo među ljudima već bi možda i izbljedjelo, ali ono sa Suki ostalo je postojano. Ja sam se razvela, ponovo udala i konačno počela osjećati da moj život nešto znači. Nisam mogla gledati njenu bol, pa sam je odlučila odvesti veterinaru da je posljednji put uspava.

Dogovorila sam vrijeme i odnijela je u auto.

Nikada nije željela da brinem zbog nje; sve što je ikada tražila bila je ljubav. Cijeloga života nikada nije zaplakala. To sam činila za obje. Tijekom te posljednje vožnje govorila sam joj koliko je volim i koliko sam ponosna na nju. Njena je nutarnja ljepota neprekidno isijavala, tako da sam odavno zaboravila da sam isprva pomislila kako je ružna. Kazala sam joj da cijenim što nikada nije molila moju ljubav i pozornost, već ih je ljupko prihvaćala znajući da ih zaslužuje. Uživala je u životu s dostojanstvom jedne kraljice. Veterinar me upitao želim li ostati s njom u posljednim trenucima. Učinila sam to. Milovala sam je dok je ležala na hladnome, sterilnome stolu, čekajući injekciju. Pokušala je ustati, ali je noge više nisu slušale. Dugo smo se gledale u oči ... suzne, smeđe oči, tople i povjerljive gledale su u one plave, pune suza.

“Jeste li spremni?”, upitao je veterinar.

“Da.”, odgovorila sam.

Bila je to laž. Nisada neću biti spremna odreći se moje ljubavi prema njoj ili nje same. No, znala sam da ću morati. Nismo još željele prekinuti vezu. Gledale smo se do posljednjega trenutka, a kada sam vidjela da je živost u njenim očima nestala, znala sam da je umrla.

Često razmišljam da bi ljudi, kada bi mogli iskopirati sve kvalitete koje krase životinje, živjeli u mnogo boljem svijetu. Suki mi je iskazala odanost, ljubav, razumijevanje i sućut; uvijek je bila poput malene damice koja sve prašta. Ukoliko uspijem mojoj djeci pružiti istu bezuvjetnu ljubav, sigurna sam da će postati najvoljenija djeca na svijetu. Dala mi je dobar primjer, a ja ću nastojati na bude ponosna na mene.

Ljudi govore da nas, nakon smrti, na drugoj strani čaka netko koga volimo. Znam tko će čekati mene ... maleni, debeli, crno -bijeli pas, ostarjeloga lica i repa koji se nikada nije prestao mahati od sreće što će ponovno vidjeti svoga najboljega prijatelja.

Patty Hansen

PRIČA O HEROJU

Vojni vijetnamski odsjek slao me je iz Saigona u zračnu bazu na Philippinima, zatim u Guam, a od tamo na Hawaje. Tamo sam se i sjetio zašto sam se prijavio u rat; zbog djevojaka, žena, tih prekrasnih bića koja su mi mamila osmeh na lice kada sam ih ugledao. Seksist, muška šovinistička svinja? Jesam. Sjetite se da su to bile sedamdesete. Muškarci su se imali pravo naslađivati ... a Hawaji su bili pravo mjesto za to.

Tamo sam prenoćio, a sutradan iz Honolulua krenuo u Los Angeles, pa u Dallas. Unajmio sam sobu u hotelu, spavao cijeli dan i noć, no još sam se uvijek osjećao iscrpljen. Preletio sam tisuće kilometara, a moje je organizam još uvijek radio po saigonskome vremenu. Možda sam se čak opirao neizbježnome. Bojao sam se susreta s Cindy Caldwell, bojao sam se kazati joj da je njen muž mrtav, a ja živ. Osjećao sam krivnju ... i još je uvijek osjećam.

Iz Dallasa sam autobusom krenuo u Beaumont. U Texasu je bilo hladno. Meni je bilo hladno.

Stajao sam pred vratima, nemajući hrabrosti pozvoniti. Kako sam mogao kazati ovoj ženi i njejoj djeci da se njihov voljeni muškarac više nikada neće vratiti kući? Osjećao sam se razapet između jake želje da pobjegnem i obećanja koje sam dao tome čovjeku, koga zapravo nisam poznavao, ali koji je promijenio moj čitav život. Stajao sam tako, nadajući se da će se nešto dogoditi, nešto što će me natjerati da pritisnem to zvonce.

Počelo je kišiti. Ja sam i dalje stajao ispred vrata, skamenjen od krivnje i straha. Po stoti sam puta ugledao Caldwellovo raskomadano tijelo, čuo njegov tihi glas, gledao u njegove duboke, smeđe oči, osjetio njegovu bol i zaplakao. Plakao sam zbog njega, zbog njegove žene i djece, i zbog sebe samoga.

Morao sam krenuti naprijed. Morao sam živiti s činjenicom da sam se ja izvukao, a mnogi drugi nisu. Izgubili su svoje živote u tom tragičnom, besmislenom ratu koji nije ništa dokazao, a još manje postigao.

Iz sna me probudila škripa automobilskih kotača. Stari, dotrajali, crveni taksi stao je pred ulaz, a iz njega je izišla srednjovječna crnkinja. Zatim je izišao i vozač, stari crnac s pohabanim šeširom

Sherlocka Holmesa na glavi. Bez riječi su buljili u mene pitajući se što ja, bijelac, radim u ovome crnačkome predgrađu.

Žena je iznenada užasnuto pogledala. Zaurkala je, ispustila vrećice iz ruku i potrčala prema meni. Zgrabila me za ovratnik kaputa i povikala:

“Što se dogodilo? Kažite mi! Tko ste vi i što se dogodilo mojemu sinu?”

“Prokletstvo,” pomislio sam, “Ovo je Caldwellova mama.”

Uhvatio sam je za ruku i, što je moguće blaže, odgovorio:

“Zovem se Fred Pulse i došao sam posjetiti Cindy Caldwell. Je li kod kuće?”

Žena je buljila u mene, slušala što govorim, ali riječi nisu dopirale do nje. Počela se tresti. Toliko snažno da je bilo dobro što sam je držao jer bi inače pala.

Taksist je potrčao u pomoć, kada su se otvorila vrata. Cindy Caldwell, čudna bijela žena, pridržala je crnikinju koju je očigledno poznavala. Na trenutak je pritvorila vrata da bi se ponovno pojavila držeći pušku u ruci. Držeći je vrlo sigurno, promrmljala je kroz zube:

“Miči te ruke s moje mame i bježi s moga trijema.”

Gledao sam je nadajući se da neću poginuti zbog nesporazuma, i konačno izustio:

“Ako da pustim, past će s trijema.”

Čim je ugledala taksistu, promijenila je držanje.

“Maynarde, što se ovdje događa?”, upitala ga je.

“Nisam baš siguran, gospođo. “, kazao je. “Ovaj je bijeli čovjek samo stajao pred vratima, kada je vaša mama potrčala pitajući ga što se dogodilo s vašim bratom, Kennethom.”

Upitno me pogledala. Kazao sam: “Zovem se Fred Pulse, a ukoliko ste vi Cindy Caldwell, moram razgovarati s vama.”

Stisak puške je popustio i ona je odgovorila:

“Da, ja sam Cindy Caldwell. Pomalo sam zbunjena, ali molim vas da uđete i pomognete mami da sjedne.”

Nježno, što sam nježnije mogao, uveo sam njenu mamu u kuću. Slijedio nas je vozač, noseći vrećice koje je ostavila pred vratima. Nije znao treba li otići ili ostati, tko sam ja, ili što mi je na umu. Pomogao sam Cindynoj mami da sjedne u stolac, a zatim stao postrance, čekajući. Tišina je postala nepodnošljiva i ja sam konačno

zakašljao i počeo govoriti u istome trenutku kada je i Cindy htjela nešto kazati.

“Molim vas, poslije vas.”, kazao sam.

Nastavila je:

“Ispričavam se zbog svega; obično ne dočekujem goste s puškom u ruci, ali čula sam neku buku, pa sam se uplašila. Kada sam vas ugledala kako držite mamu, prirodno je da sam ... “

Prekinuo sam je:

“Molim vas, ne ispričavajte se. Nisam siguran kako bih se ja ponašao u takvoj situaciji, ali ništa se ružnoga ionako nije dogodilo.”

“Želite li kavu?”, upitala je. “Skinite kaput, prehladit ćete se.” “Odgovor je potvrđan, na oba upita.”, kazao sam, “Volio bih popiti šalicu kave i volio bih skinuti kaput.” Skidanjem kaputa dobio sam prigodu da se malo smirim.

Cindyna majka i taksist malo su se opustili nakon tog našeg razgovora i još me jednom dobro odmjerili.

Očigledno sam dobio prolaznu ocjenu jer je žena ispružila ruku i kazala:

“Ja sam Ida May Clemons, a ovo je moj čovjek, Maynard. Molim vas, sjednite i usjećajte se ugodno.”

Pokazala je veliku, kožnu fotelju.

Znao sam da je to fotelja Marka Caldwellia i da ću u njoj sjediti kada budem govorio pogubne riječi njegovoj obitelji. Polagano sam sjeo, nastojeći zadržati prisebnost, no hodao sam po vrlo tankome ledu. Duboko sam udahnuo, polagano uspušio zrak i počeo:

“Ida May, žao mi je što sam vas uplašio, ali ja ne znam vašega sina, Kennetha. Gdje je on?”

Uspravila se i kazala: “Moj sin Kenneth je marinac i nalazi se u američkom veleposlanstvu u Saigону u južnom Vijetnamu, i dolazi kući za dva tjedna.”

Dodao sam:

“Drago mi je što je na sigurnom i što se vraća kući. Posao u Veleposlanstvu prilično je siguran. Uistinu mi je drago što se vraća kući.”

Zagledala je moju kratko ošišanu kosu i staromodnu odjeću i upitala:

“Jeste li i vi u vojsci? Jeste li bili u Vijetnamu?”

“Jesam.”, odgovorio sam. “Jučer sam se vratio, ili je to bilo prekjucher. Još uvijek me zbunjuje trinaestosatna razlika, pa ne znam što je jučer, što danas, a što će biti sutra. “

Maynard i ona samo su se nasmijali.

U tom se trenutku pojavila i Cindy, noseći poslužavnik na kojemu su stajali šalice, keksići, mlijeko, šećer i kava. Upravo ono što mi treba. Salica tople, mirisne kave. Nešto što će razvedriti okružje, a moje ruke spriječiti od drhtavice. Neko smo vrijeme razgovarali o nevažnim stvarima, a zatim je Cindy kazala:

“No, Frede, divno je ovako pričati s tobom, ali pomalo sam znatiželjna; što te dovodi ovamo?”

U tom su se trenutku otvorila vrata, a dvije su djevojčice upale u kuću, načinom dostojnim Lorette Young. Svaka je iskoračila, a zatim se hvalisavo okrenula oko sebe, pokazujući nove haljinice. Slijedila ih je sredovječna žena, noseći dijete u rukama.

Moj posjet i zadaća bili su zaboravljeni jer smo se svi počeli diviti njihovoj novoj odjeći, govoreći da prekrasno izgledaju i da su sretno što imaju tako lijepu odjeću. Nakon što se uzbuđenje stišalo, djevojčice su se otišle igrati. Cindy se vratila i kazala:

“Frede,ovo je moja svekrva,Florence Caldwell.Florence, ovo je Fred ... “

“Pulse.”, nastavio sam. “I upravo nam je htio kazati zašto je ovdje.”

Duboko sam uzdahnuo i gurnuo ruku u džep. “ne znam točno otkuda početi. Prije nekoliko sam tjedana pobjegao iz zarobljeništva u sjevernome Vijetnamu.” Pogledao sam Cindy u oči i nastavio: “Tijekom moga boravka tamo, dovezli su vašega muža, više mrtvog, nego živog. Zarobili su ga tijekom borbe u sjevernome Vijetnamu. Učinio sam sve što sam mogao, ali on je bio teško ranjen i obojica smo znali da će umrijeti.”

Cindy je prekrila usne rukom, i dalje ne skidajući pogled s mene. Maynard je uzviknuo:

“Blaženi Bože!”

“Mark mi je obećao pomoći u bijegu iz zatvora, ako mu nešto obećam. Iskreno govoreći, mislio sam da je u bunilu, ali sam obećao da ću ispuniti sve što traži.”

Sada smo već svi plakali, pa sam morao zastati i duboku udahnuti kako bih mogao nastaviti. Cindy je počela glasni jecati.

“Kazao mi je; ‘Obećaj mi da ćeš otići u Texas i reći mojoj ženi da je za mene još uvijek djevojka s duplerice i da sam mislio na nju i djecu u trenutku smrti. Hoćeš li mi to obećati?’

‘Da, Mark, prisežem da ću to učiniti. Otići ću u Texas.’, kazao sam. Predao mi je ovu fotografiju i ovaj vjenčani prsten kao dokaz da govorim istinu.”, rekao sam, vadeći iz ih džepa i predajući Cindy. Nekoliko sam trenutaka držao njene ruke.

Iz kaputa sam izvadio nož, i nastavio:

“Predao mi je ovaj nož, a ja sam mu se zahvalio i obećao da ću nekako doći do Texasa. ‘Imaš li još nekih želja?’, upitao sam.

‘Da, možeš li me zagrliti?’, zamolio je. ‘Samo me zagrlji. Ne želim umrijeti sam.’ Držao sam ga u naručju i dugo, dugo zibao. Sve je to vrijeme ponavljao: ‘Zbogom, Cindy, volim te i žao mi je što neću vidjeti kako naše djevojčice odrastaju.’ Tada mi je spokojno umro na rukama.”

“Zelio bih da znate, “, nastavio sam, “da sam učinio sve što sam mogao, ali rane su bile preteške. Nisam mogao zaustaviti krvarenje, nisam imao lijekova, nisam... “

U tom sam se trenutku potpuno slomio.

Plać je dozvao i djevojčice u sobu. Zeljele su doznati zašto smo svi tužni i uplakani. Pogledao sam Cindy koja je shvatila da ne mogu ponavljati sve što sam kazao, pa im je objasnila da sam im priopćio neke loše vijesti, ali da će sve ubrzo biti kako treba.

To ih je umirilo, pa su se vratile u sobu, ostajući blizu vrata.

Kazao sam:

“Nožem koji mi je Mark poklonio svladao sam stražu i oslobodio dvanaest drugih Amerikanaca. Vaš muž je heroj. Zbog njega je oslobođeno dvanaest Amerikanaca, a ja sada sjedim ovdje, u njegovoj fotelji, i pričam vam o njegovoj smrti. Zao mi je što sam vam morao sve ovo kazati.”

Počeo sam plakati. Cindy mi je prišla i počela me tješiti. Ona, koja je upravo doživjela toliki gubitak, tješila je mene. Osjećao sam se poniženo i počasno. Obujmila mi je lice dlanovima i kazala:

“Znate, postoje dva heroja; moj muž, Mark i vi, Frede. Vi ste također heroj. Hvala vam, hvala vam što ste mi sve to osobno došli ispričati. Znam da je trebalo mnogo hrabrosti doći ovdje i kazati mi

da mi je muž mrtav, ali vi ste častan čovjek. Održali ste svoje obećanje. Hvala vam.”

Bio sam zapanjen. Nisam se smatrao herojem, ali evo, sada mi ova žena, u trenucima najveće boli, govori da to jesam. Osjećao sam jedino grižnju savjesti i gnjev; grižnju savjesti jer sam preživio, a njen muž i otac njene djece, nije; a gnjev zbog besmislica i posljedica rata. Nisam to mogao oprostiti ni sebi, niti mojoj zemlji. Pa ipak, ispred mene je stajala žena koja je pretrpjela ogroman gubitak, gubitak muža, a sve mi je oprostila i još mi se zahvalila. Nisam to mogao slušati.

Bio sam ljut i na Vladu.

Zašto nitko nije izvjestio ovu ženu o smrti njenoga muža?

Gdje je bilo njegovo tijelo? Zašto nije ovdje, pokopano sa svim počastima i oplakivano kako to i priliči?

Zašto? Zašto?

Nako nekoga sam vremena nastavio:

“Markovo sam tijelo prevezao u sjeverni Vijetnam i uvjeren sam da će vam se netko javiti u vezi s njegovim pokopom. Zao mi je što tada neću biti ovdje, ali znajte da ću misliti na vas. Nikada vas neću zaboraviti.”

Još smo neko vrijeme sjedili, a zatim sam zamolio Maynarda da me odveze na autobusnu postaju. Bio sam na dopustu i želio sam se napiti i ostati pijan još dugo, dugo vremena.

Frederick E. Pulse III

SJEĆANJE NA GOSPOĐU MURPHY

Izmučeni velikim gužvama na auto-cestama, moj muž i ja odlučili smo prošloga ljeta krenuti “manje napućenim cestama” na more. Zaustavljanje u nekome malenome mjestišcu na istočnoj Obali, koje čak nije bilo upisano na karti, ishodilo je događajem koji će zauvijek biti upisan u naša sjećanja.

Sve je započelo jednostavno. Semafor je pokazivao crveno.

Čekajući da se svjetlo promijeni, pogledala sam zgradu doma umirovljenika.

Na trijemu, u bijelom stolcu od šiblja, sjedila je neka starica. Gledala me pogledom koji je molio da joj priđem. Svjetlo na semaforu bilo je zeleno. Iznenada sam povikala:

“Jime, parkiraj auto iza ugla.”

Uhvatila sam ga za ruku i pošla prema domu. Jim je zastao:

“Čekaj, pa mi ne znamo nikoga ovdje.”

Pažljivo sam ga uvjerila da ja naš posjet svrsishodan.

Baka čiji me je pogled privukao je ustala i polagano krenula prema nama, pomažući si štapom.

“Drago mi je da ste zastali.”, kazala je smješeći se. “Molila sam se za to. Možete li odvojiti malo vremena za razgovor?”

Bila sam zadivljena ljepotom naše domaćice. Bila je vitka, ali ne mršava. Osim nekoliko bora u uglovima bademastih očiju, koža joj je bila baršunasta, gotovo prozirna. Svilena, srebrnkasta kosa bila je uredno skupljena u rep.

“Mnogo ljudi prođe pored doma, “, započela je, “posebice ljeti. Vire iz svojih auta i ne vide ništa drugo osim stare zgrade u kojoj žive stari ljudi. No, vi ste vidjeli mene; Margaret Murphy. I zastali ste.” Pozorno je nastavila: “Neki ljudi smatraju da su starci senilni; no mi smo jednostavno osamljeni.” Veselo je dodala: “Ali jedno je sigurno, možemo dugo brbljati, zar ne?”

Poigravajući se prekrsnim ovalnim medaljonom optočenim dijamantima, koji je visio na ogrlici, upitala je kako se zovemo o otkuda dolazimo. Kada sam odgovorila:

“Baltimore.”, lice joj se ozarilo, a oči zasvjetlile.

“Moja je sestra, spokoj joj u duši, živjela u Baltimoreu u Goruschevoj ulici.”

Uzbuđeno sam objсниla:

“Ja sam, kao djevojčica, živjela u blizini te ulice. Kako se zvala?”

Istoga sam se trenutka sjetila Marie Gibbons. Išle smo u isti razred i bile najbolje prijateljice. Margaret i ja provele smo cijeli sat prisjećajući se naših mladosti. Bile smo usred razgovora kada se pojavila medicinska sestra, noseći čašu vode i dvije malene, ružičaste tablete.

“Ispričavam se što vas prekidam, ali vrijeme je za vaš poslijepodnevni odmor, gospođo Margaret. Moramo paziti na to vaše srce.”, kazala je ljubazno, pružajući joj lijek.

Jim i ja smo se samo pogledali. Margaret je, bez prigovora, popila tableta.

“Mogu li još samo nekoliko trenutaka ostati s mojim prijateljima, gospođice Baxter?”, upitala je. Sestra je ljubazno, ali odlučno odbila. Pomogla joj je ustati. Obećali smo svratiti idućega tjedna, u povratku s odmora. “Bilo bi to prekrasno.”, kazala nam je.

Nakon sunčanoga tjedna, kući smo se vraćali po ružnom vremenu. Dan je bio vlažan i oblačan. Umirovljenički je dom izgledao još tmurniji. Čekali smo nekoliko trenutaka, kada se pojavila gospođica Baxter. Predala nam je malenu kutijicu i pismo. A zatim me uhvatila za ruku dok je Jim čitao pismo:

Dragi moji,

Prošli su dani bili najsretniji dani moga života, još otkada je moj voljeni muž, Henry, umro prije dvije godine. Ponovno sam pronašla obitelj koja me voli i brine o meni.

Prošle je noći liječnik bio zabrinut zbog moga srca. No, ja se osjećam prekrasno. A dok sam tako raspoložena, željela bih vam se zahvaliti za radost koju ste donijeli u moj život.

Draga Beverly,

u kutijici se nalazi oglica s privjeskom kojega sam nosila kada smo se upoznale. Poklonio mi ga je muž na dan našega vjenčanja, u svibnju 1939. godine. Nekoć je pripadao njegovoj majci. Uživaj noseći ga, i nadam se da će jednoga dana pripasti tvojim kćerima i njihovoj djeci. S njim vam poklanjam i moju beskrajnu ljubav:

Margaret

Margaret je umrla tri dana poslije našega posjeta. Držala sam privjesak u ruci i plakala. A onda sam na poleđini ugledala ugravirane riječi:

“Ljubav je vječna.”

I uspomene su, draga Margaret, i uspomene također.

Beverly Fine

MLADA DJEVOJKA JOŠ UVIJEK SE SJEĆA

Pjesmu koja slijedi napisala je žena umrla u bolnici Ashludie, u blizini Dundeeja u Škotskoj. Pronađena je među njenim stvarima i toliko je zadivila osoblje, da su kopije kružile po cijeloj okolici.

Što vidiš, sestro, što vidiš?
Ne pomisliš li pri pogledu na me -
Eto jedne zgrbljene starice, ne previše bistre,
Nesigurne u se i tupoga pogleda?
Što preživa svoju hranu i ne pita ništa,
Kad glasno joj veliš. "Pa, berem jednu žlicu!"
Što, čini se, ne vidi ono što činiš,
I vječito gubi svoje razne stvari.
Što s otporom il' bez njega pušta ti na volju,
Da čniš što želiš, hraniš je, il' pereš.
Ako misliš tako i vidiš me takvu,
otvori oči sestro, i pogledaj mene.
Kazat' ću tko sam dok ovdje mirno sjedim;
Ja maleno sam dijete s ocem i majkom,
Braćom i sestrama što volimo ih jako;
Ja mlado sam djevojče s krilima na sebi,
Što ljubav svoju sanja, izgara i čeka.
Mladenka u dvadesetoj,
što poskače joj srce,
pri pomisli na zavjet što tada dade.
U dvadeset i petoj dijete što već ima,
Da ga čini sretnim i sigurnim sa svima.
U tridesetoj žena, s odraslom već djecom,
S vezama čvršćim od samoga Neba.
Što u četrdesetoj kad' sinovi joj odu,
ima svoga muža da se brine za nju.
U pedesetoj, s novom djecom oko njene suknje,
još više ljubavi što pružiše joj time.
Tamni su dani sada oko mene;
moga muža nema,
Kad gledam budućnost, bolje da me nema.
Jer svi moji mladi imaju već svoje,

A mislim na ljeta kad' imala sam moje.
Sad' stara sam žena, a priroda je okrutna,
svi čini se, misle da sam malo trknuta.
Tijelo drhturi, a nema ni živosti,
Gdje bijaše srce, sada leži kamenje.
Al' ipak se u njem krije jedno mlado djevojče,
Što sjeća se radosti i sjeća se tuge.
I ponovo živim zaljubljena u život,
I mislim na godine što prohujaše brzo,
I prihvaćam da je s vremenom sve mrzlo.
Stoga otvori oči, sestro, otvori ih i gledaj
Ne staru ženu,
Gledaj bolje - gledaj mene!

*Autor nepoznat
Pjesmu je poslao Ronald Dahlsten*

POSLJEDNJI POZDRAV

“Sine, vraćam se kući u Dansku i želim ti samo kazati da te volim.” Tijekom našega posljednjega telefonskog razgovora, moj mi je otac tu rečenicu ponovio sedam puta u pola sata. Nisam je pažljivo slušao. Čuo sam riječi, ali ne i poruku, a najmanje sam razmišljao o njenoj nakani. Vjerovao sam da će moj otac živjeti preko sto godina, kao što je i moj ujak živio do sto sedme. Nisam osjećao njegovu tugu zbog majčine smrti, shvaćao njegovu jaku osamljenost i činjenicu da su svi njegovi prijatelji još odavno napustili ovaj svijet. Neprekidno je zahtijevao unuke kako bi si imao nekome posvetiti. Bio sam isuviše opterećen svojim problemima da bih shvaćao što mi govori.

“Umro je tata.”, uzdahnuo je moj brat, Brian, četvrtoga svibnja, 1982. godine.

Moje je mlađi brat mudar odvjetnik s izrazitim osjećajem za šalu. Stoga sam pomislio da me želi nekako prevariti, pa sam čekao završnu riječ, nije je bilo.

“Umro je u Rozleldju, na onom istom krevetu na kojemu se rodio.”, nastavio je Brian. “Pogrebno poduzeće poslat će nam tijelo

I sve tatine stvari do sutra. Moramo organizirati pogreb.”

Ostao sam bez riječi. Nije se trebalo tako dogoditi. Da sam znao da su to bili njegovi posljednji dani, otišao bih s njim u Dansku. Vjerujem u onu rečenicu: *“Nitko ne bi smio umrijeti sam.”* Vaši voljeni trebali bi vas držati za ruku tijekom vašeg prelaska s jedne razine stvarnosti, na drugu. Ponudio bih mu utjehu, samo da sam slušao što mi govori.

Osjećao sam grižnju savjesti, bol i kajanje.

Zašto nisam bio uz njega kada me je trebao? On je uvijek bio uz mene.

Kada sam imao devet godina budio me je u pet sati ujutro, nakon osamnaestosatnoga radnoga dana u pekarnici. Pažljivo bi mi svojim snažnim rukama prelazio po leđima i govorio:

“Vrijeme je za ustajanje, sine.”

Dok bi se oblačio i spremao za polazak, on bi mi složio i postavio novine u košaricu na biciklu. Sjećanje na njegovu velikodušnost natjeralo bi mi suze na oči.

Kada sam učestvovao u biciklističkim utrkama, svakoga bi me utorka vozio u stotinu kilometara udaljenu Kenoshu. Samo da bi me gledao. Bio je uz mene kada sam izgubio i dijelio radost nakon

pobjede. Poslije me je pratio na predavanja koja sam održavao po crkvama. Uvijek se smiješio, slušao i svima ponosno govorio:

“To je moj sin!”

Moje je srce bilo slomljeno jer je moj otac uvijek bio uz mene kada sam ga trebao, a ja nisam uz njega. Moj ponizan savjet svima bio bi da uvijek dijelite ljubav s bližnjima i budete uz njih tijekom toga svetoga razdoblja pretvorbe fizičkoga života, u onaj duhovni. To će vas iskustvo odvesti u neke veće i šire dimenzije ljudskoga postojanja.

Mark Victor Hansen

UČINITE TO DANAS!

“Da uskoro morate umrijeti i da vam je dopušteno samo jednom telefonirati, koga biste nazvali i što biste kazali? A zašto još čekate?”

Stephen Levine

Tijekom moga rada kao ravnatelj škole u Palo Altu u Kaliforniji, predsjednik našeg odbora, Polly Tyner, napisao je pismo objavljeno o mjesnim novinama. Njegov je sin imao poteškoća u školi. Bio je označen kao obrazovno oslabljena osoba i zahtijevao mnogo strpljenja i pozornosti učitelja i roditelja. No, Jim je bio sretno dijete s osmjehom koji je obasjavao prostoriju. Njegovi su roditelji prihvaćali njegove poteškoće, ali su uvijek naglašavali njegovu snagu kako bi mogao “hodati uzdignute glave po bijelome svijetu”. Ubrzo nakon svršetka srednje škole, Jim je stradao u motociklističkoj nesreći. Njegova je mama tada poslala pismo sljedećega sadržaja:

Danas samo pokopali našega dvadesetogodišnjega sina. Poginuo je u petak navečer u motociklističkoj nesreći. Voljela bih da sam znala da je razgovor te večeri bio naš posljednji. Da sam znala da će se to dogoditi kazala bih mu:

“Jime, ja te volim i vrlo sam ponosna na tebe.”

Prisjetila bih se svih lijepih trenutaka kojima je blagoslovio živote onih koji su ga okruživali. Prisjetila bih se njegova prekrasna osmjeha, zvuka njegova smijeha, njegove iskrene ljubavi za sve ljude.

Kada bi na vagu stavili sve dobro u svezi s njim i pokušali usporediti s iritirajućim sitnicama, radiom koji je uvijek bio preglasan, frizurom koja nam se nije sviđala, prljavim čarapama ostavljenim ispod kreveta, uočili bi da su one dobre prevagnule.

Ja više neću imati prigode reći mome sinu sve što je trebao čuti, ali vi, drugi roditelji, vi imate prigodu. Kažite vašoj djeci ono što biste im kazali kada bi znali da je to vaš posljednji razgovor. Posljednji sam puta razgovarala s Jimom na dan njegove pogibije. Nazvao je i kazao:

“Bok, mama! Zovem te samo da ti kažem da te volim. Sad idi na posao. Bok.”

Ukoliko i postoji neki smisao u njegovoj smrti, onda je to možda da bi uputio druge da njeguju život i da odvoje vremena reći drugim

ljudima, posebno obitelji, koliko ih vole.

Možda vam se ne pruži druga prigoda. Učinite to danas!

Robert Reasoner

IZRAZ DOBROTE ZA SLOMLJENO SRCE

”Ja sam samo jedan od mnogih. No, ja sam samo jedan. Ne mogu učiniti sve, ali mogu učiniti nešto. Zbog toga što ne mogu učiniti sve, neću odbiti učiniti nešto što mogu.“

Edward Everett Hale

Moj muž, Hanoch, i ja napisali smo knjigu:

“Izrazi dobrote: Kako započeti revoluciju dobrote” koja je pobudila zanimanje čitateljstva diljem Amerike. Slijedeću priču ispričao nam je anonimni slušatelj tijekom našega gostovanja u radio emisiji u Chicagu.

“Bok, mama, što radiš?”, upitala je Susie.

“Kuham složenac za gospođu Smith, našu susjedu.”, odgovorila je mama.

“Zašto?”, upitala je šestogodišnja Susie.

“Zato što je vrlo tužna; ostala je bez svoje kćeri i slomljenoga je srca. Neko se vrijeme moramo brinuti o njoj.”

“A zašto, mama?”

“Vidiš Susie, kada je netko vrlo, vrlo tužan, onda mu je problem čak i skuhati večeru ili učiniti neku drugu sitnicu. Budući da smo mi dio ove zajednice, a gospođa Smith naša je susjeda, moramo joj pomoći. Gospođa Smith neće više moći razgovarati sa svojom kćerkom, zagrliti je, ili činiti bilo koju od onih prekrasnih stvari koje mame i kćerke znaju. Ti si vrlo pametna djevojčica, Susie; možda se i ti možeš dosjetiti na koji joj način pomoći.”

Susie je vrlo detaljno i ozbiljno razmišljala kako pomoći gospođi Smith. Nekoliko minuta poslije pokucala je na njena vrata. Otvorila ih je gospođa Smith rekavši:

“Bok, Susie.”

Susie je primjetila da glas njene susjede nije više onako melodiozan kao prije. Također je izgledala kao da je plakala jer su joj oči bile suzne i otečene.

“Što mogu učiniti za tebe, Susie?”, upitala je gospođa Smith.

“Moja mama kaže da ste izgubili vašu kćer i da ste vrlo, vrlo tužni i da vam je srce slomljeno.” Susie je stidljivo ispružila ruku. Držala je zavoj. “Ovo je za vaše slomljeno srce.” Gospođa Smith je uzdahnula, gutajući suze. Sagnula se i zagrlila je. Kroz suze je izustila:

“Hvala ti, draga djevojčice, to će mi mnogo pomoći.”

Gospođa je Smith prihvatila Susien izraz dobrote i učinila korak dalje. Kupila je maleni privjesak za ključeve s okvirom za sliku, predviđen za ključeve i ponosno pokazivanje obitelji. U okvir je stavila Susien zavoj kako bi se postupno liječila svaki puta kada bi ga pogledala. Svjesna je da sada treba podršku i strpljivost kako bi zaliječila rane. Taj je poklon postao njen simbol ozdravljenja, ne zaboravljajući pri tome svu radost i ljubav koju je podijelila sa kćerkom.

Meladee McCarty

VIDIMO SE U JUTRO

Zbog moje mame i njene mudrosti, ja se ne bojim smrti. Bila je moj najbolji prijatelj i učitelj. Svaki puta kada bismo se rastajali, bilo to zbog odlaska na spavanje ili prije odlaska na putovanje, ona bi kazala: "Vidimo se ujutro." Bilo je to obećanje koje nikada nije prekršila.

Moj djeda bio je svećenik i kada bi neki član njegove župe umro, njegovo bi tijelo bilo u župnome uredu. Za jednu osmogodišnju djevojčicu bio je to najužasniji prizor.

Jednoga je dana moj djeda poveo moju mamu u župni ured i zamolio je da opipa zid.

"Kakav ti se čini, Bobbie?", upitao je.

"Pa, čvrst je i hladan.", odgovorila je.

Zatim ju je poveo do lijesa i kazao: "Bobbie, zamolit ću te da učiniš nešto najteže što od tebe mogu zatražiti. No, ukoliko to uspiješ učiniti, nikada se više nećeš bojati smrti. Želim da staviš svoju ruku na lice gospodina Smitha."

Budući da ga je mnogo voljela i vjerovala mu, ispunila je njegov zadatak.

"No?", upitao je djeda.

"Tata,", kazala je, "poput zida je."

"Točno. Ovo je njegova stara kuća, a naš se prijatelj, gospodin Smith, odselio i nema razloga bojati se stare kuće."

Tu je pouku zapamtila do kraja života. Nikada nije osjećala bilo kakav strah od smrti. Osam sati prije njene smrti, zamolila nas je da učinimo nešto vrlo neobično. Dok smo stajali oko njenoga kreveta suzdržavajući suze, kazala je:

"Nemojte na moj grob donositi cvijeće jer ja neću biti tamo. Kada se riješim ovoga tijela, putujem u Europu. Vaš me otac nikada nije htio povesti."

U sobi se zaorio smijeh i od tada nitko više nije zaplakao.

Nakon pozdrava i poljupca za laku noć kazala je:

"Vidimo se ujutro."

No, u šest sati i petnaest minuta ujutro nazvao me liječnik kazati ga je mama krenula na putovanje u Europu.

Dva dana poslije bili smo u stanu mojih roditelja prebirući po majčinim stvarima, kada smo pronašli veliku hrpu njenih zapisa.

Jedan je papir pao na pod. Bila je to pjesma. Ne znam je li ona autor ili ju je napisao netko drugi. Znam jedino da je to jedini list papira koji je ispao iz skupine, a na kojemu je pisalo:

Ostavština

Kada umrem, sve što ostane dajte mojoj djeci.

Ako želite plakati, plaćite za vašom braćom što hodaju pored vas. Zagrlite nekoga i dajte im ono što ste meni željeli.

Želim vam ostaviti nešto, nešto bolje od riječi ili zvukova. Tražite me u ljudima koje sam poznavala i voljela.

Ukoliko ne možete živjeti bez mene, pustite me živjeti u vašim očima, mislima i izrazima dobrote.

Najviše ćete me voljeti ako pustite ruke da dodirnu ruke i pustite djecu koja žele biti slobodna.

Ne umire ljubav, već ljudi.

Pa ako je sve što je od mene ostalo ljubav ...

Predajte me drugima ...

Osjetivši njeno prisutstvo, tata i ja samo smo se nasmijali. Bilo je to još jedno jutro.

John Wayne Schlatter

LJUBAV VAS NIKADA NE NAPUŠTA

Odrastao sam u sasvim normalnoj obitelji, s dva brata i dvije sestre. Iako tada nismo imali previše novca, sjećam se da su nas tata i mama vikendima uvijek vodili na izlete ili u zološki vrt.

Moja je mama bila vrlo divna i brižna žena. Uvijek je pomagala drugima i kući donosila izgubljene ili ozlijeđene životinje. Iako se brinula za petero djece, uvijek je pronalazila vremena za pomoć drugima.

Kada razmišljam o tim vremenima, svoje roditelje vidim ne kao muža i ženu s petero djece, već kao zaljubljene novopečene mladence. Dan su provodili s djecom, no noć je bila predviđena samo za njih.

Sjećam se da sam jedne večeri ležao na krevetu. Bila je nedjelja, dvadeset i sedmi svibanj, 1973. godine. Probudio me zvuk njihova ulaska u kuću nakon izlaska s nekim prijateljima. Smijali su se i hihotali, a kada sam čuo da su pošli na spavanje, okrenuo sam se na drugu stranu i zaspao. No, bio je to san pun noćnih mora. Ponedjeljak je ujutro, 28. svibnja, 1973.; jutro je oblačno, tmurno. Majka još nije ustala, pa smo se sami spremili i pošli u školu. Cijeli sam taj dan osjećao neku prazninu u sebi. Nakon svršetka škole, upao sam u kuću s pozdravom:

“Bok, mama, evo me doma.”

Nije bilo odgovora. Kuća se činila hladna i napuštena. Uplašio sam se. Drhteći, popeo sam se po stubama i otišao u spavaću sobu mojih roditelja. Vrata su bila samo malo otškrinuta, pa nisam mogao vidjeti unutra.

“Mama?”

Širom sam otvorio vrata i ugledao mamu kako leži na podu pored kreveta. Pokušao sa je probuditi, ali nisam uspio. Znao sam da je mrtva. Okrenuo sam se, izišao iz sobe i otišao u prizemlje. Dugo sam, u tišini, sjedio na kauču, kada je ušla moja starija sestra. Vidjela me gdje sjedim i pojurila po stubama na drugi kat.

Sjedio sam u dnevnoj sobi i posmatrao moga oca kako razgovara s policajcem. Posmatrao sam kako hitna pomoć odvozi tijelo moje mame. Sve što sam mogao bilo je sjediti i posmatrati. Nisam mogao čak ni plakati. Nikada o mom ocu nisam razmišljao kao o starcu, ali

posmatrajući ga toga dana, shvatio sam da mi se nikada nije činio tako starim, kao tada.

Utorak je, 29. svibnja, 1973. godine. Moj jedanaesti rođendan. Nema pjesme, smijeha, rođendanske torte; samo tišina dok smo sjedili za stolom gledajući hranu. Bila je to moja krivnja. Da sam došao kući ranije, ona bi sada bila živa. Da sam ...

Godinama sam se optuživao zbog majčine smrti. Razmišljao sam o svim onim stvarima što sam ih mogao učiniti. O svim ružnim riječima što sam joj kazao. Iskreno sam vjerovao da me Bog kažnjava jer sam bio zločesto dijete. No, najviše me mučilo to što se nisam pozdravio s njom. Nikada više neću osjetiti njen topao zagrljaj, sladak miris parfema ili njene nježna poljupce za laku noć. Sve te oduzete mi stvari, bile su moja kazna.

Dvadeset i deveti je svibanj, godina 1989.; moj dvadeset i sedmi rođendan. Osjećao sam se osamljeno i prazno. Nikada se nisam oporavio od majčine smrti. Moji osjećaji bili su potpuni kaos. Ljutnja na Boga bila je na vrhuncu. Vrištao sam:

“Zašto si mi je oduzeo? Nisi mi čak pružio prigodu da se oprostim od nje. Volio sam je, a Ti si mi je uzeo. Želio sam je zagrliti još samo jednom. Mrzim Te!”

Sjedio sam u sobi i plakao. Osjećao sam se iscrpljeno. Odjednom sam osjetio neku toplinu. Fizički sam osjećao dvije ruke kako me grle. Osjetio sam poznati, no davno zaboravljeni miris. Bila je to ona. Osjećao sam njeno prisutstvo. Osjećao sam njen dodir i miris njenoga parfema. Bog kojega sam mrzio, uslišao mi je molbe. Moja mi je majka došla kada sam je trebao.

Danas znam da je moja majka uvijek uz mene. Još je uvijek volim svim srcem i znam da će uvijek biti uz mene kada je trebam. Upravo u trenutku odustajanja od svega i prihvaćanja činjenice da je zauvijek otišla, dala mi je na znanje da me njena ljubav nikada neće napustiti.

Stanley D. Moulson

NAJLJEPŠI ANĐEO

"Srce je lude u njegovim ustima, ali su usta mudroga čovjeka u njegovome srcu."
Benjamin Franklin

U posljednjih sam dvadeset godina o Benjaminu Franklinu pričao na mnogim predavanjima. Iako su moji slušatelji češće poslovni ljudi, još uvijek volim predavati u školama. Svoje klijente uvijek zamolim da sponzoriraju predavanje u školama, kao uslugu njihovoj zajednici. Smatram da čak i vrlo malena djeca dobro razumiju poruke koje im upućujem pričajući o Benjaminu Franklinu. Uvijek ih potičem da što više pitaju, a vrlo su često to zanimljivi upiti. Lik Benjaminu Franklina postane im toliko stvaran, da se prema meni počnu odnositi kao prema njemu.

Nakon jednoga predavanja u osnovnoj školi, pošao sam u peti razred, na nastavu američke povijesti, odgovoriti na učeničke upite. Jedan je učenik zatražio riječ i kazao:

"Mislio sam da ste vi umrli."

Nije to bila neobična rečenica, pa sam odgovorio:

"Pa, ja jesam umro 17. Travnja, 1790., u svojoj osamdeset i četvrtoj godini, ali mi se nije svidjelo i to više ne namjeravam ponoviti."

Odmah nakon toga upitao sam ima li još upita i prozvao dječaka koji je zatražio riječ. Upitao je:

"Jeste li vidjeli moju mamu kada ste bili u Raju?"

Srce mi je stalo. Želio sam da se zemlja otvori ispod mene i proguta me. Moja je jedina pomisao bila:

"Nemoj ovo zabrljati!" Shvatio sam da je to ovome jedanaestogodišnjem dječaku ili vrlo svježem iskustvo ili je vrlo zabrinut zbog toga. Također sam znao da moram nešto odgovoriti.

Čuo sam se kako izgovaram:

"Nisam siguran je li to ona na koju mislim, ali ukoliko jest, onda je ona najljepši anđeo kojega sam ikada vidio."

Osmjeh na njegovu licu kazivao mi je da je to pravi odgovor. Nisam baš siguran kako sam ga smislio, ali mislim da mi je pomogao najljepši anđeo na nebu.

Ralph Archbold

PITANJE STAJALIŠTA

*Najveće otkriće moje generacije je da ljudska bića mogu promijeniti
svoje živote mijenjajući svoja stajališta.*

William James

OBESHHRABRENI?

Vozeći kući nakon posla, jednoga sam dana zastao pored obližnjega parka i promatrao utakmicu baseballa. Sjeo sam na klupu u prvome redu i upitao nekoga dječaka koliki je rezultat. "Gubimo četrnaest razlike.", odgovorio je s osmjehom na licu. "Ozbiljno,", kazao sam, "moram priznati da se ne činite suviše obeshrabreni."

"Obeshrabreni?", zbunjeno je upitao dječak. "Zašto bi bili obeshrabreni? Nismo još ni bacali lopticu."

Jack Canfield

CRVENA HALJINA MILLINE MAME

Visila je tako u ormaru,

Dok umirala je, ta mamina crvena haljina,

Poput svjetla u nizu odjeće tamne, stare i iznošene odavno već. Nazvali su me kući i znala sam, kada sam je vidjela, da neće još dugo.

Ugledavši haljinu kazala sam

“Mama, prekrasna je! Nikada je nisam vidjela na tebi.”

“Nikada je nisam nosila.”, polagano je kazala.

“Sjedni, Millie, želim ti objasniti još stvar ili dvije, prije no što umrem.”

Sjela sam pored nje. Udahnula je dublje no što sam mislila da može. “Sada, kad uskoro me neće biti, zaključila sam nešto; da naučih te dobro i naučih te pogrešno.”

“O čemu pričaš, majko?”

Pa, uvijek sam mislila da je dobra žena ona što ne misli na se, već samo kako bi udovoljila drugome.

Učini ovo, učini ono, uvijek brini prvo svima drugima, Pa tek onda o sebi.

“Možda jednom i uspiješ doći do sebe. Ali to nije baš vrlo često. Moj je život bio takav, radi za tatu, radi za dečke, za tvoju sestru, za tebe.” “Učinila si ti sve što si mogla.”

“O, Millie, Millie, al’ to dovoljno, nije za tebe, za njega. Zar ti nije jasno? Učinila sam najlošije od najlošijega; tražila nisam ništa, za sebe!” Tvoj je otac u drugoj sobi, potresen bulji u zid. Kad liječnik mu reče, bilo mu je grozno, Došao je do mene, al’ i ubio život u meni.

“Ti ne smiješ umrijeti, čuješ li me? Sto li će od mene postati?”

“Što li će od tebe postati?, bit će ti teško, znam, kada odem.

On čak ne zna ni gdje su kuhinjski tanjuri. A vi djeco, živjeli ste bezbrižno, dok je sam se budila prva, a posljednja lijegala. I tako sedam dana u tjednu. Uvijek sam jela onaj zagoreni tost. I najmanji komad pite. Kad gledam kako se tvoja braća ponašaju prema svojim ženama pozli mi, jer ja sam ih učila tako. A oni su tako naučili.

Naučili su da žena postoji da bi davala. Jer svaki je penny odlazio na kupnju vaše odjeće, važih knjiga, čak i kada je to bilo nepotrebno. Ne sjećam se da sam ikada otišla u grad i kupila nešto lijepo, samo za mene. Osim prošle godine, kad’ kupih si tu crvenu haljinu.

Imala sam dvadeset dolara, koji nisu bili namjenjeni ničemu. Namjeravala sam kupiti nešto za dom, ali nekako, vratih se kući s ovom velikom kutijom. Tvoj mi je otac tada dobro predavanje održao 'Gdje li je samo misliš obući, u operu ili negdje slično?'

I pretpostavljam da bio je u pravu.

Nikada je, osim u trgovini, nisam obukla na se. O, Millie, uvijek sam mislila da ukoliko na ovome svijetu ne uzmeš ništa, vratit će ti se na drugom. Sada više ne vjerujem u to. Mislim da Bog želi da imamo nešto ovdje i sada.

I kažem ti, Millie, da sada nekim čudom ustanem iz ovoga kreveta, imala bi drukčiju mamu jer ja bih bila drukčija. Oh, moje je vrijeme prošlo, Al' snašla bih se već. Učila bih, Millie, naučila bih, već."

I visila je tako, dok umirala je, ta mamina crvena haljina. Poput svjetla u nizu odjeće tamne, stare, iznošene odavno već.

Posljednje njene riječi bile su:

"Učini mi tu čast, Millie, pa ne slijedi korake moje. Obećaj mi to."

I obećah joj. Uzdahnula je duboko, A zatim pronašla sebe, u smrti.

Carol Lynn Pearson

STAJALIŠTE - JEDNO OD ŽIVOTNIH ODABIRA

Sretna osoba nije ona u određenim okolnostima, već prije ona s određenim stajalištima.

Hugh Downs

U prosincu smo moja žena, Tere, i ja kupili novi automobil. Iako smo imali zrakoplovne karte za let od Kalifornije do Houstona, odlučili smo poći autom. Spakirali smo stvari u prtljažnik i krenuli na prekrasan vikend kod bake.

I bilo nam je prekrasno. Na povratku kući morali smo požuriti, pa smo vozili bez zaustavljanja, dok bi jedan vozio, drugi bi spavao. Kući smo stigli nakon višesatne vožnje po jakoj kiši. Bili smo vrlo umorni i žudjeli smo za toplim tušem i krevetom. Imao sam neki osjećaj da bi trebali izvaditi stvari iz prtljažnika prije počinka, ali je Tere željela što prije poći u krevet, tako da smo stvari odlučili izvaditi ujutro.

Probudili smo se u sedam sati ujutro, odmorni i spremni za raspakiranje. Kada smo otvorili ulazna vrata, automobil nije bio ispred kuće! Tere i ja samo smo se pogledali, pa pogledali na ulicu, pa opet jedno drugo i tako nekoliko puta. Zatim je Tere upitala ovo divno pitanje:

“No, gdje si parkirao auto?”

Smijući se odgovorio sam:

“Točno ispred naše kuće.”

Iako smo utvrdili gdje je auto parkiran ipak smo izišli na ulicu, nadajući se da se auto, nekim čudom, pomaknuo na drugo mjesto. Ali nije. Pozvali smo policiju i kazali im sve potrebne podatke. Tada je trebao biti aktiviran poseban alarm u automobilu. Za svaki smo slučaj nazvali i tvrtku koja nam ga je ugradila. Uvjeravali su me da će devedesei i osam posto sigurno pronaći auto u iduća dva sata. Za dva sam ih sata nazvao i upitalo:

“Gdje je moj auto?”

“Još ga nismo uspjeli pronaći, ali za četiri sata postotak pronalaska iznosi devedeset i četiri posto.”

Nazvao sam za dva sata i ponovo upitao:

“Gdje je moj auto?”

Dobio sam isti odgovor: "Još ga nismo pronašli, ali postotak pronalaska u osam sati iznosi devedeset posto."

Tada sam im kazao:

"Vaš mi postotak ne znači ništa kada se ja ubrajam u manjinu. Zovite me kada ga pronađete."

Istoga dana, nešto poslije, gledao sam oglas na televiziji. Proizvođač automobila pitao je:

"Je li biste voljeli imati ovaj automobil ispred kuće?" Odgovorio sam: "Naravno da bih! Jučer sam imao jednoga."

Tada je Tere već postala očigledno uzrujana jer se prisjetila svih stvari koje su bile u autu; album s fotografijama s vjenčanja, obiteljski album, odjeća, kamera, moj novčanik s čekovima i još mnoge druge. Bile su to stvari nevažne za naše preživljavanje, ali su se u tom trenutku činile vrlo bitne.

Ljuta i živčana, Tere me je upitala:

"Kako se možeš šaliti smo ostali bez svih ovih stvari i našega novoga auta?"

Pogledao sam je i odgovorio:

"Ljubavi, mi možemo ostati bez auta i biti uzrujani, ili možemo ostati bez auta i biti sretni. Bilo kako bilo, ostali smo bez auta. Iskreno vjerujem da sami odabiremo naša stajališta i raspoloženja, a ja sam ovoga trenutka odlučio biti sretan."

Auto nam je vraćen nakon pet dana, bez ijedne naše stvari i štetom od tri tisuće dolara na njemu. Odvezao sam ga na popravak i bio sretan što će nam ga vratiti tijekom tjedna.

Kada sam, krajem tjedna, otišao po njega, bio sam uzbuđen i sretan što je ponovo naš. No, ti su osjećaji bili kratkoga vijeka. Na putu kući doživio sam saobraćajnu nesreću. Drugi auto nije bio jako oštećen, ali zato naš jest, novih tri tisuće dolara štete i borbe s osiguravajućim društvom. Uspio sam nekako parkirati auto pred kuću, ali kada sam krenuo prijaviti štetu, pukla je prednja lijeva guma.

Dok sam stajao pored auta "grizući" se zbog sudara, kući je došla i Tere. Došla je do mene, pogledala auto, pa mene. Primjetila je da mi je žao, pa me samo zagrlila i kazala:

"Ljubavi, mi možemo imati slupani auto i biti uzrujani, ili možemo imati slupani auto i biti sretni. Bilo kako bilo, naš je auto ionako

slupan, pa hajdemo odlučiti biti sretni.”

Od srca sam se nasmijao.

Pošli smo u kuću i proveli prekrasnu večer zajedno.

Bob Harris

O UČENJU I PODUČAVANJU

Idućih pedeset godina neće biti važno koji auto vozite, u kakvoj kući živite, koliko novca imate u banci, ili kakvu odjeću nosite. No, svijet može biti bar malo bolji jer ste odigrali važnu ulogu u životu djeteta.

Autor nepoznat

ČAROBNI KAMENČIĆI

“Ono što nam se uvuče u život uobičajena je misao. Ostavlja traga više od prisnih ljudskih odnosa. Nisu naši pouzdani prijatelji oni koji nam oblikuju život, već njihove misli koje upamtimo.”

J. W. Teal

“Zašto moramo učiti sve ove gluposti?”

Od svih pritužbi i pitanja koje sam čuo od mojih učenika tijekom godina predavanja, to je zasigurno jedno od najčešćih. Odgovarao sam na njega pričajući ovu legendu:

’Jedne se noći skupina nomada spremala na počinak, kada ih je iznenada okružila jaka svjetlost. Znali su da je to neko božansko biće. S velikim su žarom čekali Božju poruku što ju je Bog želio poručiti samo njima. Konačno su čuli:

“Skupite što je više moguće kamenčića. Stavite ih u vaše vrećice.

Putujte jedan dan, s sutradan uvečer bit ćete sretni i bit ćete nesretni.”

Tijekom putovanja nomadi su iskazivali njihovo razočaranje i njihovu ljutnju. Očekivali su otkrivenje važne ljudske istine koja bi im pomogla u stvaranju bogatijega, zdravijega i smislenijega svijeta. No, dobili su samo neki besmisleni zadatak. Ipak, zbog veličanstvenosti toga posjeta, svaki je od njih pokupio nekoliko kamenčića i stavio ih prije polaska u torbu.

Putovali su jedan dan. Tijekom priprema za noćenje, pogledali su u svoje torbe i ustanovili da je svaki kamenčić postao dijamant. Bili su sretni što imaju dijamante. Ali i nesretni što nisu pokupili još kamenčića.’

Vjerodostojnost te legende potvrdilo je moje iskustvo s jednim učenikom, kojega ćemo nazvati Alan.

Kada je pohađao osmi razred briljirao je u nevolji, s pohvalom za bježanje s nastave. Naučio je kako postati glupan, a najvišu ocijenu dobio je za lopovluk.

Svakoga sam dana zadavao učenicima da upamte jednu misao nekoga velikoga mislioca. Tijekom prozivke bih započinjao misao. Ukoliko su željeli da ih se smatra prisutnima, morali su dovršiti misao.

“Alice Adams - “Nisi gubitnik osim...”

“Ukoliko ne pokušaš ponovo.”, ovdje sam, gospodine Schlatter.”

I tako bi, do svršetka školske godine, moji učenici upamtili sto pedeset velikih izreka.

“Misli da možeš, misli da ne možeš - bilo kako bilo, u pravu si.” “Ako vidiš prepreke, skrenuo si pogled s cilja.”

“Cinik je onaj koji zna cijenu svega i vrijednost ničega.”

I naravno, onu Napoleona Hilla:

“Ako ne možeš zamisliti i vjerovati, ne možeš dostići.”

Nitko se nije bunio zbog ove obveze s tolikim žarom kao što je to činio Alan sve do onoga dana kada su ga izbacili iz škole. Poslije ga nisam vidio pet godina. A onda je jedan dan iznenada nazvao. Upravo mu je prestala uvjetna kazna.

Priznao mi je da se, nakon što je zbog svojih zlodjela konačno završio u popravnome domu, toliko gadio samome sebi da si je prerezao žile na zapešćima. Kazao je:

“Znate, gospodine Schlatter, dok sam tako ležao i gledao kako iz mene ističe život, iznenada sam se sjetio ona glupe izreke koju sam morao napisati dvadeset puta. *‘Nisi gubitnik ukoliko ne pokušaš ponovo.’* Tek mi je tada nešto značila. Shvatio sam da nisam gubitnik sve dok živim, no ukoliko si dopustim umrijeti, sigurno ću umrijeti kao takav. Upotrijebivši sam svu preostalu snagu pozvao sam pomoć i otpočeo nov život.”

U vrijeme kada je čuo tu izreku, bila je samo kamenčić. Kada je u trenucima krize trebao smjernicu, postao je dijamant. I stoga vam kažem, skupite sve kamenčiće koje možete i možete biti sigurni da će vam budućnost biti ispunjena dijamantima.

John Wayne Schlatter

MI SMO DEBILI

Moj prvi radni dan u školi bio je prekrasan. Biti učitelj je “mačji kašalj”, pomislila sam. A onda je došao i posljednji nastavni sat toga dana. Hodajući prema učionici čula sam zvuk lomljave namještaja. Iza ugla sam ugledala dječaka kako sjedi na drugome, čvrsto ga držeći da se ne može ustati.

“Slušaj ti, debil!” vikao je onaj s poda. “Baš me briga za tvoju sestru!”

“Miči svoje ruke s mene, čuješ me?”, vikao je drugi dječak.

Došla sam do njih i zamolila ih da prestanu. Iznenada je četrnaest pari očiju bilo prikovano u mene. Znala sam da nisam zvučala uvjerljivo. Buljeći u mene i ostale, dva su dječaka polako otišla do svojih mjesta. U tom je trenutku u učionicu provirio drugi učitelj i zaurao učenicima da sjednu, prestanu brbljati i učine sve što im kažem. Osjećala sam se beskrajno bespomoćno.

Pokušala sam održati predavanje koje sam priredila, no bila sam suočena s morem lica mrkoga pogleda. Nakon svršetka sata, zaustavila sam dječaka koji je otpočeo tučnjavu. Zvat ćemo ga Mark.

“Slušajte gospođo, ne gubite vaše vrijeme. Mi smo ionako debili.”, kazao je i napustio učionicu.

Zbunjeno sam sjela i zapitala se jesam li uopće trebala postati učiteljica.

Je li jedino rješenje problema bio odlazak? Odlučila sam raditi još jednu godinu, a nakon vjenčanja idućega ljeta, početi raditi nešto svrsishodnije.

“Sredili su te, je li?”, upitao je kolega koji je prije sata ušao u učionicu.

Kimnula sam.

“Ne brini se.”, kazao je. “Mnoge sam od njih podučavao tijekom ljetne škole. Ima ih samo četrnaest i ionako neće dovršiti školovanje. Ne gubi vrijeme na tu djecu.”

“Kako to misliš?”

“Oni žive u onim barakama na poljani. Sve su to djeca seljaka, najamnika na poljima. U školu dolaze samo kada žele. Dječak na podu gnjavio je Markovu sestru tijekom branja graha. Morao sam ih ušutkavati za vrijeme ručka. Moraš ih samo nekako uposliti i

nastojati da budu tihi. Ukoliko ti budu stvarali bilo kakve probleme, slobodno ih pošalji meni. “

Spremajući se za polazak nisam mogla zaboraviti izraz Markovoga lica kada mi je kazao: “Mi smo debili.” Debili. Riječ je odzvanjala u mojoj glavi. Znala sam da moram učiniti nešto drastično.

Idućega sam dana zamolila kolege da više ne ulaze u moju učionicu. Morala sam sama pronaći način odgajanja i smirivanja ove djece. Ušla sam u učionicu i svakoga pojedinoga učenika pogledala u oči. Zatim sam na ploči napisala riječ ECINAJ.

“To je moje ime.”, kazala sam. “Možete li ga odgonetnuti ?” Odgovarali su da imam neko čudno ime i da ga nikada prije nisu čuli. Zatim sam na ploču napisala ime JANICE. Nekoliko ih je izgovorilo to ime na glas, a onda me blijedo pogledali.

“Točno, moje ime je Janice.”, kazala sam. “Nekada sam patila usljed disleksije. Kada sam krenula u školu, nisam niti moje ime mogla napisati pravilno. Nisam mogla slovkati riječi, a brojevi su stvarali zbrku u mojoj glavi. Nazivali su me debilom. Tako je, ja sam bila debil. Još uvijek mi je neugodno kada čujem te riječi.”

“Pa kako ste onda postali učiteljica?”, upitao je netko.

“Zato što mrzim označavanje ljudi i nisam glupa i volim učiti. Tako će se od danas ponašati i učenici u ovome razredu. Ukoliko vam se sviđa oznaka “debil”, ne pripadate ovdje. Promijenite razred. Jer u ovome nema debila.”

“Želim vam kazati da neću biti blaga.”, nastavila sam. “Učit ćemo sve dok ne nadoknadite propušteno. Vi ćete završiti ovo školovanje i nadam se da ćete jednoga dana upisati i fakultete. Ovo nije šala, već prisega. Nikada više ne želim čuti riječ “debil” u ovoj učionici. Je li vam to jasno?”

Činilo se da su se malo uspravili.

Marljivo smo učili i ubrzo uočili vidljive rezultate. Mark je bio posebno bistro dijete. Čula sam ga kada je na hodniku govorio nekom dječaku: “Ova knjiga je doista dobra. Mi ne čitamo neke dječje knjige.”

Mjeseci su prolazili, a napredak je bio očigledan. Onda je jednoga dana Mark kazao:

“No, ljudi još uvijek misle da smo glupi jer “ne govorimo pravilno.” Bilo je to upravo ono što sam čekala. Sada smo mogli početi učiti i

gramatiku, zato što su to željeli.

Bilo mi je žao što se bližio kraj školske godine; svi su željeli još mnogo toga naučiti. Svi moji učenici znali su da se udajem i selim u drugu državu. Bili su vidno uznemireni svaki puta kada bih to spomenula. Bilo mi je drago što su me zavoljeli, ali što nije bili u redu? Zar su bili ljuti što sam napuštala školu?

Posljednjega dana škole na ulazu sam srela ravnatelja.

“Hoćete li, molim vas, poći sa mnom?”, upitao me. “Postoji jedan problem s vašom učionicom.”

Šutke smo hodali hodnikom. Sto je sada?, pitala sam se.

Bilo je to nešto nevjerojatno!

U svakom su kutu učionice stajale posude s cvijećem, na svakom je učeničkom stolu stajao buket, a moj je stol bio prekriven cvijećem. Kako su uspjeli to učiniti? Većina ih je bila toliko siromašna da ih je škola morala snabdijevati s tpolom odjećom i hranom.

Počela sam plakati, a i oni zajedno sa mnom.

Poslije sam doznala kako su to izveli. Mark, koji je vikendima radio u cvjećarnici, primjetio ja da učenici mojih ostalih razreda naručuju cvijeće. Kazao je to svima u razredu. Isuviše ponosan da bi ikada više dopustio da ga netko naziva “siromašnim”, zamolio je cvjećara za dopuštenje da pokupi svo “uvenulo” cvijeće. Zatim je nazvao pogrebni zavod i objasnio vlasniku da učenici njegovoga razreda trebaju cvijeće zbog odlaska učiteljice. Pristao je pokloniti im svo cvijeće koje ostane nakon pogreba.

To nije bila jedina počast koju sam primila. Dvije su godine poslije svi završili školovanje, a šest ih je dobilo stipendije za fakultet.

Dvadeset i osam godina poslije predajem u vrlo dobroj školi u blizini one u kojoj sam započela svoju karijeru. Doznala sam da je Mark oženio svoju fakultetsku ljubav i da je uspješan poslovni čovjek. A sasvim slučajno, tri godine poslije, njegov je sin pohađao nastavu engleskoga jezika za napredne učenike koju sam ja održavala.

Ponekad se nasmijem kada se prisjetim moga prvoga dana u školi. Kada sam razmišljala ostaviti se toga i raditi nešto svrsishodnije!

Janice Anderson Connolly

ŠTO SE DOGAĐA S DANAŠNJOM MLADEŽI?

“Ukoliko se prema pojedincu odnosiš... kao da je ono što treba biti i može biti, onda će i postati ono što treba biti i može biti.”

Goethe

Današnja mladež odrasta mnogo brže. Oni trebaju našu pomoć.

No, što možemo učiniti?

Moj me nutarnji glas zapitkuje zašto nisam bio uzor današnjoj generaciji mladih ljudi. Ne, to nisam mogao biti. Nisam psiholog i sigurno nisam imao utjecaj jednoga političara.

Ja sam elektro-tehničar. Diplomirao sam na Sveučilištu u Virginiji. Sada sam zaposlen pri “Hewlettu i Packardu.” No, ta pomisao nije me napuštala.

I tako sam, konačno, odlučio nešto učiniti. Toga sam jutro nazvao obližnju srednju školu. Razgovarao sam s ravnateljem o mojoj želji da pomognem. Oduševio se i pozvao me na ručak. Pristao sam.

U podne sam se odvezao do škole. Razmišljao sam na koji se način odnositi prema učenicima? I hoće li uopće htjeti razgovarati?

Prošlo je već podosta vremena od moga posljednjega boravka u srednjoj školi. Učenici su žurno prolazili hodnicima. Bila je gužva.

Činili su se mnogo starijima od mene. Većina ih je nosila preširoku odjeću.

Konačno sam stigao i do učionice broj 103, u kojoj sam trebao održati predavanje o nekim svojim osobnim gledištima. Duboko sam uzdahnuo i otvorio vrata. Ugledao sam trideset i dva učenika koji su živahno razgovarali. Kada su me ugledali, razgovor je prestao. Sve su oči bile uperene u mene.

“Bok, ja sam Marlon.”

“Hajde, Marlone, upadaj.”

UUUUUUH, kakvo olakšanje. Prihvatili su me.

Tijekom toga jednosatnoga druženja dobro smo se zabavljali razgovarajući o životnim ciljevima, važnosti škole i rješenju problema bez uporabe nasilja. Bilo mi je neizmjereno žao kada je zazvonilo zvono za svršetak sata. Vrijeme je jednostavno proletjelo i prije no smo očekivali, došlo je vrijeme moga povratka na posao. Nisam mogao vjerovati koliko sam se dobro zabavio. Na posao sam krenuo pun neke nove životne snage.

Nastavilo se to i idućih mjeseci. Stekao sam mnogo dobrih prijatelja.

Većina me je učenika zavojljela. No, nisu baš svi bili oduševljeni zbog mojih dolazaka.

Bio je jedan Paul.

Nikada ga neću zaboraviti. Bio je Grubač od metar i devedeset i devedeset kilograma. Tek je došao u ovu školu. Kružile su glasine da je već nekoliko puta boravio u popravnim domovima. Učitelji su ga se zapravo bojali. A kako i nebi? Prije dvije godine bio je osuđen jer je svoga učitelja engleskog ubo nožem tijekom neke rasprave. Svi su mu dopuštali činiti što želi. Kasnio je na nastavu. Nikada nije nosio knjige jer je bio preveliki frajer. S vremena na vrijeme slušao je moja predavanja, ali nikada ništa nije kazao. Mislim da je dolazio jedino "provjeriti komade."

Kad god sam ga pokušao uključiti u razgovor, samo bi prodorno gledao u mene. Bojao sam ga se. Bio je poput bombe koja samo što nije eksplodirala. No, nisam želio odustati. Svaki sam ga puta pokušao zainteresirati, ali nisam uspevao.

Jednom mi je svega bilo dosta i bomba je eksplodirala.

Raspravljali smo o različitim životnim ciljevima. Učenici su iz novina izrezivali svoje ciljeve i stavljali ih na ploču. Sat je već trajao dvadeset minuta kada je ušetao Paul.

Zamolio sam nekoga da kaže koji su njeni ili njegovi ciljevi. Javila se Julie, malena djevojka i otpočela dijeliti njene snove ostalima u razredu. Bio sam vrlo sretan što se upravo ona javila za riječ jer je u početku bila vrlo stidljiva.

"Željela bih se upisati na medicinski fakultet i postati liječnica." Iznenada se iz pozadine zaorio smijeh.

"Ma, daj. Ti, liječnica? Bolje se probudi. Ti nećeš postati nitko."

Svi su se okrenuli. Paul se još uvijek smijao.

Bio sam zapanjen. Nisam mogao vjerovati da se tako nešto dogodilo. U učionici je bila potpuna tišina. Sto bih trebao učiniti? Razina adrenalina bivala je sve viša.

"Paul, to nije u redu. Tko si ti da nekoga ponizuješ?"

"Hej, učo, ti to mene ...? Ti to mene ne poštuješ? Znaš li ti tko sam ja? Gledaj čovječe, ja sam P. G.; pravi gangster. Ne petljaj se samnom jer ćeš stradati."

Krenuo je prema vratima.

“Ne, Paul, to neće proći. Nemaš nikakvo pravo nekoga ponizivati. Sad bi bilo dosta. Nitko te ne tjera da budeš ovdje. Ili si član skupine ili nisi. Mi smo ovdje ekipa koja pomaže jedno drugome. A ti, Paule, imaš mnogo mogućnosti postati netko. Mi te želimo ovdje. Ti možeš toliko mnogo podijeliti s nama. Meni je stalo do tebe i cijele ove skupine. Samo sam zato ovdje. Hoćeš li postati ekipni igrač?”

Paul me samo prodorno pogledao. Izišao je zalupivši vratima za sobom.

Cijeli je razred bio potresen ovom dramom.

Poslije zvona sam pokupio svoje stvari i krenuo prema parkiralištu. Umalo sam sjeo u auto, kada je netko zazvao moje ime. Okrenuo sam se i, na moje iznenađenje, ugledao Paula. Žurno je hodao prema meni. Sledio sam se od straha. Želio sam pozvati upomoć, ali se sve dogodilo tolikom brzinom da se nisam stigao ni pomaknuti.

“Gospodine Smith, sjećate li se što ste mi kazali?”

“Da, Paule.”

“Zar vam je uistinu stalo do mene i moga postanka dijelom skupine?” “Naravno, Paul.”

“Znate, nikada mi nitko nije kazao da mu je stalo do mene. Vi ste prvi. Želio bih biti član skupine. Hvala vam što se brinete za mene. Sutra ću se ispričati Julie pred cijelim razredom.”

Nisam mogao vjerovati. Bio sam zapanjen. Jedva sam mogao prozboriti ijednu riječ.

Dok je odlazio, suze radosnice počele su kliziti niz moje lice. Bio sam doživotno ganut. Toga sam dana odlučio posvetiti svoj život poticanju naše mladeži da ostvare njihove istinske mogućnosti.

Marlon Smith

PORUKA U SNIJEGU

Sve je započelo tragedijom jednoga hladnoga jutra u veljači.

Vozila sam iza Milford Corners autobusa, kao i svakoga snježnoga jutra na putu do škole. Odjednom se zaustavio pored hotela, što nikako nije trebao. Bila sam uzrujana zbog neočekivanoga zaustavljanja. Iz autobusa je izjurio dječak, zateturao i strovalo se na snijeg. Vozač i ja u isto smo vrijeme došli do njega. Njegovo je mršavo, ispijeno lice bilo stravično blijedo, čak i na snijegu.

“Mrtav je.”, prošaputao je vozač.

Na trenutak nisam shvaćala što mi govori. Brzo sam pogledala uplašena, mlada lica što su virila iz školskoga autobusa.

“Moramo pozvati liječnika! Brzo! Nazvat ću ga iz hotela.”

“Nema potrebe. Kažem vam da je mrtav.” Vozač je gledao ukočeno tijelo dječaka. “Uopće mi nije kazao da se loše osjeća.”, promrmljao je vozač. “Samo me je potapšao po ramenu i vrlo tiho kazao: ‘Oprostite, morao bih izići kod hotela.’ To je sve. Vrlo ljubazno i kao da se ispričava.”

U školi je nestalo smijeha i graje kada se doznalo za tragediju.

“Tko je to bio? Tko je umro na putu do škole?”, šaptale su neke djevojčice na hodniku.

“Ne znam kako se zove; živio je u Milford Cornersu.”

Slično je bilo i u zbornici i ravnateljevu uredu.

“Vrlo cijenim što ćete izvijestiti njegove roditelje.”, kazao mi je ravnatelj. “Nemaju telefon, a i priliči da ih o tome izvijesti netko iz škole. Pronaći ću vam zamjenu na nastavi.”

“Zašto ja?”, upitala sam. “Zar ne bi bilo mnogo bolje da to učinite vi?” “Ja nisam poznavao dječaka.”, odgovorio je ravnatelj. “Ionako je prošle godine izjavio da ste vi njegov najdraži učitelj.” Vozeći po snijegu i hladnoći razmišljala sam o dječaku, Cliffu Evansu.

Njegova najdraža učiteljica! Kako je to moguće, kada na mojim predavanjima nije progovorio niti riječ! Dobro ga se sjećam, sjedio je u posljednjoj klupi. Sam je ulazio u učionicu i sam ju je napuštao. “Cliff Evans,”, promrmljala sam, “dječak koji koji se nije smijao. Nikada nisam vidjela osmijeh na njegovu licu.”

Velika kuhinja bila je topla i čista. Nekako sam uspjela promrmljati što se dogodilo. Gospođa Evans samo se pridržala za stolac.

“Nikada se nije potužio da ga nešto boli.”

Njegov je očuh prozborio:

“Nikada nije kazao niti riječ tokako sam se ja doselio ovdje.” Gospođa Evans je maknula tavu sa štednjaka i počela razvezivati pregaču.

“Čekaj malo,” povikao je njezin muž, “moram doručkovati prije no što pođem u grad. Sada ionako ne možemo učiniti ništa. Da Cliff nije bio toliko glup, kazao bi nam da se ne osjeća dobro.”

Poslije nastave sjedila sam u kabinetu i tupo buljila u dokumente. Trebala sam zaključiti njegov dosje i napisati smrtovnicu.

“Cliff Evans, bijelac, nikada pravno usvojen od strane njegova očuha, petero polubraće i sestara.”

Ove hladne riječi i popis ocijena bilo je sve što je dosje nudio.

Cliff Evans tiho je ujutro ulazio u školu i uvečer izlazio iz nje; i to je bilo sve. Nikada nije bio član niti jednoga kluba. Nikada nije igrao u nogometnoj momčadi. Nikada nije održao seminar. Koliko se sjećam, nikada nije učinio niti jednu jedinu veselu, bučnu radnju kakve djeca znaju.

Kao da nije postojao.

Kako je moguće jednoga dječaka pretvoriti u ništicu?

Odgovor sam dobila proučavajući njegove ocjene. Opaske učitelja prvoga i drugoga razreda bile su:

“Dražesno, stidljivo dijete; plaho ali radišno.” Zatim je uslijedila opaska učitelja trećega razreda, napisana lijepim, jasnim rukopisom:

“Cliff ne želi pričati.

Ne surađuje.

Teško uči. ” Zatim: “glup”, “usporen”, “niskog kvocijenta inteligencije”. Sve je to bilo točno. Dječakov kvocijent inteligencije u prvom razredu srednje škole bio je osamdeset i tri. No, njegov je kvocijent u trećemu razredu iznosio sto i šest, a sve do sedmoga razreda nije se spuštao ispod stotice. Čak i plaha, dražesna djeca imaju svoju granicu otpora. Potrebno je vrijeme da ih se slomi. Sjela sam za pisaći stroj i napisala okrutno izvješće naglašavajući što je obrazovanje učinilo Cliffu Evansu. Bacila sam jedan primjerak na ravnateljev stol, drugi u dosje, zalupila vratima kabineta i otišla kući. No, nisam se osjećala ništa bolje. Neprekidno sam osjećala prisutstvo malenoga dječaka koščatoga lica, mršavoga tijela u ispranim trapericama, s velikim očima punim žudnje. Pretpostavljala

sam koliko je puta odabran za rezervnog igrača ekipe i koliko je puta bio izostavljen iz svih onih tajnih dječijih razgovora. Vidjela sam lica i čula glasove koji su uvijek iznova ponavljali:

“Ti si glup. Ti si glup. Ti nisi nitko, Cliff Evanse.”

Dijete je biće koje vjeruje. Cliff im je, bez sumnje, vjerovao. Iznenada mi je postalo jasno; kada mu više nije preostalo ništa, Cliff Evans jednostavno se srušio na snijeg i umro. Liječnik može upisati “srčani udar” za dijagnozu, no to neće promijeniti moje mišljenje.

Jean Tod Hunter

JEDNOSTAVAN DODIR

Zalupivši vratima, u kuću je ušao moj prijatelj Charlie. Otišao je do hladnjaka, potražio Budweiser i zavalio se u stolac. Gledala sam ga sa zanimanjem.

Imao je neki preplašeni, začuđeni izraz lica kao da je upravo ugledao duha ili pogledao smrti u oči. Imao je tamne podočnjake, a glavom je neprekidno mahao s jedne na drugu stranu, kao da razgovara s još jednom osobom u njemu. Popio je veliki gutljaj piva i pogledao me. Kazala sam da izgleda grozno. Složio se i dodao da se osjeća još i lošije, potreseno. A zatim mi je ispričao nevjerojatnu priču.

Charlie je profesor umjetnosti u obližnjoj srednjoj školi. Tamo je bio zaposlen već mnogo godina, njegove kolege i učenici vrlo su ga cijenili. Čini se da ga je toga određenoga dana posjetila bivša učenica kako bi se pohvalila svojim vjenčanim prstenom, novim djetetom i uznapredovalom karijerom.

Povremeno bi zastajao popiti gutljaj piva. Znači, to je u pitanju, pomislila sam. Suočio se s osobnom smrtnošću. Profesorima godine brzo prolaze i uvijek je uznemiravajuće ugledati ženu koja je do jučer bila još dijete.

“Ne, zapravo nisi u pravu. “, kazao je Charlie. “Nije to bila lekcija o smrtnosti. Niti duh.”

Poslije je objasnio da je to bila lekcija iz skrušenosti. Posjetiteljica je bila Angela, polu-ozbiljna učenica umjetničke škole pet godina ranije. Charlie se je prisjećao kao mirne, jednostavne djevojke koja je često bila sama, ali i uzvraćala prijateljske pozdrave stidljivim osmjesima.

Danas je postala samouvjerena mlada žena, majka, koja je započinjala razgovore, a ne čekala da to učini netko drugi. Došla je posjetiti svojeg bivšeg profesora umjetnosti i imala je razrađen plan. Počela je već nakon nekoliko uvodnih riječi.

“Kada sam pohađala srednju školu,” objašnjavala je,“ moj me je djeda zlostavljao. Tukao me i dolazio mi noću u sobu. Bilo je užasno. Osjećala sam se vrlo poniženo. Nikada nikome nisam kazala. Nitko nije znao. Konačno, tijekom moje posljednje godine, moji su roditelji otišli nekamo tijekom vikenda, ostavljajući me prvi puta samu u kući. Isplanirala sam bijeg.”

Otišli su u četvrtak navečer, pa sam cijelu noć provela pripremajući se. Napisala sam zadaću, majci ostavila dugačko pismo i spremila stvari. Kupila sam ljepljivu traku i provela sat vremena lijepeći unutarnju stranu svih prozora i vrata garaže. Stavila sam ključ auta u bravu, medvjedića na sjedište suvozača i pošla na spavanje.

Namjeravala sam sutradan, kao i obično, otići u školu i vratiti se autobusom. Čekala bih telefonski poziv mojih roditelja, razgovarala s njima, a zatim otišla u garažu i upalila automobil. Mislila sam da me nitko neće pronaći do nedjelje, kada su se trebali vratiti moji roditelji. Do tada bih već bila mrtva. Bila bih slobodna.”

Toga je petka sve teklo po planu, sve dok Charlie, njen profesor umjetnosti, nije prišao njenom stolu, razgledao njenu sliku i zagrlio je. Nešto je promrmljao, poslušao odgovor, nježno je stisnuo i krenuo do drugoga učenika.

Angela je, po dolasku kući, napisala drugo oprostajno pismo majci. Skinula je ljepljivu traku s prozora i vrata, a medvjedića spakirala s ostalim stvarima. Zatim je pozvala svećenika, koji je ubrzo došao po nju. Napustila je kuću i nikada se više nije vratila. Postala je sretna osoba, a “glavni je krivac” za tu promjenu bio Charlie. Poslije smo Charlie i ja razgovarali o školama koje zabranjuju dodirivanje učenika, o mišljenju da je društveno vrijeme u školama uzaludno izgubljeno vrijeme, o tome koliko učenika jednostavno ne prihvaća takve odnose. Razmišljali smo kako se nezainteresirano odnosimo prema učenicima koji žude za našom pomoći. Zatim smo u tišini sjedili upijajući važnost i pouke ove priče. Ovakva se vrsta susreta događala svakodnevno; u školama, crkvama i robnim kućama. Nije bila nimalo posebna.

Tada mi je Charlie ispričao njegovo gledište priče.

Angela je tada odlučila da, ukoliko je obični profesor umjetnosti mogao brinuti o njoj, pronaći vremena da bi zastao, razgovarao, pogledao je i poslušao, onda vjerojatno postoje i drugi ljudi kojima je stalo do nje. Mogla bi ih pronaći.

Charlie me samo pogledao i tiho i osjećajno kazao:

“Nancy, ono što me naviše ponizuje je činjenica da se ja uopće ne sjećam toga događaja!”

I svih je idućih godina ona dolazila zahvaljivati mu što joj je spasio život.

Nancy Moorman

ADAM

Oporavljajući se od druge operacije srca u Dječjoj bolnici u zapadnom Ontariu, moja je šestogodišnja kćer Kelley, premještena s odjela za intenzivnu njegu na dječji odjel. Budući da je dio toga odjela bio zatvoren, Kelley je bila smještena u dio predviđen za djecu oboljelu od tumora.

U susjednoj je sobi ležao šestogodišnji dječak Adam, koji je bolovao od leukemije. Svaki je mjesec nekoliko dana boravio u bolnici zbog primanja kemoterapije. Tada bi uvijek posjećivao moju kćer, vukući za sobom stalak s vrećicom kemoterapije. Unatoč tim nepogodnostima, uvijek je bio nasmijan i vedar. Satima bi nas zabavljao svojim pričama. Čak i u najlošijim situacijama pronalazio je nešto pozitivno i šaljivo. Dana kada je Kelley trebala biti otpuštena iz bolnice, osjećala sam se umorno i nervozno. Sivi, tmuram dan samo je pogoršavao takvo raspoloženje. Posmatrajući kišovito jutro kroz prozor, u bilnicu je ušao Adam. Kazala sam mu da sam vrlo neraspoložena. S osmjehom na licu, radosno mi je odgovorio:

“Meni je svaki dan prekrasan.”

Od toga trenutka ni ja više nisam doživjela niti jedan loš dan. Čak i najtmurniji dan donosi mi dobro raspoloženje kada se prisjetim mudrih riječi što kazao ih je vrlo hrabar šestogodišnji dječak, Adam.

Patty Merritt

GOSPOĐICA HARDY

U životu se ponekada dogodi čudo kad osjetimo da nas netko cijeni zbog onoga sto jesmo i sto možemo biti, potičući nase najviše ciljeve k ostvarenju.

Rusty Berkus

Započeo sam život kao dijete s poteškoćama u učenju. Imao sam poremećaj vida zvan disleksija. Dislektična djeca uče riječi vrlo brzo, ali ne shvaćaju da ih vide drukčije od drugih ljudi. Svijet sam promatrao kao prekrasno mjesto ispunjeno oblicima nazvanim riječi. Mnogo sam ih prepoznavao, a moji su roditelji bili vrlo sretni zbog toga. Na moj užas, u prvome sam razredu shvatio da su slova važnija od riječi.

Dislektičari pišu riječi naopako, ne onako kako to čine svi drugi. I stoga me je moj učitelj u prvome razredu nazvao dijetetom s poteškoćama u učenju. Prije polaska u drugi razred napisala je učiteljici poruku objašnjavajući joj moje probleme i na koji se način ponašati prema meni. Tada sam znao odgovore matematičkih zadataka, ali nisam shvaćao kako sam do njih dolazio. Ustanovio sam da je taj postupak važniji od rješenja. Učenje me zastrašivalo, pa sam počeo mucati. Nisam mogao rječito govoriti, nisam mogao rješavati matematičke zadatke i nisam mogao ispravno pisati riječi. Bio je to užas! Razvio sam strategiju sjedenja u posljednjoj klupi, a kada bi me učitelj nešto upitao, samo sam promučao:

“N-n-n-n-ne z-z-z-nam.” To je zapečatilo moju sudbinu.

Moja je učiteljica trećega razreda, i prije no što sam došao, znala da ne znam govoriti, pisati, čitati i rješavati matematičke zadatke, pa je smatrala da niti ona ne može nešto učiniti. Otkrio sam način provlačenja kroz školovanje, pretvarao sam se da sam bolestan. Tako sam više vremena provodio s pedagoginjom, nego na nastavi, ili sam pronalazio brojne razloge odlaska kući. Na taj sam način završio treći i četvrti razred.

Upravo kada sam odlučio intelektualno umrijeti, pošao sam u peti razred i sam Bog me je poslao prekrasnoj učiteljici, gospođici Hardy. Slovila je za najbolju učiteljicu zapadne Amerike. Ta me je divna žena zagrlila i kazala:

“Nema on poteškoća u učenju; on je samo poseban.”

Ljudi se obično mnogo bolje odnose prema takvoj djeci, nego prema onoj “s poteškoćama.” No, ona nije stala kod toga. Nastavila je: “Razgovarala sam s tvojom majkom koja mi je kazala da u detalje upamtiš sve što ti ona pročita. Ti jednostavno ne uspijevaš sam uskladiti sve riječi i dijelove. Cini se da imaš problema i čitati na glas, pa ću te ubuduće zamoliti da naučiš tekst kod kuće, prije no što te prozovem da to učiniš u učionici. Tvoja majka mi je također kazala da možeš divno prepričati neku priču, ali kada te zamoli da o njoj nešto napišeš, nastane prava zbrka. Stoga ćemo se dogovoriti sljedeće; kada ti u školi zadam neki zadatak, ti možeš otići kući i tamo ga bez žurbe riješiti, pa mi ga donijeti sutradan.”

Također je dodala:

“Primjetila sam da ti je neugodno govoriti pred drugim učenicima.

Vjerujem da je svačije mišljenje važno. Nisam baš uvjeren da će to uspjeti, ali ako je pomoglo Demostenu. možeš li izgovoriti njegovo ime?”

“D-d- d-d”

Nastavila je:

“No, dobro. Jednom ćeš uspjeti. On je imao neposlušan jezik, pa je u usta stavljao kamenčiće kako bi ga smirio. Donijela sam ti nekoliko većih, koje nećeš moći progutati, i oprala ih. Od sada želim da, kada te prozovem, ustaneš, staviš ih u usta i govoriš sve dok te ne budem mogla razumjeti.”

Vjerujući svemu što mi je kazala, prihvatio sam rizik, ukrotio svoj jezik i počeo govoriti rječito.

Gospođica Hardy srećom je ostala moja učiteljica i u šestome razredu. Bio sam radostan što sam s njom mogao provesti dvije školske godine. I nadalje smo ostali dobri. Prije nekoliko godina doznao sam da je oboljela od tumora. Znajući da je usamljena jer je njen omiljeni učenik tisuću kilometara udaljen od nje, naivno sam kupio kartu i otputovao k njoj. Prešao sam toliku udaljenost da bih stajao u redu (toga se nisam sjetio) od sedam stotina njenih posebnih učenika, koji su također ostali dobri s njom i željeli je vidjeti. Bila je to vrlo zanimljiva skupina ljudi; tri američka senatora, dvanaest državnih dužnosnika i mnogo direktora velikih udruženja.

Zanimljivo je napomenuti da smo, prigodom razgovora, shvatili da je tri četvrtine nas u peti razred došlo vjerujući da smo nesposobni i

prepušteni sudbini i sreći. Nakon druženja s gospođicom Hardy vjerovali smo da smo sposobni, važni, utjecajni ljudi koji mogu utjecati na svijet ukoliko pokušamo.

H. Stephen Glenn

TRI TEDDYJEVA PISMA

Teddyja Stallarda svakako se smatralo kao “jednoga od posljednih”. Nije pokazivao zanimanje za školu, nosio je prljavu, izgužvanu odjeću, nikada se nije češljao; bio je jedan od onih učenika s bezličnim izrazom lica. Kada bi mu se gospođica Thompson obratila, uvijek je odgovarao jednosložnim riječima. Neuglednoga, nemotiviranoga i zamišljenoga bilo je jednostavno teško voljeti.

Iako je učiteljica uvijek govorila da sve učenike voli na isti način, nije bila baš u cijelosti iskrena. Kada je ispravljala Teddyjeve testove, na neki izopačen način uživala je križati netočne odgovore, a jedinicu bi uvijek ispisivala polagano i lijepo. A trebala se drukčije ponašati; imala je njegov dosje i znala više no što se usuđivala priznati.

U dosjeu je pisalo:

Prvi razred: Teddy je dijete koje svojim radom i ponašanjem mnogo obećava. No, živi u teškim uvjetima.

Drugi razred: Teddy bi mogao i bolje. Majka ozbiljno bolesna. U kući mu nitko ne pomaže.

Treći razred: Teddy je dobar, ali preozbiljan dječak. Teško uči. Majka umrla prošle godine.

Cetvrti razred: Teddy je vrlo spor, ali je lijepo odgojen. Njegov otac ne iskazuje zanimanje.

Stigao je i Božić, a dječaci i djevojčice iz razreda gospođice Thompson donijeli su joj poklone. Naslagali su ih na njen stol i okupili se dok ih je otvarala. Među njima bio je jedan od Teddyja Stallarda. To ju je iznenadilo. Teddyjev je poklon bio umotam u smeđi papir i omotam vrpcom. Poruka je jednostavno glasila: “Za gospođicu Thompson od Teddyja.”

U paketiću je bila bezvrijedna narukvica, na kojoj je nedostajalo pola kamenčića, i bočica jeftinoga parfema.

Neki su se dječaci počeli smijati, ali je gospođica Thompson bila toliko prisebna da ih na vrijeme ušutka stavljajući narukvicu na ruku i namirišavši se parfemom. Upitala je ostale:

“Zar me miriše divno?”

Učenici su se odmah složili s njemim mišljenjem.

Na kraju dana, kada je škola već završila, a sva djeca otišla kući, pojavio se Teddy. Polako je prišao njenom stolu i blago kazao:

“Gospođice Thompson ... gospođice Thompson, vi mirišite poput moje mame ..., a i narukvica vam pristaje. Drago mi je da su vam se svidjeli moji pokloni.”

Nakon što je otišao, gospođica Thompson pala je na koljena i zamolila Boga za oprost.

Sutradan je djecu pozdravila nova učiteljica. Gospođica Thompson postala je druga osoba. Više nije bila samo učiteljica, već Božji poklisar. Svu je ljubav poklanjala djeci, a za njih činila sve kako bi postali dobri ljudi. Pomagala je svoj djeci, posebno onoj s poteškoćama i posebno Teddyju Stallardu. On je do kraja školske godine pokazao zavidne rezultate. Nadoknadio je propušteno, a u nekim je predmetima čak bio bolji od ostalih.

Poslije dugo nije čula ništa o njemu. Onda je jednoga dana primila pismo:

*Draga gospođice Thompson,
Želim da ste vi prvi koga ću izvijestiti. Maturirat ću kao drugi najbolji učenik generacije.
S ljubavlju, Teddy Stallard*

Četiri godine poslije primila je još jedno pismo:

*Draga gospođice Thompson,
Upravo sam doznao da ću diplomirati kao najbolji student generacije.
Želio sam da to prvi doznate. Studij nije bio lagan, ali mi se svidio.
S ljubavlju, Teddy Stallard*

A četiri godine poslije:

*Draga gospođice Thompson,
Od danas sam Theodore Stallard, liječnik. Sto velite na to? Želim vas prvu izvijestiti da se ženim dvadeset i sedmoga idućega mjeseca. Želio bih da sjedite na mjestu na kojemu bi moja majka sjedila da je živa. Vi ste sada jedina obitelj koju imam; tata je umro prošle godine.
S ljubavlju, Teddy Stallard*

Gospođica je Thompsom otišla na to vjenčanje i sjedila tamo gdje je Teddyjeva majka trebala. Zaslužila je to; za njega je učinila nešto što nikada neće zaboraviti.

Elizabeth Silance Ballard

KAKO SIJEŠ ...

Kada sam bio u srednjoj školi, neki me je dosadnjaković udario u želudac. To me nije samo boljelo i razljutilo, već sam se osjećao postišeno i poniženo. Očajnički sam želio izjednačiti rezultat! Namjeravao sam ga sutradan presresti kod odlagališta bicikala i naučiti ga lekciju.

Iz nekoga sam razloga svoj plan povjerio baki Nani, bila je to velika pogreška. Održala mi je jedno od onih dugih predavanja (ta je žena mogla doista pričati). Bilo mi je vrlo dosadno slušati njena naklapanja, ali sam, pored svega toga, načuo da mi je kazala da se više ne trebam brinuti zbog njega. Kazala je:

“Dobro rađa dobro, a loše zlo.” Odgovorio sam joj, naravno vrlo uljudno, da mi je već dosta takvih poruka. Kazao sam da cijelo vrijeme činim dobro, a za uzvrat dobijam “govno” (nisam upotrijebio tu riječ!) Ipak je ostala pri svome mišljenju.

“Svako dobro djelo jednoga će ti se dana vratiti, ali i svako zlodjelo koje počinješ.”, kazala je.

Trebalo mi je trideset godina kako bih shvatio njene riječi.

Nana je živjela u domu umirovljenika u Laguna Hillsu u Kaliforniji. Svakoga utorka vodio sam je na ručak. Uvijek bih je pronašao gdje savršeno uređena sjedi na stolcu pored vrata i čeka moj dolazak. Jasno se sjećam našega posljednjega ručka prije njenoga odlaska u bolnicu. Pošli smo u obližnji obiteljski restoran. Nani sam naručio pečeno meso, a meni hamburger. Nakon što je hrana postavljena na stol, a ja prionuo jelu, primjetio sam da Nana ne jede. Samo je gledala u hranu ispred sebe. Pomaknuo sam moj tanjur, primakao njen i izrezao joj meso. Zatim sam joj vratio tanjur. Dok je vrlo polgano i teško stavljala hranu u usta, prisjetio sam se nečega i zaplakao. Četrdeset godina prije na isti je način ona sjekla meso jednome malenome dječaku.

Trebalo je proći četrdeset godina, no dobro je djelo vraćeno. Nana je bila u pravu. Zanjemo točno onako kako amo posijali.

“Svako dobro djelo koje učiniš jednoga će ti se dana zasigurno vratiti.”

A što se dogodilo s onim dosadnjakovićem iz trećega razreda? Naletio je na dosadnjakovića iz četvrtog.

Mike Buetelle

OSTVARI SVOJE SNOVE

Budućnost pripada onima koji vjeruju u ljepotu svojih snova.

Eleanor Roosevelt

MALENI DJEČAK

Maleni dječak

Gledao je zvijezdu

I počeo jecati

A zvijezda mu reče

Dječače, zašto plačeš?

A dječak joj odgovori:

Toliko si daleko,

Nikada te neću

Dotaknuti

A zvijezda mu reče:

Dječače, da već nisam u tvome srcu,

Ti me nebi niti

Vidio

SAN MALENE DJEVOJČICE

Dugo sam pamtio obećanje. Ali i moj san.

Na početku pedesetih, u jednome gradiću u južnoj Kaliforniji, malena je djevojčica stavljala još jednu skupinu knjiga na stol knjižnice. Djevojčica je bila vrijedni čitatelj. Njeni su roditelji imali mnogo knjiga, ali ne i one koje je ponekad željela čitati. I tako bi jednom tjedno odlazila u malenu žutu knjižnicu u kojoj je dječiji dio bio samo "predvorje". Stoga bi vrlo često odlazila pronjuškati po ostalim dijelovima.

Dok je sijedokosa knjižničarka upisivala datum na zadužene knjige, desetogodišnja je djevojčica čežnjivo gledala "Novu knjigu", izloženu na stolu. Pomislila je kako je prekrasno pisati knjige.

Toga je dana priznala svoj životni cilj:

"Kada odrastem, postat ću pisac. Pisat ću knjige."

Knjižničarka ju je pogledala i poticajno se nasmijala.

"Kada jednom napišeš knjigu,", kazala je,"donesi je u knjižnicu, pa ćemo je izložiti ovdje na stolu."

Djevojčica je obećala da će to učiniti.

Onda je odrasla i ispunila svoj san. U prvome razredu srednje škole počela je raditi u redakciji mjesnih novina, pišući kratke životopise. Zarađivala je dolar i pol. Novac nije značio ništa u poređenju s prekrasnim osjećajem kada je svoje riječi ugledala na papiru.

Knjiga je bila još vrlo daleko.

Uređivala je školske novine, udala se i osnovala obitelj, no poriv za pisanjem nije jenjavao. Honorarno se zaposlila kao urednica školskih vijesti tjednih novina. To ju je zaokupilo tijekom brige za djecu.

Ali knjige nije bilo.

Dobila je stalan posao u redakciji poznatih dnevnih novina. Čak je pokušala raditi i u redakciji mjesečnika. Ali knjige nije bilo. Konačno je zaključila da ima nešto za reći, pa je započela pisati knjigu. Poslala ju je dvojci izdavača, ali je bila odbijana. Tužno ju je spramila u ladicu. Nekoliko godina poslije, njezin je san postao stvarnost. Unajmila je poslovnog posrednika i napisala drugu knjigu. Prvu je izvukla iz ladice, tako da su ubrzo obje prodane izdavaču.

No, svijet izdavača knjiga kreće se mnogo sporije od onoga izdavača novina, pa je čekala još dvije godine. Kada je konačno

primila svoje primjerke poštom, samo je zaplakala. Čekala je toliko dugo da bi svoj san mogla držati u rukama.

A zatim se prisjetila knjižničarke i njenoga obećanja.

Naravno da je ta određena knjižničarka već odavno umrla, a malena se knjižnica upravo preuređivala.

Žena je stoga nazvala informacije i zatražila ime glavne knjižničarke.

Napisala joj je pismo objašnjavajući koliko su riječi preminule knjižničarke značile jednoj malenoj djevojčici. Napisala je da će doći u grad zbog proslave tridesete obljetnice mature i da bi tada voljela svoje dvije knjige pokloniti knjižnici. To bi mnogo značilo toj desetogodišnjoj djevojčici, a ujedno bi na taj način odala dužno priznanje svim knjižničarkama koje su ikada ohrabrine neko dijete. Ravnateljica ju je nazvala i samo kazala:

“Dođite.”

To je i učinila, s knjigama u ruci.

Novu je zgradu knjižnice pronašla nasuprot njenoj staroj srednjoj školi; nasuprot učionici u kojoj se mučila učeći gramatiku, oplakujući sve one rečenične sastavnice što ih jedan pisac sigurno nikada neće upotrijebiti. Ravnateljica knjižnice srdačno ju je pozdravila. Upoznala ju je s novinarom koji je radio za mjesne novine. One iste u kojima je i sama imala prigodu pisati.

Zatim je pokazala svoje knjige knjižničarki koja ih je izložila na stol. Tada je žena zaplakala.

Zagrlila je knjižničarku i otišla. Fotografirala je cijeli prizor da bi dokazala da snovi mogu postati java, a obećanja se ispuniti. Čak iako za to treba čekati trideset i osam godina.

Desetogodišnja djevojčica i pisac koji je postala zastale u pored oglasne ploče na kojoj je pisalo:

DOBRO NAM DOŠLA, JANN MITCHEL

Jann Mitchell

NAJBOLJI POSAO JEDNOGA PRODAVAČA

Drži se podalje od ljudi koji te žele obeshrabriti. Maleni ljudi to uvijek čine, ali velikim te čini osjećaj da i ti možeš postati netko veliki.

Mark Twain

Jednoga subotnjega poslijepodneva požurio sam kući kako bih uspio obaviti još neke poslove u dvorištu. Skupljajući lišće, prišao mi je moj petogodišnji sin, Nick, povukao me za hlače i kazao: "Tata, trebaš mi napraviti oglas."

"Ne sada, Nick, vidiš da sam zaposlen.", odgovorio sam mu.

"Ali je trebam taj oglas.", bio je uporan.

"Zašto, Nick?", upitao sam.

"Želio bih prodati neke moje kamenčiće.", glasio je njegov odgovor. Nick je oduvijek bio zadivljen stijenama i kamenjem. Skupljao ih je od svakuda i svi su mu ih poklanjali. U garaži se nalazila košara puna kamenja koju bi povremeno čistio, pregledavao i odbacivao ono što mu više nije trebalo. Bilo je to njegovo blago.

"Ali, Nick, sada nemam vremena to učiniti. Moram skupiti ovo lišće.", kazao sam. "Neka ti mama pomogne."

Nick se ubrzo vratio s listom papira. Na njemu je rukopisom petogodišnjaka pisalo: 'Prodaje se, danas, za jedan dolar' Mama mu je pomogla napisati oglas i on je sada postao prodavač. Uzeo je papir, malenu košaricu i četiri najljepša kamenčića, i krenuo prema ulaznim vratima dvorišta. Zatim je posložio kamenčiće jedan do drugoga i sjeo. Gledao sam ga s udaljenosti, oduševljen njegovom ustrajnošću.

Nakon pola sata nije prošla niti jedna osoba. Došao sam do njega i upitao:

"Kako ide, Nick?"

"Dobro.", odgovorio je.

"A što će ti košarica?", upitao sam.

"Za novac.", znakovito mi je odgovorio.

"Koliko cijeniš svoje kamenčiće?"

"Dolar svaki.", kazao je.

"Nick, nitko ti neće dati dolar za kamen."

"E, baš hoće!"

"Nick, ova ulica nije prometna i nitko neće vidjeti tvoje kamenčiće.

Zašto sve ovo lijepo ne pospramiš i pođeš se igrati?”

“Ovo je prometna ulica, tata.”, kazao je. “Ljudi šeću ili se voze biciklima, a neki autima razgledavaju kuće. Ima tu dovoljno ljudi.” Budući da ga nisam uspio uvjeriti u besmislenost njegovih napora, nastavio sam skupljati lišće. On je i dalje strpljivo čekao. Nakon nekoliko trenutaka pojavio se neki maleni kombi. Gledao sam Nicka gdje diže papir uvis i pokazuje ga vozaču. Ugledao sam ljude kako proviruju iz auta da bi pročitali natpis. Zastali su, a gospođa je otvorila prozor. Nisam mogao čuti razgovor, ali vidio sam da se okrenula prema vozaču koji je vadio svoj novčanik! Pružio joj je novčanicu od jednoga dolara. Gospođa je izišla iz auta i prišla Nicku. Nakon razgledavanja, odabrala je jedan i pružila mu dolar. Zatim su krenuli dalje.

Zbunjeno sam sjedio u dvorištu kada mi je dotrčao Nick. Mašući novčanicom, vikao je:

“Kazao sam ti da mogu prodati kamenčić za dolar, ako vjeruješ u sebe, možeš učiniti bilo što!”

Otišao sam po foto-aparat i fotografirao Nicka i njegov znak. Ustrajan maleni dječak koji oduševljeno pokazuje što sve može učiniti. Bila je to pouka kako ne treba odgajati dijete, ali sam je upamtio i neprekidno je prepričavam. Poslije smo moja žena, Toni, Nick i ja otišli na večeru. Tada je Nick upitao može li dobivati džeparac. Mama mu je objasnila da ga prvo mora zaslužiti, a prije svega odrediti njegove odgovornosti. “Slažem se s tim.”, kazao je Nick. “Koliko ću dobivati?”

“U svojoj petoj godini, što veliš na dolar tjedno?”, kazao je Toni.

Sa zadnjega se sjedišta začulo:

“Dolar tjedno, pa toliko zaradim prodajom jednoga kamenčića!”
Rob,

Toni i Nick Harris

HODAJMO VRTOM PONOVO

“Jedna od najljepših stvari u životu je to što niti jedan čovjek ne može iskreno pokušati pomoći drugome, a da prije toga nije pomogao samome sebi.”

Ralph Waldo Emerson

Radim kao predavač koji podučava moje Kanađane sunarodnjake kako kupovati nekretnine. Jedan od mojih prvih diplomaca bio je policajac Roy, koji je moje zamisli upotrijebio na najdirljiviji način.

Priča počinje mnogo godina prije no što je Roy počeo pohađati moja predavanja. Tijekom redovnih patrola, običavao je posjećivati starijeg gospodina koji je živio u ogromnome dvorcu s pogledom na šumu. Tamo je živio cijeli život i uživao u pogledu na staro drveće i kanjon. Prigodom posjeta, jednom ili dva puta tjedno, starac bi mu ponudio čaj, pa bi zajedno sjedili i razgovarali ili se šetali vrtom. Jedan je posjet bio vrlo tužan. Stari je čovjek kazao da mu zdravlje slabi, te će morati prodati kuću i preseliti se u dom umirovljenika.

To je bilo vrijeme kada je Roy već pohađao moja predavanja, pa mi je izložio luckastu zamisao da će možda moću upotrijebiti znanje koje je ovdje stekao, te nekako kupiti taj dvorac.

Čovjek je tražio tristo tisuća dolara. Roy je imao samo tri tisuće. Najam stana plaćao je petsto dolara, a primanja su mu bila sasvim pristojna za jednoga policajca. Činilo se nemoguće načiniti pogodbu između starca i policajca... nemoguće sve dok pod račun ne uzmete ljubav.

Roy se prisjetio mojih riječi da treba doznati što prodavač želi, i to mu dati. Pomno je razmišljao što bi u ovom slučaju to moglo biti, a onda se dosjetio. Starcu će najviše nedostajati šetnje vrtom.

Zatim ga je posjetio i izustio:

“Ukoliko mi prodate kuću, prisežem da ću vas, jednu ili dvije nedjelje mjesečno, dovoditi ovdje u šetnju vrtom. Kao u dobra stara vremena.”

Stari se čovjek blago nasmijao. Kazao mu je da sastavi bilo kakvu ponudu koja mu se čini prikladnom, a on će je potpisati. Roy je ponudio sve što je mogao. Prodajna je cijena bila tristo tisuća dolara. Konačna je iznosila tri tisuće. Razlika tih iznosa činila je hipoteku, s otplatom od petsto dolara mjesečno. Stari je gospodin bio toliko

sretan da je Royu ostavio i svo antikno pokućstvo, uključujući i koncertni glasovir.

Zapanjen kao i Roy zbog ove financijske pobjede, zaključili smo da je stvarni pobjednik stari, sretni gospodin, kao i prijateljstvo koje su dijelili.

Raymond L. Aaron

KAUBOJEVA PRIČA

Kada sam osnivao telekomunikacijsku tvrtku znao sam da ću trebati marketinške pretstavnike koji će mi pomoći proširiti posao. Objavio sam oglas da potražujem kvalificirane prodavače i započeo s intervjuiranjem. Trebao sam osobu s iskustvom u radu u telekomunikacijskoj industriji, koja poznaje mjesno tržište, ima iskustva u radu s različitim vrstama sistema i koja je profesionalna i samostalna. Nisam imao vremena za obučavanje, te mi je bilo važno pronaći nekoga tko će odmah prionuti poslu.

Tijekom zamornoga procesa intervjuiranja, u moj je ured ušao kauboj.

Znao sam to zbog načina na koji je bio odjeven. Nosio je kaubojske hlače i jaknu koja nije pristajala uz njih, kravatu koja je dosezala do polovice prsa, s čvorom koji je bio veći od moje šake, kaubojske čizme i šiltericu. Možete zamisliti što sam pomislio:

“Nisam baš ovako zamišljao marketinškoga predstavnika.”

Sjeo je na stolac ispred mene, skinuo kapu i kazao:

“Gospon, ja bih vrlo cijenio prigodu da radim u telekomunikacijskoj instriji.”

Točno je tako kazao; *instriji*.

Pokušavao sam smisliti na koji način, a da to ne bude suviše drsko, kazati ovome čovjeku da nisam baš tako zamišljao svoga zaposlenika. Upitao sam ga o njegovom školovanju. Odgovorio je da je diplomirao na poljoprivrednom fakultetu Oklahoma State sveučilišta, a ljeti radio na farmi u Bartlesvilleu u Oklahomi.

Svečano je izjavio da je svemu tome sada došao kraj, da je spreman postići uspjeh u “instriji” i da bi svakako cijenio mogućnost rada u mojoj tvrtki.

Nastavio je govoriti. Bio je toliko usredotočen na uspjeh, te sam ga odlučio zaposliti. Objasnio sam mu da ću s njim provesti dva dana. Za to bi ga vrijeme podučio kako prodati jedan mali telefonski sustav. Dalje bi radio sam. Upitao me za primanja.

Odgovorio sam:

“Izgledajući tako i znajući koliko znate, mogu vam ponuditi naviše tisuću dolara mjesečno.” Nastavio sam objašnjavajući da provizija za svaki prodani telefonski sustav iznosi dvjesto pedeset dolara. Ukoliko bi posjetio stotinu mogućih kupaca mjesečno, prodao bi

samo četiri takva sustava. Njegova provizija iznosila bi spomenutih tisuću dolara. Pristao je na moju ponudu.

Kazao je da mu to zvuči prekrasno jer je na ranču zarađivao četiristo dolara mjesečno. Sada je želio zaraditi više. Iduće sam jutro, dvadeset dvogodišnjemu neiskustvenomu kauboj, počeo "usađivati" što je moguće više znanja o telefonskoj "instriji". Izgledao je poput bilo kojeg drugog radnika, ali zasigurno ne poput marketinškog predstavnika telekomunikacijske tvrtke. Zapravo nije uopće imao niti jednu osobinu koju sam tražio, ali jednu jest; bio je nevjerojatno usredotočen na uspjeh. Nakon dva dana otišao je do stola. Uzeo je list papira i zapisao četiri smjernice:

1. Postat ću uspješan.
2. Posjetit ću sto ljudi mjesečno.
3. Prodat ću četiri telefonska sustava mjesečno.
4. Zarađivat ću tisuću dolara mjesečno.

Prikačio je papir na zid ispred sebe i prionuo poslu.

Po svršetku prvoga mjeseca, nije prodao četiri telefonska sustava. No, nakon deset je dana prodao ih je sedam!

Po svršetku godine nije od provizije zaradio dvanaest tisuća dolara, već više od šezdeset.

Bio je uistinu zadivljujuće stvorenje. Jednoga je dana ušao u moj ured noseći uplaćeni ugovor za jedan telefonski sistem. Upitao sam ga na koji ga je način prodao. Odgovorio je:

"Jednostavno sam joj kazao; 'Gospođo, da vam ovaj telefon ne radi ništa dugo već samo zvoni, sigurno je ljepši od vašega sadašnjega.' I ona je potpisala ugovor. "

Zena mu je ispisala ček, no budući da Kauboj (cijelo sam ga vrijeme tako nazivao) nije bio siguran hoću li ga prihvatiti, odvezao je ženu u banku po novac. Ušao je u moj ured s tisuću dolara i upitao:

"Larry, jesam li dobro postupio?" Uvjerio sam ga u to!

Nakon tri godine posjedovao je polovinu moje tvrtke. Do svršetka iduće godine, posjedovao je još tri slične. Tada smo prekinuli zajednički rad. Vozio je crni kombi vrijedan trideset i dvije tisuće dolara. Nosio je kaubojska odijela od šesto dolara, kaubojske čizme od petsto dolara i trikaratni dijamantni prsten u obliku potkove. Zašto je uspio? Možda stoga što je naporno radio? To je zasigurno pomoglo. Možda stoga što je pametniji od drugih? Ne. O

telefonskom poslu u početku nije znao ništa. Pa, dobro zašto onda? Pretpostavljam da je stoga što je imao sve potrebno za uspjeh:

Bio je usredotočen na uspjeh. Znao je što želi i na koji način do toga doći. Bio je odgovoran. Cijenio je mjesto na kojem je radio, cijenio je sebe i ono što je bio. (pomoćni radnik na farmi).

Odlučio je napustiti farmu u Bartlesvilleu i potražiti mogućnosti dolaska do Vrha.

Promijenio se. Znao je da neće postići bolje rezultate ukoliko to ne učini.

Imao je svoje ciljeve i planove. Sebe je vidio kao uspješnoga čovjeka. Također je zapisao ciljeve koje želi doseći; četiri smjernice koje je okačio na zid ispred sebe. Gledao ih je svakoga dana i usredotočio se na njihovo ostvarenje.

Nije odustajao čak niti kada je postalo teško. Iskusio je poraze poput svih ostalih. Zalupivali su mu vrata i bacali telefone za njim više no bilo kojemu markentiškome pretstavniku koga sam poznao. No, to ga nije obeshrabilo. Nastavio je dalje.

Postavljao je pitanja. I to kako! Prvo me upitao za mogućnost zaposlenja, zatim je sve ljude koje je vidio upitao hoće li kupiti telefon. Njegovo se zapitkivanje isplatilo. Kao što sam lijepo kaže:

“Čak i ćorava koka ponekad nađe zrno.” To jednostavno znači da, ukoliko dostatno zapitkuješ, netko će već odgovoriti pozitivno. Brinuo je ... za mene i svoje kupce. Otkrio je da, ukoliko bude više brinuo o svojim kupcima nego o sebi, uskoro neće niti morati misliti na sebe.

I najvažnije, Kauboj je svaki dan započinjao kao pobjednik! Otvarao je vrata očekujući dobre vijesti. Nije očekivao poraz, već uspjeh. Shvatio sam da se to gotovo uvijek isplati.

Kauboj je zaradio milijune dolara. Također ih je i izgubio, da bi ih ponovno zaradio. Kada jednom postigneš uspjeh, nije važno i ukoliko izgubiš, jer znaš kako do njega doći.

On može i vama poslužiti kao nadahnuće. On je dokaz da okolina, naobrazba ili sposobnosti nisu uvijek dostatne za uspjeh. On je dokaz da za to treba mnogo više: treba imati jasno određene ciljeve. Mi ih vrlo često nemamo ili ih prihvaćamo “zdravo za gotovo.” To su ciljevi koji su ti potrebni za uspjeh.

Larry Winget

ZAŠTO ČEKATI? ... UČINITE TO ODMAH!

“Veliko je pitanje hoćeš li svojoj novoj pustolovini moći kazati jedno iskreno - da “

Joseph Campbell

Moj otac uvijek mi je govorio da Bog sigurno ima svoje razloge zašto sam danas ovakav. Počinjem sve više vjerovati u to.

Bio sam dijete kojemu je uvijek sve polazilo za rukom. Odrastao sam u Laguna Beachu u Kaliforniji i uvijek sam volio surfanje i sport. Dok su moji vršnjaci razmišljali jedino o televiziji i plaži, ja sam počeo smišljati kako postati neovisan, proputovati zemljom i što raditi u budućnosti. Počeo sam raditi u desetoj godini. Do svoje petnaeste godine nakon škole sam radio jedan do tri posla. Uštedio sam dosta novca za kupnju motora. Nisam ga čak znao ni voziti. No, nakon što sam gotovinom platio njega i godišnje osiguranje, otišao sam na parkirališe i naučio. Nakon petnaest minuta kruženja oko parkiranih auta, odvezao sam se kući. Imao sam petnaest i pol godina, upravo sam dobio vozačku dozvolu i kupio nov motocikl. To mi je promijenilo život.

Nisam bio jedan od onih vikend-vozača za zabavu. Uživao sam ga voziti. Svakog slobodnog trenutka, svakoga dana, prelazio bih i do sedamdeset kilometara dnevno. Izlasci i zalasci sunaca činili su se ljepšima tijekom vožnje krivudavom planinskom cestom. Čak i danas mogu sklopiti oči i zamisliti sebe na motoru; bio je to toliko prirodan osjećaj, prirodniji od hodanja. Hladan bi me vjetar uvijek opuštao. Istražujući ceste i putove, u sebi sam maštao o onome što u životu želim postati.

Prošle su još dvije godine u kojima sam promijenio pet motora. Provozao sam se svim cestama Kalifornije. Svake sam večeri čitao novine o motociklima. Jednom mi se pogled zaustavio na oglesu za BMWov motocikl. Bila je to fotografija ludog motora s malenim prtljažnikom, parkiran pored prašnjave ceste ispred znaka: “Dobro došli u Alasku”. Godinu dana poslije, uslikao sam fotografiju s još luđim motociklom, ispred toga istoga znaka.

Da, to sam bio ja! U sedamnaestoj sam godini otputovao u Alasku, prevaljujući više od petsto kilometara prašnjavih cesta dnevno. Prije toga dugoga puta prijatelji su mi govorili da sam lud. Roditelji su

govorili da bih trebao pričekati. Lud? Pričekati? Ali što? Još sam kao dijete maštao o putovanju Amerikom na motociklu. Nešto mi je govorilo da, ukoliko sada ne odem na taj put, neću nikada. Pored toga, hoću li poslije imati vremena? Dobio sam već i stipendiju za studij, a možda ću poslije imati i obitelj. Nisam znao čim li to zbog zadovoljstva, ili zbog toga što sam mislio da će me to putovanje promijeniti iz dječaka u muškarca. Znao sam jedino da toga ljeta krećam u pustolovinu života. Otkazao sam sve poslove koje sam radio, a budući da sam imao samo sedamnaest godina, mama mi je morala napisati poruku da mi je dopušteno krenuti na ovo putovanje. S tisuću i četiristo dolara u džepu, dvije putne torbe, kutijom cipela punom cestovnih karata, nožićem za zaštitu i mnogo oduševljenja, krenuo sam prema Aljaski i istočnoj Obali. Upoznao sam mnogo ljudi, uživao u sirovoj ljepoti prirode, hranio se pored vatre i svakodnevno zahvaljivao Bogu što mi je pružio ovu mogućnost. Ponekada nisam dva ili tri dana vidio niti jednoga čovjeka; vozio bih u beskrajnoj tišini što ju je remetilo jedino hućanje vjetra. Nisam se šišao, tuširao bih se u kampovima, a čak sam imao i nekoliko bliskih susreta s medvjedima. Bila je to najljepša pustolovina koju sam mogao zamisliti!

Iako sam poslije odlazio na različita putovanja, niti jedno se ne može usporediti s ovim. Ono je uvijek zauzimalo posebno mjesto u mom srcu. Nikada više neću moći na taj način istraživati ceste i planine, šume i glečere. Nikada to više neću moći učiniti na isti način jer sam u dvadeset i trećoj godini sudario s pijanim vozačem, preprodavačem droge i ostao nepokretan od struka nadalje.

U to sam vrijeme bio u dobroj kondiciji i onoj psihičkoj, kao i fizičkoj. Radio sam kao policajac i još uvijek povremeno vozio motor. Bio sam oženjen i dobro situiran. Uspio sam u životu. No, moj se život promijenio za manje od jednu sekundu. U bolnici sam proveo osam mjeseci, razveo se, uvidio da neću moći raditi isti posao i osim što sam se morao priviknuti na bolan život u invalidskim kolicima, osjećao sam da svi moji snovi i ciljevi jednostavno nestaju s obzorja. No, zbog pomoći i podrške nekih ljudi, pojavili su se novi snovi koje sam poslije ispunio.

Kada se prisjetim svih putovanja na koja sam odlazio, svih cesta koje sam prešao, pomislim koliko sam uistinu bio sretan. Neprekidno

bih si ponavljao:

“Učini to sada. Uživaj u krajoliku čak iako se nalaziš na raskrižju nekoga prljavoga grada; uživaj u životu jer nikada ne možeš biti siguran da će ti se pružiti druga prigoda da posjetiš ista mjesta ili činiš iste stvari. “

Otac mi je poslije nesreće kazao da Bog ima svoje razloge što sam postao paraplegičar. I vjerujem mu. Postao sam snažnija osoba. Ponovo sam počeo raditi kao policajac, ali u uredu, kupio sam kuću i oženio se. Također sam otvorio i savjetovalište. S vremena na vrijeme, kada postane teško, prisjetim se svega onoga što sam postigao i onoga što je još ispred mene. I očevih riječi.

Da, imao je pravo. Boj je zacijelo imao razlog.

I najvažnije, podsjećam se da moram uživati u svakom novom danu. Stoga, ukoliko nešto možete učiniti, učinite to.

Učinite to odmah!

Glenn McIntyre

PRESKAKANJE PREPREKA

Veličanstvenost bogatstva ljudskoga iskustva izgubila bi svoju vrijednost i užitak kada ne bi postojale neke prepreke koje moramo preskočiti. Trenutak osvajanja planine nebi bio ni upola toliko prekrasan kada ne bi bilo onih mračnih dolina koje smo prebrodili.

Helen Keller

IMAJ OVO NA UMU

“Sav napor isplati se samo onda ukoliko ne odustajemo od onoga što smo naumili.”
Napoleon Hill

“Povijest je pokazala da su najveći pobjednici prebrodili srceslamajuće prepreke prije dosezanja vrhunca. Pobjedili su jer nisu dopustili da ih porazi obeshrabre.”
B.C. Forbes

Imaj ovo na umu:

* Woody Allen, oskarovac, producent i redatelj, napustio je studij filma na Newyorkškom sveučilištu. Također na istim sveučilištu nije uspio položiti ni engleski jezik.

* Leon Uris, autor poznate knjige “Egzodus”, tri je puta padao razred zbog nedovoljne ocjene iz engleskoga jezika.

* Kada je Lucille Ball počela studirati glumu na John Murray Anderson učilištu glume, profesor joj je kazao: “Okušaj se u bilo čemu drugome. Bilo čemu.”

* Vlasnik Universal Picturesa odbio je 1959. godine Clinta Eastwooda i Burta Reynoldsa ovim izjavama. Burtu Reynoldsu je kazao: “Ti nisi nadaren za glumu.”, Clintu Eastwoodu: “Nedostaje ti pola zuba, adamova jabučica ti je previdljiva i govoriš presporo.” Obojca su danas velike zvijezde filmske industrije.

* Emmeline Snively, vlasnica manekenske agencije Blue Book Modeling Agency, kazala je Normi Jean Baker (Marilyn Monroe) 1944. godine: “Bolje postani tajnica ili se udaj.”

* Liv Ullman, dva puta nominirana za oscara za najbolju glavnu glumicu, nije uspjela upisati dramsku školu u Norveškoj. Kazali su joj da nije nadarena.

* Malcom Forbes, pokojni glavni urednik časopisa Forbes, jedne od najprodavanijih publikacija na svijetu, nije bio primljen u uredništvo sveučilišnih novina tijekom studija na Princeton sveučilištu.

* Četiri nervozna, mlada glazbenika prvi su puta 1962. godine nastupali pred odborom Decca Recording Company, glazbene kuće. Nisu bili oduševljeni. Odbijajući tu skupinu koja se nazivala Beatles,

jedan je urednik kazao: "Ne sviđa nam se njihov zvuk. Skupine gitarista izlaze iz mode."

* Paul Cohen, umjetnički direktor Decca Recordsa, glazbene izdavačke kuće, otpuštajući 1956. Buddy Hollyja, nazvao ga je: "Najvećim antitalentom s kojim je ikada radio." Dvadeset godina poslije, časopis Rolling Stone, proglasio je Hollyja, kao i Chucka Berryja, "Najvećim utjecajima na rock glazbu šezdesetih."

* Jimmy Denny, ravnatelj Grand Ole Opryja, otpustio je Elvisa Presleya nakon neke njegove izvedbe. Kazao mu je: "Ti nećeš ništa postići...singo. Bolje bi ti bilo da si vozač kamiona."

Elvis je poslije postao najpoznatiji pjevač Amerike.

* Kada je Alexander Graham Bell 1876. godine izumio telefon, nije baš pretjerano zvonio zbog ponuda proizvođača. Nakon demonstracije njegovoga rada, predsjednik Rutherford Hayes je kazao:

"Ovo je zadivljujuć izum, ali tko će ga ikada htjeti upotrebljavati?"

* Thomas Edison vjerojatno je jedan od najvećih izumitelja američke povijesti. Tijekom osnovnoga školovanja u Port Hurtonu u Michiganu, njegovi su se učitelji tužili da je prespor i da ga je nemoguće nešto naučiti. Majka ga je zato ispisala iz škole i sama ga podučavala. Mladoga je Edisona oduševljavala znanost. U desetoj je godini imao svoj prvi kemijski laboratorij. Njegova neiscrpna snaga i genijalnost (koju je definirao kao: jedan posto nadahnuća i devedeset posto znoja), rezultirala je s više od tisuću i tristo izuma.

* Prije no sto je Thomas Edison izumio žarulju, učinio je više od dvije tisuće pokusa da bi došao do toga izuma. Neki mladi novinar upitao ga je kakav je osjećaj toliko puta pogriješiti. Odgovorio mu je. Nisam niti jednom pogriješio. Izumio sam žarulju. To je jednostavno put od dvije tisuće koraka."

* 1940. godine, mladi je naučnik, Chester Carlson, obišao više od dvadeset velikih udruženja, uključujući i neke od najvećih u zemlji, objašnjavajući svoju zamisao. Svi su ga odbili! Nakon sedam dugih godina odbijanja uspio je svoj izum prodati malenoj tvrtki u Rochesteru, Haliod Compay, koja je otpočela proizvodnju fotokopirnih mašina. Haloid je preimenovan u Xerox Company i zajedno se s Carlsonom vrlo obogatila.

* John Milton oslijepio je u četrdeset i četvrtoj godini. Šesnaest godina poslije napisao je remek djelo: "Izgubljeni raj":

* Kada je Pablo Casals navršio devedeset i pet godina, neki ga je mladi novinar upitao: "Gospodine Casals, imate devedeset i pet godina i najbolji ste čelist na svijetu. Zašto još uvijek vježbate šest sati dnevno?" Odgovorio mu je: "Zato što smatram da napredujem."

* Nakon godina brzoga slabljenja sluha, njemački skladatelj Ludwig van Beethoven u četrdeset i šestoj godini života potpuno je oglušio. No, to ga nije spriječilo u skladanju prekrasne glazbe, uključujući i pet simfonija.

* Nakon što je, u zrakoplovnoj nesreći izgubio obje noge, britanski pilot vojnog zrakoplova, Douglas Bader, vratio se na posao s dvije umjetne noge. Tijekom drugoga svjetskoga rata Njemci su ga zarobili tri puta i svaki je puta pobjegao.

* Nakon što mu je amputirana tumorom zahvaćena noga, mladi Kanađanin Terry Fox, zavjetovao se da će na jednoj nozi pretrčati cijelu kanadsku obalu u svrhu sakupljanja milijun dolara za istraživanje tumora. Kada je tumor zahvatio i pluća bio je prisiljen stati na pola puta. On i fondacija koju je osnovao, sakupili su više od dvadeset milijuna dolara.

* Wilma Rudolf bila je dvadeseto, od dvadeset i dvoje djece. Bila je prerano rođena i nije se znalo hoće li preživjeti. U četvrtoj godini oboljela je od teške upale pluća i crvene groznice, nakon čega joj je lijeva noga ostala nepokretna. U devetoj je godini skinula metalnu udlagu pomoću koje je hodala. Do trinaeste godine izumila je svoju posebnu vrstu ritmičnoga hoda. Liječnici su govorili da je to čudo. Te je godine također odlučila postati trkačica. Prijavila se za utrku i dotrčala posljednja. Slično je bilo i idućih godina. Svi su joj govorili da odustane, no ona je i dalje trčala. Jednoga je dana pobijedila. Pa zatim još jednom. Od tada je pobjeđivala u svakoj utrci. Nakon nekoga vremena, ta je djevojčica, kojoj su kazali da više nikada neće hodati, osvojila tri zlatne medalje na Olimpijadi.

"Još kao djevojčicu, moja me mama naučila vjerovati da mogu postići sve što poželim. Prvo sam poželjela naučiti hodati bez metalnih udlaga."

Wilma Rudolph

* Franklin D. Roosevelt u trideset i devetoj godini obolio je od dječje paralize, a ipak postao jedan od američkih najomiljenijih i najutjecajnijih vođa. Četiri je puta bio izabran za predsjednika Sjedinjenih Američkih Država.

* Sarah Bernhardt, koju mnogi smatraju najboljom glumicom svih vremena, ostala je bez noge u sedamdesetoj godini života. Nastavila je glumiti još osam godina.

* Louis L'Amour, uspješan pisac više od sto kaubojskih romana prodanih u više od dvjesto tisuća primjeraka, odbijan je tristo pedset puta prije no što je uspio prodati svoju prvu knjigu. Poslije je postao prvi američki novelist dobitnik posebnog zlatnog odličja za dostignuće kao pisac i dužnik nacije zbog brojnih povijesnih djela.

* 1953. godine, Julia Child i njene dvije suradnice pet su godina pisale knjigu "Francuska kuhinja za američku kuhinju". Izdavač ju je odbio. Cijelu iduću godinu provele se preuređujući rukopis. Izdavač ju je ponovo odbio. No, Julia Child nije odustajala. Nastavila je raditi sa suradnicama i 1961. godine, osam godina poslije prvoga pokušaja, pronašla novoga izdavača koji je objavio knjigu: "Usavršavanje umjetnosti francuske kuhinje". Prodana je u milijun primjeraka. Pet godina poslije Julia Child pojavila se na naslovnici magazina "Time" i do danas je zadržala naslov najbolje spisateljice kuharica.

* General Douglas MacArthur možda nikada ne bi bio moćan i slavan bez svoje upornosti. Dva su ga puta odbijali na prijemnom ispitu za upis u West Point. No, treći je puta uspio. Njegovo je ime zapisano u svim povijesnim knjigama.

* Abraham Lincoln u boju protiv Blackhawka bio je satnik. Završio je kao običan vojnik.

* Edmund Hillary je 1952. godine pokušao osvojiti Mount Everest, najveću planinu na svijetu (8 850 m.) Kada nakon nekoliko tjedana nije uspio u tome neumu, zamoljen je da se obrati skupini Engleza. Hillary se popeo na pozornicu, uperio prstom u sliku planine i kazao: "Mount Everestu, Pobijedio si me prvi, ali ja ću tebe drugi puta jer ti si narastao koliko si mogao, ... a ja još rastem. " Dvadeset i devetoga svibnja iduće godine, Edmund Hillary postao je prvi čovjek koji je osvojio Mount Everest.

Jack Canfield

TRIDESET I DEVET GODINA PREKRATKO - PREDUGO - DOVOLJNO DUGO

“Moja najveća tragedija nije umrijeti mlad, već doživjeti sedamdeset i petu, a ništa ne proživjeti.”
Martin Luther King

Od 1929. do 1968. godine prošlo je samo trideset i devet kratkih godina. Prekratkih da bi pokupio plodove svoga rada.

Prekratkih da bi utješio roditelje nakon što ti se brat utopio. Prekratkih da bi dočekao svršetak školovanja svoje djece. Prekratkih da bi uživao u unucima.

Prekratkih za mirovinu.

Trideset i devet godina jednostavno je prekratko.

Od 1929. do 1968. godine prošlo je samo trideset i devet kratkih godina, no ipak su ...

Preduge za nošenje okova rasne diskriminacije,

Preduge za stajanje u živom blatu rasnih nepravdi.

Preduge za primanje prijetećih telefonskih poziva, često i do četrdeset dnevno,

Preduge za život pod slamajućim pritiskom.

One su preduge, trideset i devet godina jednostavno je predugo.

Od 1929. do 1968. godine prošlo je samo trideset i devet kratkih godina, no ipak su ...

Dosta duge za putovanje sve do Indije i učenje od velikoga učitelja kako govoriti ljutitim masama, a ostati pribran.

Dosta duge da bi te lovili policijski psi jer si isticao činjenicu da pravda ne zaobilazi nikoga - ni mene, ni moga brata.

Dosta duge da bi proveo mnogo goina u zatvoru boreći se za prava drugih.

Dosta duge da bi ti na kuću bila bačena bomba.

Dosta duge da bi naučio ljute, nasilne ljude kako da ostanu mirni dok si se molio za revolucionare.

Dosta su duge.

Dosta su duge da bi mnoge ljude obratio u kršćane.

Dosta su duge da bi znao da je bolje poći u rat za pravdu, nego živjeti u miru i nepravdi.

Dosta su duge da bi znao da su od licemjera i prevaranata mnogo lošiji oni koji mirno promatraju izvršivanje nepravde.

Dosta su duge da bi shvatio da je nepravda neutemeljena i da ljudi svih rasa i navika kad-tad osjete njenu okrutnost. Dostatno su duge.

Dosta su duge da bi znao da kada netko upotrijebi građansku neposlušnost kao građansko pravo, ne krši zakone Sjedinjenih Američkih Država, već ističe činjenicu da su svi ljudi jednaki. On želi srušiti one koji su već prekršili zakone Sjedinjenih Američkih Država. Dosta su duge za to.

Dosta su duge da bi prihvatio pozive govoriti nacionalnim vođama. Dosta su duge da bi se obratio tisućama ljudi, u raznim prigodama. Dosta su duge da bi vodio dvije stotine tisuća ljudi u glavi grad države kako bi naglasio da su svi ljudi Amerike nasljednici prava na život, slobodu i potragu za srećom.

Dosta su duge za pohađanje koledža u petnaestoj. Dostatno su duge za osvajanje nekoliko titula.

Dosta su duge da bi se oženio i bio otac četvero djece. Dostatno su duge da bi dobio Nobelovu nagradu za mir.

Dosta su duge da bi pedeset i četiri tisuće dolara nagrade poklonio za ostvarenje pravednosti.

Dosta su duge da bi posjetio vrh planine. Svakako su dostatno duge da bi imao san.

Kada pogledamo što je sve Martin Luther King učinio u tih trideset i devet godina, shvatiti ćemo da je to sasvim dosta za čovjeka koji voli svoju zemlju i sunarodnjake toliko mnogo da mu njegov život nije od nikakva značenja, ukoliko svi ljudi svijeta ne mogu sjediti za istim stolom. Trideset i devet godina dosta je dugo za svakoga čovjeka koji svakodnevno i svjesno gleda smrti u oči jer poštediti sebe tuđe i jada značilo bi dva koraka unatrag njegovoj braći.

Martin je živio nekoliko stoljeća sabranih u trideset i devet kratkih godina. Sjećanje na njega živjet će vječno.

Bilo bi prekrasno kada bi svi mogli imati takav život.

Martin je, poput svih nas, želio živjeti dugo. No, kada je bolje razmislio o tome, kazao je:

“Nije važno koliko čovjek živi, već kako je iskoristi dato mu vrijeme.”

I stoga čuvamo i cijenimo sjećanje na čovjeka koji je u nepravdi živio svih svojih prekratkih, predugih i dosta dugih trideset i devet

godina

“Jer konačno je slobodan.”

Willa Perrier

NIŠTA OSIM PROBLEMA

*“Čovjek bez problema izopćen je iz igre života.”
Elbert Hubbard*

Norman Vincent Peale, pisac knjige “Snaga pozitivnoga razmišljanja”, umro je Badnje večeri 1993. godine, u devedeset i petoj godini. Bio je u kući, okružen ljubavlju, mirom i brižnom negom. Nije ni zaslužio drukčije. Njegov je pozitivan način učenja donio mir i obnovio samopouzdanje generacijama ljudi koji su na njegovim predavanjima, u govorima, putem radio postaja i iz knjiga, naučili da smo sami odgovorni za stanje u kojemu se nalazimo. Budući da je smatrao da Bog ne stvara propalice, podsjećao nas je da svakoga jutra imamo dvije mogućnosti: možemo odabrati osjećati se dobro, ili osjećati se loše.

Još ga uvijek čujem gdje više:

“Pa, zašto biste odabrali onu drugu mogućnost?”

Upoznao sam ga srpnja, 1986. godine. Larry Huges, direktor izdavačkoga poduzeća u kojemu sam radio, predložio mi je da razmislim s Normanom napisati knjigu o etici. Obojica smo pristali, pa je iduće dvije godine nastajala knjiga “Snaga etičkoga upravljanja”. Bilo je to moje najljepše životno iskustvo.

Od toga je trenutka Norman znatno utjecao na moj život. Uvijek je naglašavao da oni što misle pozitivno postižu bolje rezultate jer se ne boje problema. Nije o njima razmišljao kao o nečemu negativnome koje treba što prije ukloniti, već je govorio da su problemi znakovlje života. Kako bih vam to što bolje pojasnio, ispričat ću vam jednu od njegovih najdražih priča, a koju sam vrlo često i osobno prepričavao na predavanjima:

Jednoga sam dana hodao ulicom i ugledao moga prijatelja Georga. Iz njegovoga je držanja bilo očigledno da nije baš presretan i oduševljen što hoda licem zemlje, što je lijep način da bih kazao da je izgledao očajno i jadno.

Uljudno sam ga upitao:

“Kako si, George?” trebao je to biti samo uobičajen upit, no on me je shvatio ozbiljno. Petnaest minuta pričao mi je koliko se loše osjeća. A što je on više govorio, ja sam postajao sve neraspoloženiiji. Konačno sam mu kazao:

“George, vrlo mi je žao što se osjećaš toliko loše. Pa, što ti se dogodilo?” To ga je tek potaklo na priču.

“Imam velikih problema.”, kazao je. “Brojnih problema. Dosta mi ih je već. Kada bi ih mogao riješiti, uplatio bih pet tisuća dolara tvom najdražem dobrotvornom društvu.”

No, dobro, moram priznati da nisam od onih koji će okrenuti gluho uho na takav prijedlog, te sam mozgao, promišljao, razmišljao i pronašao sasvim dobro rješenje.

Kazao sam:

“Jučer sam posjetio mjesto gdje obitava tisuće ljudi. Koliko sam primjetio, nitko od njih nema nikakvih problema. Želiš li poći tamo?”

“Kad’ možemo krenuti? To mi izgleda poput mjesta kao stvorenoga za mene.”, odgovorio je George.

“Ako to doista želiš, George,”, kazao sam, “sutra ću te sa zadovoljstvom odvesti na Woodlawnsko groblje jer su jedini ljudi za koje znam da nemaju nikakvih problema - mrtvac.”

Obožavam tu priču. Uvijek me raspoloži. Mnogo sam puta čuo Normana gdje govori:

“Ukoliko nemate nikakvih problema, upozoravam vas, u velikoj ste opasnosti, jednom ste nogom u grobu, a da toga niste ni svjesni! Predložio bih vam da istoga trenutka ostavite sve što ste do tada činili, uskočite u vaš automobil i odvezete se kući što brže, ali sigurno, pođete smjesta vašu spavaću sobu i zatvorite vrata. Zatim padnite na koljena i molite:

“Što ne valja; Bože? Zar mi ne vjeruješ? Daj mi neki problem.”

Ken Blanchard

ANĐELI NIKADA NE GOVORE “DOBAR DAN!”

Moja baka pričala mi je o anđelima. Kazala je da dolaze pred vrata naših srca, pokušavajući nam dostaviti poruku. Zamišljala sam ih s velikim poštanskim vrećama na leđima između krila i s poštanskom kopicom na glavi. Pitala sam se piše li na njihovim markicama “Božja pošta.”

“Nema koristi čekati da anđeo otvori vrata.”, objašnjavala je baka. “Znaš, na vratima tvoga srca postoji samo jedna kvaka. I nalazi se iznutra. U tebi. Moraš pažljivo slušati dolazak anđela, brzo pohitati okrenuti ključ i otvoriti vrata!”

Obožavala sam tu priču i uvijek sam ponovo zapitkivala:

“I što onda čini anđeo?”

“Anđeo nikada ne kaže ‘Dobar dan.’ Ti ispružiš svoju ruku da bi primila poruku, a on ti upućuje: ‘Uspravi glavu i kreni naprijed!’ Nakon toga odleti dalje. Tvoja je odgovornost ispuniti tu zadaću.” Novinari me često pitaju kako sam uspjela razviti međunarodni posao bez fakultetske diplome, počevši ni od čega, gurajući dvoje malene djece u kolicima kojima je neprekidno otpadao kotač.

Prvo bih odgovarala da sam čitala šest knjiga tjedno, i to otkada sam prvi puta počela čitati. Odzvanjale su glasovima velikih i uspješnih ljudi.

Zatim sam odgovarala da svaki puta kada začujem anđela gdje kuca na moja vrata, brzo mu pojurim otvoriti. Njegove poruke govore mi o poslovnim zamislima, knjigama koje trebam napisati i predivnim rješenjima osobnih i poslovnih problema. Primam ih vrlo često, poput nepresušnoga su vreća, rijeke zamisli.

No, jednom je kucanje prestalo. Dogodilo se to kada je Lilly, moja kćer, stradala u saobraćajnoj nesreći. Vozila se na viličaru koji je unajmio njen otac kako bi pokupio sijeno za konje. Lilly i još dvoje djece naših susjeda molile su ga da ih provoza na njemu kada ga pođe vratiti najamniku. Vozeći se niz brdo, pokvario se volan. Otac je umalo polomio obje ruke pokušavajući upravljati jurećim viličarem, prije no što se preokrenuo. Djevojčica naših susjeda slomila je ruku. Lillyn je otac bio u nesvjesti. Lilly je bila priklještena ispod velikoga stroja, a kroz ruku joj probodena šipka. Benzin je curio po njevoj nozi. A on gori, čak i ne zapaljen. Drugi je dječak bio neozlijeđen i ostao je priseban. Istrčao je na ulicu i zaustavio promet.

Požurili smo odvesti Lilly u bolnicu gdje je započeo dug tijek operacija u kojima su joj svaki puta odsjekli novi dio ruke. Kazali su mi da je ponekada moguće prišiti odsječenu ljudsku ruku, ali ne kada je smrskana i zgnječena. Lilly je u to vrijeme počela učiti svirati klavir. Budući da sam pisac, s velikim sam oduševljenjem očekivala početak njene nastave daktilografije.

U tom sam razdoblju vrlo često odlazila na neka osamljena mjesta i plakala. Nisam željela da me ostali vide. A nisam mogla prestati. Nisam se mogla usredotočiti na čitanje. Niti jedan anđeo nije mi zakucio na vrata. U mom srcu bila mrtva tišina. Prisjećala sam se svega onoga što Lilly neće moći obavljati nakon te nesreće.

Bila sam vrlo loše raspoložena kada smo je odvezli u bolnicu zbog osme amputacije. Neprekidno sam pomišljala:

“Nikada neće tipkati! Nikada tipkati. Nikada”

Ostavljali smo njene torbe u bolničkoj sobi, kada je djevojka koja je ležala na susjednome krevetu iznenada povikala:

“Vas sam čekala! Odmah idite u treću sobu na lijevo. Tamo leži dječak koji je stradao u motociklističkoj nesreći. Odmah pođite tamo i oraspoločite ga! Odmah!” Imala je glas generala. Istoga smo trenutka učinili što je zahtijevala. Razgovarali smo s dječakom i pokušali ga ohrabriti, a zatim se vratili u Lillynu sobu.

Prvi smo puta primjetili da je ta neobična djevojčica nekako iskrivljena.

“Kako se zoveš?”, upitala sam.

“Zovem se Tony Daniels,” promrmljala je. “Pohađam srednju školu za djecu s poremećajima u razvoju. Liječnici će me ovoga puta produžiti za cijela dva centimetra! Znate, oboljela sam od dječje paralize. Mnogo sam puta bila operirana.”

Posjedovala je snagu i karizmu jednog generala Schwartzkopfa. Nisam se mogla suzdržati ne kazati:

“Ali ti nisi osoba s poremećajima!”

“Nisam, u pravu ste.”, odgovorila je. “U školi nas uče da nismo takvi sve dok možemo pomoći nekome drugome. Kada biste upoznali našu učiteljicu strojopisa pomislili biste da je oštećena jer je rođena bez ruku i nogu. No, ona nas uči strojopisu tipkajući šipkom koju drži u ustima.” Iznenada sam začula treštavi zvuk lupanja i udaranja o vrata moga srca! Istrčala sam iz sobe i pojurila niz hodnik do

telefona. Nazvala sam IBM i zatražila direktora. Ispričala sam mu da je moja malena djevojčica ostala bez lijeve ruke i upitala imaju li priručnike za jednoruke tipkače. Odgovorio je:

“Da, naravno! Imamo priručnike za dešnjake, lijevake, priručnike za tipkanje nogama, čak i onaj za učenje tipkanja uz pomoć šipke u ustima. Svi su besplatni. Gdje biste voljeli da vam ih pošaljem?” Kada je Lilly konačno krenula u školu, ponijela sam i priručnike koje sam naručila. Ruka joj je još uvijek bila u gipsu.

Upitala sam ravnatelja može li pohađati nastavu strojopisa, umjesto gimnastike. Odgovorio mi je da to nitko prije nije učinio i da će učitelj možda odbiti učiti malenu djevojčicu, ali ukoliko želi, može ga upitati.

Ušla sam u učionicu strojopisa i odmah zamijetila navode Florencea Nightingalea, Bena Franklina, Ralph Waldo Emersona i Winstona Churchilla ispisane po zidovima. Profesor je kazao da nikada nije podučavao jednoruko tipkanje, ali da će raditi s Lilly tijekom stanke za ručak.

“Zajedno ćemo učiti tipkati s jednom rukom.”

Lilly je ubrzo tipkala domaće zadaće iz engleskoga jezika. Njen je učitelj prebolio dječju paralizu. Desna mu je ruka bespomoćno visila. Govorio bi: “Tvoja će te majka razmaziti, Lilly. Još ti je uvijek ostala jedna zdrava ruka. Trabala bi sama pisati svoje zadaće.”

“O, ne gospodine.”, kazala bi sa smješkom. “Sada već tipkam pedeset riječi u minuti. Dobila sam jedan od onih IBMovih priručnika!”

Profesor je tada iznenada sjeo. Polagano je kazao:

“Tipkanje je oduvijek bio moj san.”

“Pridružite mi se tijekom ručka. Ja ću vas naučiti.”, odgovorila je Lilly.

Nakon prvoga sata strojopisa, došla je kući i izjavila:

“Mama, Tony Daniels bio je u pravu. Više nisam osoba s poremećajima jer sada pomažem ostvariti nečije druge snove.” Danas je Lilly spisateljica dvije međunarodno hvaljene knjige. Huuš! Slušajte! Čujete li kucanje? Otključajte vrata! Otvorite ih! Sjetite se mene i upamtite; anđeli nikada ne govore “Dobar dan”. Njihov je pozdrav uvijek:

“Uzdigni glavu i kreni naprijed!”

Dottie Walters

ZAŠTO SE TO DOGAĐA?

*“Svi smo mi olovke u Božjim rukama.”
Majka Tereza*

Moj glas jedan je od mojih ponosa i strasti. Volim nastupati u našem mjesnom kazalištu. Tijekom jedne naporne izvedbe počelo me je boljeti grlo. Prvi sam puta izvodila jednu operetu i bila sam užasnuta zbog mogućnosti da sam uništila glasnice. Pjevala sam glavnu ulogu, a bližio se dan premijere. Stoga sam ugovorila sastanak kod obiteljskoga liječnika. Otišla sam i čekala sat vremena. Kada više nisam mogla izdržati, pokupila sam svoje stvari, vratila se na posao i pronašla telefonski broj specijaliste za uho, grlo i nos. Ugovorila sam sastanak i otišla.

U ordinaciju me uvela medicinska sestra kazavši da pričekaj liječnika. Bila sam vrlo nervozna. Rijetko sam болоvala, a evo me sada, bolesna kada sam morala biti zdrava. Osim toga, dva sam dana morala izostati s posla i obilaziti dva liječnika, koja sam još morala i čekati. Bilo je to vrlo frustrirajuće. Zašto se takve stvari događaju? Trenutak poslije ušla je sestra i kazala:

“Mogu li vas upitati nešto osobno?”

To mi se činilo čudno; pa što bi me drugo pitali u liječničkoj ordinaciji, nego osobna pitanja? No, uljudno sam odgovorila: “Naravno. “

“Primjetila sam vašu ruku.”, nastavila je oklijevajući.

U jedanaestoj godini viličar mi je otkinuo pola lijeve ruke. Mislim da se stoga i nisam posvetila karijeri operne pjevačice, iako su svi govorili: “Upoće nismo zamijetili! Ti si toliko nesputana!” Duboko u sebi sam mislila da gledatelji žele gledati samo savršene ljude na pozornici. Mene nitko neće htjeti gledati. Osim toga, previsoka sam, predebela i ne posebno nadarena ... ne, mene zasigurno ne žele gledati. No, ipak volim glazbene komedije i imam lijep glas. Jednoga sam dana pošla na audiciju u naše mjesno kazalište. Bila sam prva kojoj su dodijelili ulogu! Bilo je to prije tri godine. Nakon toga, dobivala sam sve uloge koje sam poželjela.

Sestra je nastavila:

“Željela bih znati na koji je način ta nesreća utjecala na vaš život.” Nikda me nitko nije takvo nešto upitao. Možda bi kazali: ‘Smeta li ti?’ ,

no nikada nešto toliko snažno poput; 'Kako je to utjecalo na tvoj život?'

Nakon neugodne stanke, nastavila je:

"Znate, nedavno sam rodila djevojčicu, a njena je ruka poput vaše.

I. . eto ...stoga bih željela znati kako je to utjecalo na vaš život." "Kako je utjecalo na moj život?" Trenutak sam promislila, tražeći najbolji odgovor. Konačno sam kazala: "Dakako da je utjecalo na moj život, ali ne negativno, ja činim mnogo radnji koje su ljudima s dvije ruke teške. Tipkam sedamdeset i pet riječi u minuti, sviram gitaru, odlazim na jahanje, čak sam i učitelj jahanja. Radim u kazalištu i predavač sam, neprekidno ispred gledateljstva. Četiri ili pet puta godišnje učestvujem u televizijskoj emisiji. Mislim da mi nikada ništa nije bilo teško zbog podrške i ljubavi koju mi je pružala moja obitelj. Uvijek su govorili da sam posebna jer ću s jednom rukom naučiti činiti razne stvari koje čak i oni s dvije izvođe s poteškoćom. Svi smo zbog toga bili vrlo uzbuđeni.

Bilo je to ono na što sam se usredotočila, a ne na moj nedostatak. "Vaša kćer nema problem. Ona je normalna. Vi ste ona koja je to treba naučiti. Već će shvatiti da je "drukčija", ali vi ćete je naučiti je je to "drukčije" prekrasno. Biti normalan znači biti prosječan. Koja je zabava u tome?"

Neko vrijeme nije kazala ništa. Zatim je jednostavno kazala; "Hvala vam." i izišla.

Sjedila sam tako i razmišljala:

"Zašto se takve stvari moraju dogoditi?" Sve ima svoje razloge, čak je i taj viličar pao na moju ruku iz nekog razloga. Sve su me te okolnosti dovele do ove ordinacije, a ovaj se trenutak dogodio iz nekog razloga.

Ušao je liječnik, pogledao grlo i kazao da me mora uspavati kako bi pregledao grlo sondom. Znate, pjevači su vrlo nepovjerljivi prema onima koji žele nešto gurati u njihovo grlo, posebno ne pod anestezijom! Odgovorila sam: "Ne hvala." i napustila ordinaciju. Idućega dana moje je grlo bilo kao novo. Zašto se takve stvari moraju događati?

Lilly Walters

NAJBOLJI ČELIK KALI SE U NAJTOPLIJOJ PEĆI

“Karakter se ne razvija u mirnome i tihome okružju. Jedino kroz pokušaje i patnje duša može ojačati, vid se razbistriti, nadahnuće pojaviti, a uspjeh postići.”

Helen Keller

Nikada neću zaboraviti jednu noć u 1946, godini kada su nesreća i izazov pokucali na vrata našega doma.

Moj brat George došao je kući nakon nogometnoga treninga i svalio se u krevet s temperaturom od trideset i devet stupnjeva. Liječnik je nakon pregleda kazao da je obolio od dječije paralize. Ta je bolest bila dobro poznata u Websteru u Missouriju, gdje su mnoga djeca umrla, a mnoga ostala nepokretna.

Nakon što je prebrodio najopasnije razdoblje, liječnik je odlučio Georgu kazati od čega je doista obolio.

“Ne volim što ti moram ovo kazati, sinko, ali paraliza je toliko uznapredovala da ćeš vjerojatno uvijek šepati, a tvoja lijeva ruka bit će potpuno neupotrebljiva.”

George je uvijek sanjao osvojiti školsko prvenstvo u hrvanju. Nekako je prošaptao:

“Doktore...”

“Kaži,” uzvratilo je liječnik, naginjući se nad njega, “što je dječčače?” “Dabog da gorio u Paklu.”, kazao je odlučno George. Idućega dana u njegovu je sobu ušla medicinska sestra i ugledala ga gdje leži na podu.

“Što se događa?”, upitala je iznenađeno.

“Vidiš da hodam.”, smireno je odgovorio George.

Odbijao je upotrebljavati bilo kakva pomagala. Ponekad mu je trebalo i dvadeset minuta da bi ustao iz invalidskih kolica, ali je odbijao bilo čiju pomoć.

Sjećam ga se kako diže tenisku lopticu s jednako napora koji bi ulagao zdrav čovjek kada bi dizao pedeset kilograma težak teret. Također ga se sjećam kako izlazi s igrališta kao kapetan hrvačke momčadi.

No, priči ovdje nije kraj. Iduće godine, nakon što je trebao zaigrati u nogometnoj momčadi za Missouri Valley koledž, u prvoj utakmici prenošenoj putem televizije, obolio je od mononukleoze. Tada mu je

moj brat Bob pomogao osnažiti njegovu već ustoličenu filozofiju ne odustajanja.

Njegova je obitelj sjedila u bolničkoj sobi gledajući kako igrač u posljednjim sekundama postiže zgoditak, kada je komentator kazao:

“I tako je George Schlatter postao najbolji igrač utakmice.” Zbunjeno smo pogledali je li George u krevetu. Tada smo shvatili što se dogodilo. Bob, koji je također bio u momčadi, obukao je majicu s njegovim brojem kako bi ovaj cijelo poslije podne mogao slušati kako postiže zgoditke i kreće u brojne napade. Mononukleozu je prebolio uz pomoć lekcije koju ga je toga dana naučio Bob, da uvijek postoji način!

George je tri iduće jeseni preležao u bolnici. Prvo je nagazio na hrđavi čavao. Zatim je obolio od upale krajnika, baš kada je trebao pjevati na audiciji Phila Harrisa. Treće je godine završio u bolnici zbog opekline trećega stupnja i oštećenih pluća. Život mu je spasio moj brat Alan koji se bacio na njegovo zapaljeno tijelo. I on je zadobio ozbiljne opekline. No, nakon svake je nesreće George postajao još snažniji i sigurniji da može prebroditi svaku prepreku na životnome putu. Negdje je pročitao da ukoliko čovjek gleda samo prepreke, na vidi cilj.

Oboružan tim kvalitetama duha, ušao je u svijet televizijskih zabavljača i revolucionarizirao televiziju svojim emisijama “Laugh In” i “American Comedy Awards”. Također je dobitnik Emmyja za posebnu emisiju o Sammyju Davisu mlađem.

Počeo je uistinu iz mulja, a iz njega izišao s dušom jakom poput čelika koju je upotrijebio da bi ojačao i zabavio cijelu naciju.

John Wayne Schlatter

UTRKA

“Prestani! Odustani! Poražen si!” Vikali su i molili.

“Isuviše je toga protiv tebe sada; uspjeti nećeš nikada.”

I dok počeh lice moje okretat prema porazu,
moj daljnji pad zaustavljen je sjećanjem na utrku.

I nada mi osnaži slabu volju, dok prizivam stare slike,
sama pomisao na kratku trku podmladi mi biće.

Dječja trka - mladi dečki i muškarci - Dobro se sjećam toga.

Uzbuđenje! Al' strah također; Teško je poreći.

Svi u nizu puni nade, svaki s mišlju o pobjedi.

Biti prvi, žele svi, Ili barem drugi.

Očevi sa strane sjede, svaki bodri svoga sina,
svaki sin iskreno se nada da baš on može do visina.

Zvižduk se začu, svi pohtaše! Gordi srca, usplamtje nade.

Pobjediti, postati junak, biješe san svake duše mlade.

Jedan dječak posebno, otac ga sa strane bodri i više,
približavajuć' se vodstvu, pomisli:

“Pobijedit ću i tata ponosan bit' će!”

Dok niz stazu ubrzavao je, nogu je uganuo

mali dječak što želio je pobjedu,

izgubio je korak i na zemlju pao.

Pokušavajući vratit ravnotežu, čudno je bacao ruke,

i kroz smijeh publike, u blato lice zario od muke.

Kad je pao, pala je i nada, sada mora prestati,

samo jednu želju ima: što prije nestati.

Ali otac je ustao, pokazao srdito lice svoje;

ustani i bori se, skupi ono što je tvoje.

Brzo je ustao, nema ozljede, poneki udarac, boljeti neće
potrčati treba, koliko može, da pronađe put do svoje sreće.

Previše željan povratka,

previše željan pobjede,

nogu bržih od glave; poskliznu se i opet pade.

Tad zažali što nije odustao bez daljnjeg sramoćenja.

Beznadan sam kao trkač; nikad ništa od trčanja.

Gledajući ka publici, ugleda očevo lice kako blijedi,

uporni pogled govorio je; 'Ustani sine i pobijedi!'

Ustane ponovno i potrči, sada već na kraju skupine,

moram nadoknaditi metre, moram stići do pobjede.
Kada ih je sustigao i počeo opet buditi nade,
opet korak izgubi, i po treći put pade.
Poraz! Ležao je u tišini, suza kanu niz njegovo lice.
Nema smisla ponovno probati, nema smisla trčati više.
Volja je nestala, presahla je nada,
očaj sad progovara s njegova lica mlada.
Izgubio si, što sada, živjet ću u sramoti,
u tom trenu pomislim na oca, i bijes s koji će se suočiti.
“Ustani!”, začu tihe riječi. Kroz masu spojiše im se pogledi,
“Ustani i zauzmi svoje mjesto, Ustani sine i pobijedi!”
“Ustani sine i nastavi, svijet neće nestati,
za pobjedu je potrebno samo, kad padneš ponovo ustati!”
Ustade su i ponovo potrče, novi zanos sa zemlje ga podigne,
biti prvi ili zadnji, samo da do cilja stigne.
Daleko iza ostalih, bez nade da bude prvi,
al’ odlučan ostati u trci, boreći se do zadnje kapi krvi.
Na cilju već pozdravljaju pobjednika, a on se još uvijek muči,
daleko je za svima zaostao, al’ još uvijek uporno trči.
Ciljnu crtu prešao je, odagnao svoje jade,
zbog upornosti svak’ mu, oduševljeno pljeskat stade.
Iako je stigao zadnji, umrljan od zemlje i krvi,
slušajući samo gledateljstvo, mislili bi da je prvi.
Tužno reče svome ocu: “Tata, nisam dobar bio.”
“Sine, za mene si pobjednik, jer utrku si završio.”
Kad mi se život činio mračan, kad od svega vidjeh samo muke,
uvijek bi se dječaka sjetio i njegove ipak završene trke.
Sav je život poput trke, i uvijek se treba nadati,
naći snage da ustanemo, kada počnemo padati.
Dosta! Prestani, potučen si! Ne pričinjaj sebi bruku,
Ali drugi glas u glavi govori:
USTANI I ZAVRŠI TRKU!

D. H. Groberg

NAKON NEKOG VREMENA

Nakon nekoga vremena uvidiš tanku liniju između držanja za ruke i vezanja za dušu.

I naučiš da voljeti ne znači oslanjati se, a društvo ne znači sigurnost.

I naučiš da poljupci nisu ugovori, a pokloni obećanja.

I počneš prihvaćati svoje poraze uzdignute glave i otvorenih očiju, s ljupkosti odrasloga čovjeka, a ne tugom djeteta.

I naučiš da sve putove moraš sagraditi danas jer je sutrašnje tlo isuviše nesigurno za planiranje.

Nakon nekoga vremena naučiš da i sunce opeče ako mu se previše približiš.

Stoga sadi svoj osobni vrt i uređuj svoju dušu, umjesto da čekaš da ti netko pokloni cvijeće.

I naučiš da možeš mnogo toga pretrpjeti.. Da si uistinu snažan,

I da uistinu vrijediš.

Veronica A. Schoffstall Poslala Barbara Cowdy

AMERIČKI VRHUNCI

“Zašto ja?”, vikao je Todd dok je njegov otac izvlačio njegovo krvavo tijelo iz zamućenoga jezera i stavljao ga u čamac. Bio je pri svijesti dok su njegov otac, dva brata i tri prijatelja otišli potražiti pomoć.

Sve je bilo isuviše nestvarno. Svi su provodili prekrasan dan skijajući na jezeru u Oklahomi, gdje su živjeli njegovi baka i djeda. Todd je namjeravao poći na ronjenje, nakon što svi prestanu skijati. Dok je raspetljivao užad skija, čamac je iznenada krenuo unatrag, a propeler mu zahvatio obje noge. Nitko nije čuo njegove povike dok nije bilo prekasno! Sada je bio u bolnici i borio se za svoj život.

Obje su mu noge teško oštećene. Zbog oštećenja živca, desna noga ostala mu je zauvijek nepokretne od koljena nadalje. Liječnici su govorili da postoji velika mogućnost da nikada više ne prohoda. Todd se polagano oporavio, no desna mu je noga i dalje poboljevala. Idućih sedam godina proveo je boreći se psihički i fizički ne bi li sačuvao nogu. No, došao je trenutak kada se konačno morao suočiti sa svojim najvećim strahom.

Tmurnoga je travanjškoga dana 1981. godine ležao na operacijskom stolu bolnice u Massachusettsa i čekao početak operacije. Smireno je razgovarao s bolničarima o vrsti pizze koju želi pojesti nakon operacije. “Želio bih jednu sa slaninom i ananasom.”, šalio se. No, polako je počeo tonuti u miran san. Spokoj je ispunio njegovo srce prisjećajući se stiha iz Biblije što ga je naučio još u djetinjstvu: *“Pravednost je ispred njega i priprema mu pute.”*

Todd je znao da je njegov idući korak na tom putu prebroditi amputaciju noge. Nestala je svaka sumnja, a prevladala hrabrost da se suoči s neizbježnim. Da bi zadržao život koji je imao, morao je izgubiti nogu. Nestala je u nekoliko kratkih trenutaka, ali se zato čitava budućnost otvorila pred njim.

Na prijedlog prijatelja i obitelji počeo je studirati psihologiju. Diplomirao je s počastima i počeo raditi u Klinici za aputaciju u južnoj Kaliforniji. S iskustvom u psihologiji kao i onim osobnim, zamijetio je da je u mogućnosti znatno utjecati na ljude kojima je amputiran neki dio tijela.

“Koraci u mome životu određeni su.”, prisjetio se.

“Pretpostavljam da sam na pravome putu, ali koji je moj idući korak?”, pitao se.

Sve do nesreće imao je normalan život. Planinario je, logorovao, bavio se sportom, zavodio cure i izlazio s prijateljima. Poslije nesreće nastavio je izlaziti s prijateljima, ali se više nije mogao baviti sportom. S umjetnom je nogom, koju je dobio nakon amputacije, modao hodati, ali ne i mnogo više od toga.

Bilo je noći kada je maštao o trčanju poljanama, da bi se probudio u okrutnu stvarnost. Očajnički je želio ponovo trčati.

Ta mu se želja ostvarila 1993. godine. Izumljena je nova vrsta proteza, fleksibilna. Odmah ju je nabavio.

Isprva je neprekidno padao, no uskoro je trčao i po dvadeset kilometara dnevno.

Kada je već uvelike razvio svoje mogućnosti, njegovi su prijatelji u nekim novinama pročitali tekst koji bi ga mogao zanimati. Neka je organizacija tražila amputirca koji bi osvojio sve najviše planine u pedeset država. Sveukupno bi ih bilo pet, a pokušali bi srušiti rekord u osvajanju svih pedeset vrhunaca za manje od sto dana. Prijedlog se svidio Toddu.

“Zašto ne probati?”, mislio je. “Nekada sam obožavao planinariti, a sada mi je pružena mogućnost iztražiti svoja ograničenja.” Prijavio se na natječaj i istoga trenutka bio privačen. Ekspedicija je trebala započeti u travnju, 1994. godine. Todd je imao nešto manje od godine dana za pripremu. Počeo je svakodnevno trenirati, promijenio je ishranu, a vikendima odlazio na planinarenje. Svi su se složili da je to dobra zamisao, ali neki su smatrali da to i nije baš odgovorno donesena odluka.

Todd nije dopuštao negativna mišljenja. Znao je da je dobro odlučio.

Kada je molio za usmjeravanje, znao je da je to njegov idući korak što ga mora učiniti.

Sve je teklo savršeno do ožujka 1994., kada je primio obeshrabrujuće vijesti. Financiranje ekspedicije je propalo. Voditelj projekta kazao je da mu je žao, ali ne postoji druga mogućnost nego zaboraviti cijelu zamisao.

“Ja ne odustajem!”, izjavio je Todd. “Isuviše sam teško radio i trenirao da bih sada odustao. U svemu tome krije se i pouka koja se

mora čuti i, tako mi Boga, pronaći ću način da krenem na tu ekspediciju!”

Neuznemiren vijestima, Todd je krenuo u akciju. Tijekom idućih nekoliko tjedana sakupio je dovoljno novca za pokretanje nove ekspedicije. Nekoliko prijatelja pomoglo mu je izraditi planove. Drugi planinar bit će Whit Rambach, a ja, Lisa Manely vodit ću sve ostale potrebne poslove. Kada je sve bilo spremno, krenuo je na ekspediciju koju je nazvao: “Američki vrhunci.”

Pripremajući se za planinarenje, doznao je da je samo trideset i jedan planinar uspio osvojiti svih pedeset vrhunaca. Više ih je osvojilo Mount Everest, najvišu planinu na svijetu.

Todd i Whitt započeli su rušenje rekorda u osvajanju svih pedeset vrhunaca u pet sati i deset minuta, prvoga lipnja, 1994., sa planine McCinley u Aljaski. Pomagao su im dotadašnji rekorder Adrian Crane i vojni zapovijednik Mike Vining.

“Uvjeti na planini vrlo su nepredvidivi.”, kazao je Todd. “svakoga trenutka može zapuhati oluja. To je poput igre mačke i miša što ste natječu tko će prije do vrha.”

“Temperatura je padala i na - 30 ispod ništice.”, pričao je dalje. “Trebalo nam je dvanaest dana borbe s vremenom, bolesti i opasnostima. Znao sam da su planine opasne, ali ne i koliko dok nisam ugledao dva mrtva tijela što su ih izvlačili ispred mene. Išli smo korak po korak. Posljednji su kilometri bili najteži. Svakoga sam koraka morao tri puta udahnuti. Ponavljao sam si da ću poriku čuti jedino ukoliko dospije do vrha. To me je i ohrabrialo da nastavim.”

Tijek ekspedicije bio je nadalje polagan, ali uzbudljiv. Ostatak putovanja novčano je podupirala tvrtka Hooked on Phonics. Ljude je zainteresirala Todd, njegova odlučnost u obaranju rekorda i njegova životna priča. Njegove poruke prenosile su se putem televizije i radija.

Sve je bilo u redu dok nije došao red na četrdeset i sedmu planinu Hood u Oregonu. Tjedan dana ranije dvoje je ljudi tamo izgubilo živote. Svi u im savjetovali da se ne penju. Govorili su da nije vrijedno žrtvovati život zbog njenoga osvajanja.

Nesiguran i sumnjičav, Todd je nazvao svog prijatelja i vrsnoga planinara, Freda Zalokara. On mu je kazao:

“Todd, došao si predaleko da bi sada odustao. Plati mi put do grada i ja ću te odvesti na tu planinu, i to sigurno.”

Nakon brojnih rasprava i sati planiranja, Todd, Whit i Fred uspješno su dosegнули vrhunac planine Hood. Od postavljanja novoga rekorda Todda su dijelile još svega tri planine.

Sedmoga kolovoza, 1994. Godine, u jedanaest sati i pedeset i sedam minuta, Todd je pobjednički stajao na vrhuncu Mauna Kea na Havajima. Osvojio je svih pedeset vrhunaca u samo 66 dana, 21 sat i 47 minuta, rušeći stari rekord za 35 dana!

Što je još važnije, Todd je srušio rekord što ga je postavio čovjek s dvije zdrave noge. Osjećao se uzvišeno, ne samo zbog postavljanja novoga rekorda, već i stoga što je sada znao odgovor na pitanje: “Zašto baš ja?”, koje ga je proganjalo od nesreće na jezeru.

U trideset i trećoj godini shvatio je da njegova pobjeda tragedije koja mu se dogodila može ohrabriti druge ljude da vjeruju da mogu prebroditi sve poteškoće i osobne izazove.

Sve do današnjega dana on prenosi tu poruku ljudima cijeloga svijeta.

Uvjerljivo govori:

“Kroz vjeru u Boga i vjeru u mogućnosti koje nam je On podario, možete prebroditi sve izazove i poteškoće koji vam se nađu na životnome putu.”

Lisa Manley

NEOTKRIVENO REMEK- DJELO

“Ništa na svijetu ne može se mjeriti s ustrajnošću. Niti nadarenost; ništa na ovome svijetu nije češće od neuspješnoga, ali nadarenoga čovjeka. Niti genijalnost; nenagrađeni genij postao je već dijelom bajke. Istinska je vrijednost jedino u ustrajnosti i odlučnosti.”

Calvin Coolidge

Prije nekoliko godina moja prijateljica Sue imala je nekih ozbiljnih zdravstvenih poteškoća. U djetinjstvu je bila invalid, a još je uvijek osjećala posljedice jer je rođena s manom na srcu. Rodila je petero djece, što je takođe pogoršalo njeno zdravlje. Odlazila je s operacije na operaciju, a s godinama se i udebljala. Dijete joj nisu pomagale. Skoro je neprekidno osjećala nekakve bolove kojima se nije znao uzrok. Njen muž, Dennis, prihvatio je njene ograničene sposobnosti. Nije prestajao vjerovati da će se njeno zdravstveno stanje popraviti, ali zapravo se nije previše nadao.

Jednoga je dana cijela obitelj odlučila napisati popis želja koje su kanili ostvariti u životu. Sue je poželjela istrčati maraton. Poznavajući njena fizička ograničenja, Dennis je mislio je je njen cilj besmislen, ali Sue nije odustajala.

Počela je polaganim trčanjem ulicama predgrađa u kojemu su živjeli.

Svakoga bi dana pretrčala malo veću udaljenost, od one koju je istrčala prethodnoga dana.

“Hoću li ikada moći istrčati kilometar?”, upitala je. Uskoro je trčala tri. Zatim pet. Dalje ću dopustiti Dennisu da priču ispriča svojim riječima:

“Sjećam se da mi je Sue jednom kazala nešto što je naučila: ‘Podsvijest i živčani sustav ne poznaju razliku između stvarnosti i zamišljenih situacija.’ Možemo se promijeniti nabolje i uz pomoć podsvijesti ostvariti naše žarke želje, ukoliko ih dostatno jasno zamislimo. Znao sam da vjeruje u to; prijavila se na maraton u južnome Utahu.

‘Može li um vjerovati snovima koji će voditi do samouništenja?’, pitao sam se vozeći prema Utahu. Zaustavio sam se kod cilja i čekao Sue. Padala je kiša i puhao snažan vjetar. Maraton je započeo prije pet sati. Pored mene je prošlo nekoliko promrzlih i

ozlijeđenih trkača. Počeo sam paničariti. Pomisao na Sue kako sama i po mraku trči cestom bila je zastrašujuća. Oni bolji trkači već su odavno istrčali trku. Nitko više nije bio na vidiku.

Uz stazu više nije bilo automobila, a cestom je počeo normalan promet.

Vozi sam cijelom linijom utrke. Još uvijek nitko na vidiku. Zatim sam iza zavoja zamijetio malenu skupinu trkača. Približivši se, ugledao sam Sue u društvu trojice ostalih. Trčali su, smijući se i razgovarajući. Dovezao sam se do njih i upitao je: "jesi li dobro?" "Oh, da!", odgovorila mi je slabašno dahćući. Njeni su mi se novi prijatelji nasmiješili.

"Koliko još do kraja?", upitao je jedan od njih.

"Još samo nekoliko kilometara.", odgovorio sam.

Nekoliko kilometara?, pomislio sam. Jesam li poludio? Zamijetio sam da dva trkača malo šepaju. Čuo sam kako im tenisice šljapću po mokroj cesti. Poželio sam kazati da su već dovoljno istrčali, te im ponuditi da ih odvezem, ali vidio sam odlučnost u njihovim očima. Okrenuo sam automobil i počeo ih pratiti s udaljenosti. Trče već više od pet i pol sati! Prestigao sam ih i čekao na cilju. Ugledao sam Sue i uvidio da joj je već svega pomalo dosta. Tempo joj je slabio, a lice joj je bilo u grču. Prestrašeno je gledala u noge, kao da više nisu njene. No, nekako je nastavljala, gotovo posrćući. Malena se skupina sada raširila po cesti. Jedino je dvadesetogodišnja žena trčala uz Sue. Bilo je očigledno da su se sprijateljile tijekom utrke. Taj me je prizor toliko zadivio da sam počeo trečati s njima. Pokušao sam prozboriti nekoliko riječi ohrabrenja, ali jednostavno nisam mogao. Ugledali smo i cilj. Bilo je divno što još nisu maknuli natpis jer sam smatrao da stvarni pobjednici tek nailaze. Jedan od trkača, mršavi tinejđer, prestao je trčati, te sjeo i počeo plakati. Gledao sam kako mu prilaze neki stariji ljudi, vjerojatno njegovi roditelji, i odnose ga u auto. Vidio sam također i da je Sue u agoniji, no dvije je godine sanjala ovaj dan i nisam joj ga želio uskratiti. Znala je da će doći do cilja, a upravo joj je to saznanje pomoglo da sigurno, čak sretno, ubrza ritam posljednih nekoliko metara prije kraja.

Nekoliko je ljudi prišlo čestitati mojoj ženi i nesvagašnjoj trkačici. Maratom je istrčala vrlo promišljeno; redovno je stajala da bi se istegnula, pila je mnogo tekućine i imala dobar ritam. Bila je vođa

skupine neiskusnih trkača. Nadahnjivala ih je svojom uvjerenošću i odlučnošću. Vedro su je zagrlili i srdačno ishvalili nakon što smo se svi sastali u parku.

“Zbog nje smo vjerovali da to možemo učiniti.”, počela je njena nova prijateljica.

“Toliko je živo opisivala prizor našega prolaska kroz cilj, da sam znao da to mogu učiniti.”, kazao je drugi.

Kiša je prestala. Šetali smo parkom i razgovarali. Pogledao sam je.

Činila se drukčijom. Glava joj je bila nekako uzvišenija. Ramena ispravljena. Njen je hod, iako je šepala, odisao nekim novim samopouzdanjem. Nije se činila kao druga osoba; već kao netko tko je pronašao pravoga sebe. Slika se još nije osušila, ali znao sam da je ona neotkriveno remek djelo, s milijun stvari koje još mora o sebi naučiti. Uistinu je voljela svoje novo ja. A i ja također.

Charles A. Coonradt

AKO JA TO MOGU, ONDA I TI MOŽEŠ!

Svoj sam život započeo doslovce s ničime. Nakon što me je napustila moja majka, naudana mlada žena iz maloga gradića Moose Jaw, u Saskatchewanu u Kanadi, usvojio me je siromašan, srednjovječni par, John i Mary Linkletter.

Moj je poočim bio jedan od najsrdačnijih ljudi koje sam poznao, ali nije imao nikakvih poslovnih sposobnosti. Povremeno je radio kao evangelistički propovjednik, a također je pokušavao prodavati osiguranja, voditi malenu trgovinu i praviti cipele. Sve je to činio prilično neuspješno. Uskoro smo se morali preseliti u utočište za siromašne, što ga je vodila mjesna crkva u San Diegu. Tata je zatim osjetio Božji poziv, te postao stalni propovjednik. Imali smo još manje novca. A i to malo bi podijelili s onima koji su tražili nešto pojesti. Maturirao sam ranije i u šesnaestoj godini otišao od kuće u potrazi za boljom budućnosti. No, naišao sam na onu drugu stranu; moga suputnika i mene pronašli su kako spavamo u jednoj garaži. "Ispružite ruke i ležite na pod!", naredio nam je jedan od njih. "Ukoliko pisnete, pucat ću!"

Dok su pretraživali naše džepove i pipali nas po preponama, pitao sam se je li novac sve što su tražili. Bio sam uplašen prisjetivši se priča o starijim homoseksualcima koji napadaju mlađe dječake. Tada se upalila šibica ... Nismo se micali. Lopovi su pronašli dolar i trideset centi, ali ne i preostalih deset koje sam imao. Bili su zašiveni u podstavu moga kaputa. Mome prijatelju, Denveru Foxu, ukrali su dva dolara.

Šibica se ugasila, a po njihovome sam oklijevanju zaključio da o nečemu odlučuju. Dok smo tako ležali u mraku, začuo sam zatezanje okidača pištolja. Oblio me hladan znoj. Znao sam da premišljaju hoće li nas ubiti. Ionako ih nitko nije mogao čuti. Kiša je snažnu udarala o krov limene garaže. Pomislio sam da bi se tata sada zacijelo molio kada bi znao u kakvoj sam situaciji. Iznenada, strah je nestao, a ja sam bio smiren. Kao odgovor na moje ponovno stečeno samopouzdanje, lopovi su nam se počeli približavati. Osjetio sam da mi jedan gura nešto u ruku.

"Evo ti tvojih trideset centi.", kazao je. "To ti je za doručak." Danas mogu ponosno izjaviti da sam zvijezda dvije najdugotrajnije zabavne emisije u povijesti televizije; mogu se prisjetiti uspjeha kao

poslovnoga čovjeka, pisca i predavača; i mogu biti ponosan na svoj prekrasan obiteljski život, pedeset i osam provedenih godina s jednom ženom, petero djece, sedmero umučadi i osmero praunučadi. Ne ističem sve ovo kako bih se hvalio, već da potaknem one na najnižoj društvenoj ljestvici.

Upamtite gdje sam započeo i sjetite se; ako sam ja to mogao, možete i vi!

Da, možete!

Art Linkletter

ODABRANA MUDROST

*“Život je skupina lekcija što ih moramo proživjeti da bi ih
razumjeli.”*

Helen Kellers

NAPOLEON I KRZNAR

“Ne gledaj u prošlost s ljutnjom, ili u budućnost sa strahom, već uokolo s oprezom.”

James Thurber

Tijekom Napoleonove invazije na Rusiju, njegova se vojska borila u još jednome u nizu snježnih gradova, kada je on slučajno zaostao za njima. Ugledala ga je skupina kozaka, te ga počela juriti krivudavim uličicama. Napoleon se uspio skriti u jednu krznariju u pokrajnjoj ulici. Ušao je u trgovinu i pokušavajući uhvatiti dah, molećivo upitao krznara:

“Spasite me, spasite me! Gdje se mogu skriti?” Krznar je odgovorio: “Brzo, tamo pod onu veliku hrpu krzna u kutu.”

Tek je pokrio Napoleona, kada su u trgovinu upali kozaci i povikali: “Gdje je ? Vidjeli smo da je ovdje ušao.”

Unatoč prosvjedima krznara, isprebacivali su sve stvari u trgovini. Zabijali su mačeve u naslage krzna, ali ga nisu pronašli. Ubrzo su odustali i otišli.

Nakon nekog vremena, Napoleon se izvukao ispod krzna, neozlijeđen, upravo u trenutku kada su u krznariju ušli njegovi čuvari. Krznar se okrenuo prema Napoleonu i blago kazao:

“Oprostite što ću to pitati jednoga velikana, ali kako je biti ispod krzna, znajući da vam je to možda posljednji trenutak života?” Napoleo je ustao i odlučno kazao krznaru;

“Kako se usuđujete postaviti mi takvo pitanje; meni - caru Napoleonu! Stražo, odvedite ovog jadnog čovjeka napolje, zavežite mu oči i streljajte ga. Ja ću, osobno, izdati naredbu!”

Stražari su zgrabili sirotoga krznara, izvukli ga na ulicu, postavili ga ispred zida i svezali oči. Krznar nije mogao ništa vidjeti, ali je čuo stražu koja se postrojavala, njihovo pripremanje za pucanje i tihi zvuk svoje odjeće na vjetru. Osjećao je vjetar kako se poigrava s njegovom odjećom, hladi njegove obraze i nekontrolirano klecanje koljena. Zatim je začuo Napoleona gdje se nakašljava i polagano govori:

“Pripremaj ... ciljaj ... “

U tome je trenutku, znajući da su mu čak i svi ti osjeti posljednji, obuzeo ga je osjećaj koji nije mogao opisati, te su mu se niz obraze

počele slijevati suze.

Nakon duge stanke, čuo je približavanje koraka. Povez je skinut s njegovih očiju. Još uvijek zasljepljen iznenadnom svjetlosti, ugledao je Napoleonove oči koje su pažljivo gledale u njegove, oči koje kao da su vidjele i najskrivenije kutove njegova bića. Tada je Napoleon blago kazao:

“Sada znaš.”

Steve Andreas

DJEČJIM OČIMA

Stari je čovjek iz dana u dan sjedio u svojoj stolici za ljuljanje. Obećao je samome sebi da se neće pomaknuti dok ne ugleda Boga. Jednoga lijepoga proljetnoga jutra, ljuljajući se u stolcu, ne odustajući od nauma, ugledao je malenu djevojčicu koja se igrala preko puta ceste. Lopta malene djevojčice upala je u dvorište staroga čovjeka. Dok ju je pokušala dosegnuti, pogledala je starca i kazala:

“Gospodine Starče, svakodnevno vas viđam u tom stolcu kako buljite ni u što. Sto zapravo tražite?”

“Oh, drago dijete, još si premlada da bi razumjela.”, odgovori joj starac. “Možda,”, uzvratila djevojčica, “ali moja mama uvijek mi ponavlja da razgovram o onome što mi je na umu. Kaže da ću tako više naučiti. Moja mama uvijek govori; gospođice Lizzy, i pričaj mi o čemu razmišljaš. Ispričaj, ispričaj, ispričaj, moja mama uvijek govori.”

“Oh, gospođice Lizzy, ali smatram da mi ne možeš pomoći.”, promrmljao je starac.

“Možda, gospodine Starče, no možda mogu pomoći ako samo slušam.”

“U redu, gospođice Lizzy, ja tražim Boga.”

“Uz svo dužno poštovanje, gospodine Starče, vi se, dakle, iz dana u dan ljuljate naprijed i natrag u toj stolici, u potrazi za Bogom?”, zbunjeno je odgovorila gospođica Lizzy.

“No, da. Moram se prije smrti uvjeriti da Bog postoji. Trebam neki znak, a još ga nisam ugledao.”, kazao je starac.

“Znak, gospodine? Znak?”, sada još više zbunjena s srarčevim riječima. “Gospodine Starče, Bog vam daje znak svaki puta kada udahnete i izdahnete. Kada osjetite miris cvijeća. Kada čujete pjevu ptica. Kada se rodi dijete. Gospodine, Bog vam daje znak kada se smijete ili plačete, kada osjetite suze na vašim obrazima. To je znak vašega srca da volite i grlite. Bog vam daje znak u vjetru i dugama i u izmjeni godišnjih doba. Svi su znakovi pred vašim očima, ali vi ne vjerujete u njih? Gospodine Starče, Bog je u vama i Bog je u meni. Ne trebate tražiti jer je on, ona ili bilo što drugo ovdje cijelo vrijeme.”

S jednom rukom na boku, a drugom mašući, navela je:

“Mama kaže; gospođice Lizzy, ukoliko tražiš nešto vrlo značajno, moraš sklopiti oči jer vidjeti Boga znači vidjeti jednostavne stvari,

vidjeti Boga znači vidjeti život u svemu. Tako kaže moja mama.”
“Gospođice Lizzy, tvoje poznavanje Boga vrlo je dobro, ali i ne dovoljno.”

Lizzy je otišla do starca, stavila svoju dječju ručicu na njegovo srce i nježno mu šapnula na uho:

“Gospodine, On dolazi iznutra, a ne izvana.”, pokazujuću nebo.
“Pronađite ga u svome srcu, vašem osobnome ogledalu. Tada ćete, gospodine Starče, vidjeti znakove.”

Prelazeći ulicu okrenula se prema njemu i nasmijala. Saginjući se pomirisati cvijeće, povikala je:

“Mama uvijek kaže; gospođice Lizzy, ukoliko tražiš nešto veličanstveno, moraš sklopiti oči.”

Dee Dee Robinson

ZNAM DA ODLAZI U RAT

Ne mogu vam reći da ikad' sam pronašao Boga u crkvi,
i ne mogu se prisjetiti da sam ikada osjetio da je uz mene,
kada sam tamo boravio.

Sjećam se jedino mnoštva nasmješanih lica
i ljudi obučenih najbolje što mogu.

Uvijek sam se osjećao nelagodno, previše ljudi, što sjede preblizu.

Ne, ne sjećam se da sam ikada vidio Boga u crkvi

Al' tamo neprekidno čujem Njegovo ime

Neki pitaju: "Jesi li se rodio ponovo? Ako jesi, kada? "

A ja ih ne razumijem. Al' osjećao sam Boga u Vijetnamu,
gotovo svakoga dana.

Kad' bi nakon borbe cijele noći, poslao sunce da otjera kišu,
A on bi se veličanstveno vraćao idućega dana.

I bio je tamo kad' kupio sam tijelo satnika Moora,
i dijelove njegove stavljao u vreću.

I bio je tamo kad' pisao sam pismo njegovoj udovi
objašnjavajuć' kako je umro.

I bio je iza mene kad' čuo sam njegov
posljednji izdisaj.

I pomogao mi nositi satnika Swansona
niz padinu An Loe.

Krajičkom sam ga oka vidio,

kad' napalm su bacili na nas, svibnja dvadeset i sedmog, 1967.

Osjetio sam ga pored mene,

kad' svećenik je držao misu za sve naše poginule.

Vidio njegov odraz u licima ljudi,

kad' rakoh im da posljednji metak sačuvaju za se
jer bližio se jaki napad u vrućemu Vijetnamu.

Molili smo skupa pri svakom zračnom napadu.

Kad' smo postavljali zasjede noćne,

i ne vidjeh vlastite ruke u tami, osjetio bih ruke Božje.

Čuvao nam sjećanja, da nas prate uvijek.

Uvijek ću se sjećati snage što dao ju je djeci,
žrtvama rata.

Učinio ih jakima, ali' razumjela nisu,

i sada nakon dvadeset i pet godina znam,

spavali smo pod istom zvijezdom.
Slao je dječake u rat.
Vraćali se mladići,
života zauvijek promijenjenih;
ponosnih što branili su zemlju slobodnih ljudi.
Ne znam odlazi li Bog u crkvu,
ali znam da odlazi u rat.

*Dr. Barry L. Mcalpine,
Prvi vod, deveta bojna pješadijska*

Table of Contents

MELEM ZA DUŠU

REKLI SU :

UVOD

KAKO ČITATI OVU KNJIGU

PODIJELITE OVE PRIČE S DRUGIMA

O LJUBAVI

CIRKUS

CHASE

SPAŠAVANJE NA PUČINI

DVJESTOTI ZAGRLJAJ

LIKER OD JAGODA I TRI STISKA RUKOM, MOLIM

MALENA, STAKLENA KRHOTINA

TREBA HRABOSTI

BUDI SVOJ

NE OČAJAVAM ZBOG DANAŠNJE DJECE

CVIJET

SRCE

UČINI TO ODMAH!

ANDYJEVA PATNJA

PAKAO I RAJ - PRAVA RAZLIKA

RABINOVA NADARENOST

BAKIN DAR

ANĐELI NE TREBAJU NOGE DA BI LETJELI

SVE SE VRAĆA, SVE SE PLAĆA

NOVČANICA OD DVA DOLARA

KONAČNA ŽRTVA

O RODITELJSTVU

DRAGI SVIJETE

ZNAJTE DA UZGAJAMO DJECU, A NE CVIJEĆE!

ON JE SAMO MALENI DJEČAK

ALI NISI

PROMOCIJA, NASLJEDSTVO I OSTALI DOGAĐAJI

MOJ TATA KADA SAM IMAO

DUH DJEDA BOŽIČNJAKA NE NOSI CRVENO ODIJELO

MALENA DAMA KOJA MI JE PROMIJENILA ŽIVOT

DESETI RED - SREDINA
GODIŠNJA PISMA
VELIKA, ŽUTA KOŠULJA
POKLON
SJETILA SE
O SMRTI I UMIRANJU
POĐI U SVJETLOST
SUKI ... MOJ NAJBOLJI PRIJATELJ
PRIČA O HEROJU
SJEĆANJE NA GOSPOĐU MURPHY
MLADA DJEVOJKA JOŠ UVIJEK SE SJEĆA
POSLJEDNJI POZDRAV
UČINITE TO DANAS!
IZRAZ DOBROTE ZA SLOMLJENO SRCE
VIDIMO SE U JUTRO
LJUBAV VAS NIKADA NE NAPUŠTA
NAJLJEPŠI ANĐEO
PITANJE STAJALIŠTA
OBESHABRENI?
CRVENA HALJINA MILLINE MAME
STAJALIŠTE - JEDNO OD ŽIVOTNIH ODABIRA
O UČENJU I PODUČAVANJU
ČAROBNI KAMENČIĆI
MI SMO DEBILI
ŠTO SE DOGAĐA S DANAŠNJOM MLADEŽI?
PORUKA U SNIJEGU
JEDNOSTAVAN DODIR
ADAM
GOSPOĐICA HARDY
TRI TEDDYJEVA PISMA
KAKO SIJEŠ ...
OSTVARI SVOJE SNOVE
MALENI DJEČAK
SAN MALENE DJEVOJČICE
NAJBOLJI POSAO JEDNOGA PRODAVAČA
HODAJMO VRTOM PONOVO
KAUBOJEVA PRIČA

ZAŠTO ČEKATI? ... UČINITE TO ODMAH!
PRESKAKANJE PREPREKA
IMAJ OVO NA UMU
TRIDESET I DEVET GODINA PREKRATKO - PREDUGO -
DOVOLJNO DUGO
NIŠTA OSIM PROBLEMA
ANĐELI NIKADA NE GOVORE "DOBAR DAN!"
ZAŠTO SE TO DOGAĐA?
NAJBOLJI ČELIK KALI SE U NAJTOPLIJOJ PEĆI
UTRKA
NAKON NEKOG VREMENA
AMERIČKI VRHUNCI
NEOTKRIVENO REMEK- DJELO
AKO JA TO MOGU, ONDA I TI MOŽEŠ!
ODABRANA MUDROST
NAPOLEON I KRZNAR
DJEČJIM OČIMA
ZNAM DA ODLAZI U RAT